

A. Lat. b.
1840.^f

A. lat. 6. 1840 $\frac{f}{=}$

(Symachus)
Clason

DE
**SYMMACHI EPISTVLARVM
CODICE PARISINO**

SCRIPSIT

ET VNA EIVSDEM CODICIS COLLATIONEM

EDIDIT

OCTAVIVS CLASON

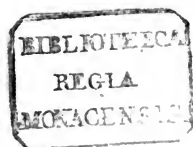
PHIL. DR.

BONNAE

PROSTAT APVD ADOLPHVM MARCVM

MDCCCLXVII.

6-31

PATRI SACRVM

Symmachi epistulas cum nuper pertractarem, in editionibus commentariisque fundamentum criticae in illo exercendae non satis firmum positum esse satis intellexi, quod idem, quicumque in ea re uersati sunt, sic se habere affirmant¹⁾. Itaque Parisiis quoniam non ignorabam aliquot codices Symmachianos asseruari, in quibus unum esse antiquum eumque non collatum, eo profectus in Bibliotheca Imperiali librum illum accurate excussi. Quo facto, postquam uarias quae in editionibus proferuntur scripturas congeffi, materiam, de qua disseram, sic disponam, ut in prima particula, quae codicis Parisini sit ratio et condicio, ostendam, in altera et de discernendis bonis prauisque libris, et de codice Parisino, quibus rebus inter ceteros emineat, et de restituendis aliquot locis, quos omnes libri deprauatos tradiderunt, disputem, in tertia denique particula codicis Parisini collationem edam.

1) De Symmachi epistularum codicibus et editionibus uide H. Susii prolegomena in Symmachum in I. Gurlitt. animaduersionum in auctores ueteres particula V; E. Morin. études sur Symmaque p. 80 sqq.; Bernhardt: Römische Litteraturgeschichte, 4. Bearbeitung, p. 787.

I.

Codex Parisinus, quem P uocabo, numero 8623 notatus, membranaceus saeculi X est, Langobardicis litteris exaratus. Incipit I. 52 uerbis: »tam bone uoluntatis«; desinit VIII. 41 post uerba: »scissa ueste fugisti«; folia CXII quadrata habet, quorum paginae in binas columnas diuiduntur; posteriora folia mutila sunt; ceterum plenissimus est. Librorum et epistularum inscriptiones et primae quaeque epistularum litterae maiusculis, quas dicunt, scriptae sunt, ex quibus litterae ab initio epistularum positae et inscriptionum aliquot erasae ac rubro atramento iterum esse depictae uidentur. Variis temporibus recognitum et correctum esse librum apparet, quia plures in eo manus discernuntur, quibus multa aut emendata aut corrupta sunt. Harum autem tres potissimum distinxi: primam iisdem scripturae formis atque ipsius codicis scriptam, alteram fere aequalem, nisi quod aliam interdum litterarum a, g, h, i, u speciem et compendium uocis »est« ostendit; tertia denique saeculi XIII uel XIV uidetur esse, a qua perpauca haec profecta inueni: II. 48: humor in margine additum; V. 74: iniunxisti ut inter lineas scriptum; VI. 6: quia in margine appositum.

Ipsae hae correctiones a certis codicibus repeti non possunt, sed plerumque uulgatam lectionem restituunt, ita quidem, ut et ueteres uerborum formas, quae semper in P seruantur, saepe in recentiores mutant, et, si quod uerbum male in uersus fine secretum est, corrigant et erasas litteras et syllabas expleant, et pusillos istos librariorum errores emendent. Variarum quoque lectiones ab illarum aliqua

manu additae sunt; interdum etiam lacunae longiores in margine expleantur. In ipsis rasuris nonnunquam prioris lectionis uestigia discerni possunt. Aliter uero comparati illi loci sunt, in quibus uacuum spatium, quod nunquam corrector expleuerat, in sermone relictum erat. Id tum factum esse puto, cum in archetypo aliquid minus clare scriptum a scriba legi non posset, qui, ne falsa depingeret, locum omisit eiusque spatium uacuum reliquit. Talia in posteriore saepius quam in priore codicis parte reperiuntur, cuius rei exempla VII. 76, 94, aliaque in tertia huius dissertationis parte ostenduntur.

Erroribus negligentia et inscitia factis, qui ubique in libris manuscriptis inueniuntur, P non caret; uel lacunas in eo esse supra commemorauimus, quarum grauissimas enumerabo.

II. 17 deest: »mittere hanc ego impensius tibi uoto optare studeo quam«; ab altera, ut uidetur, manu in margine additum est.

II. 35 deest: »quod mihi librarii error«; in margine ascriptum est.

III. 25 deest: »tui in fastigium tolleremus amabili enim«; ab altera manu additum.

III. 91 deest: »in aperto est merito eius laudibus nostrum cedit«; ab altera manu additum.

V. 74 deest: »iniunxisti ut« a tertia manu ascriptum.

VI. 43 deest: »uestram seruare temptauimus sed perseuerante inedia« a manu prima uel secunda additum.

VII. 1 deest: »simul accipe quod uoto tuo congruit fascies praeturae« a manu prima additum.

VII. 14 deest: »ueneratusque dominum et principem nostrum cuius sermo diuinus itineris« a prima uel altera manu additum.

Praeterea lacunas a manu posteriore non expletas has afferro:

I. 83 deest: »uelim credas infortunii fuisse non uoluntatis quod diu«.

IV. 23 deest: »praeuentus officio«.

IV. 25 deest: »uigorem languere et«.

IV. 68 deest: »meae petitioni et«.

VI. 36 deest: »ab agente in rebus«.

Iam de orthographia, quam uocant, nonnulla subiungam. Vetusta scriptura paucis exceptis in P seruatur, ad quam rem demonstrandam singula illustrabo.

Illud quidem grauius non est, e et ae saepissime misceri, quod toto medio aeuo fiebat. Id uero nonnunquam accidit, ut contra scripturam uulgatam et secundum archaismum, quem uocant, bonamque scribendi rationem e pro i ponatur; sic semper »intellego, intellegere« aliaque eius modi. Tum accusatiuus pluralis tertiae declinationis saepe in is terminatur, quod etiam in nominatiuo ¹⁾ fieri haec exempla docebunt:

I. 56: »breuis litterae demunt fastidium«.

II. 38: »terga dederint insolentis«.

II. 57: »ne omitterentur absentis«.

III. 35: »opem desiderantis«.

IV. 28: »nunc grauis quoque anni«.

IV. 62: »summatis Anthiocensium«.

— i pro ii²⁾ in uerbi iacio compositis plerumque legitur, ut conice, reice, adicio, alia; nunquam i pro y neque inuicem. y pro u non inuenitur nisi in nomine proprio Bryttios pro Bruttios; et uix unquam u pro y. — o pro u rarissime: rauolas pro rabulas; non u pro o, neque uo pro uu. — u pro b et inuicem saepissime reperitur. — h modo ponitur, modo omittitur; sic Orus pro Horus; ortatio pro hortatio; habeo pro aueo. — qu pro c interdum mihi occurrit: III, 3 et VI. 52: quoram pro coram; tum dequoquere pro decoquere: c pro eo quod plerumque qu in cottidie, se-

1) cf. Bücheler. Grundriss der lateinischen Declination p. 15; Lachmann in Lucret. comm. p. 56.

2) de omnibus his rebus uide: Corssen: Aussprache und Vocalismus cett. I. 54. 260. A. Fleckeisen: epist. crit. p. 10; Ritschl: prolegom. ad Plauti Trinumm. p. CXIV, praefat. ad Stichum p. 16.

cuntur, secutus; — nunquam c pro d in uerbis quidquam, nequidquam legitur, quamquam alia manus saepissime sic mutat. — d et t non raro miscentur; sic haud pro aut et inuicem; at pro ad. — t pro c rarissime nec nisi in uoce sotius reperi, neque saepius c pro t; ceterum talibus in uoculis semper uetusta forma in t seruatur; — f pro ph quibusdam in uocibus: strosis, Delfis, apoforeta, syngrafus; nunquam filosofus; neque ph pro f. — K adhuc in Kalendae retinetur. — Litterae consonantes saepe iterantur, ut repperi, quaerella, cottidie, immo, sed ilico. — semper uetustior forma in iens pro ea, quae est ies, adhibita est: quotiens; praeterea nactus non nactus (V. 38). — s cum ec praepositione plerumque coaluit in x, ut in exortem, exequi, exequendus, existere. — urgere quoque pro urgere in omnibus uerbi modis ac temporibus semper reperitur.

Magis etiam archaismum, qui dicitur, uerba exhibent cum praepositionibus composita, in quibus semper praepositio sine assimulatione ad uerbum annectitur, uelut compendium, adstipulor, inlustris.

Compendia uerborum, syllabarum, litterarum, uti semper inueniuntur, ita etiam in hoc codice sunt.

Grauius est, quod ex multis locis apparet, archetypum libri P continuis uerbis scriptum fuisse, unde multi in discernendis uocibus errores facti sunt. Cuius rei nonnulla, quae codici P propria sunt, exempla proferam:

I. 60: »in quem uisu sum« pro »in quemuis usum«.

III. 87: »annos aemilitiae« pro »anosae militiae«.

IV. 8: »etolo sericarum« pro »et holosericarum«.

V. 36: »archi atribulanditiis« pro »archiatri blanditiis«.

VI. 81: »exasperata nimum alegesta« pro »exasperat animum male gesta«.

De epistularum inscriptionibus restat, ut pauca dicam. Quae saepe pleniores uel magis decurtatae ab usitata atque uulgata forma recedunt, uelut in libro II semper plena formula: »Symmachus Flauiano fratri« est, cum per reliquos libros saepe pro »Symmachus Protadio«, ut exemplum affe-

ram, hoc solum scribatur: »Ad Protadium«. Id uero in primis animaduertendum est, omnes sexti libri inscriptiones sic esse comparatas: »Symmachus Nichomachis filiis« non ut in editionibus »Symmachus Nichomachi filiis«.

Postremo hoc commemorandum est, nonnullas in hoc codice epistulas alio loco, quam in editionibus legi. Sunt autem hae: IV. 7, quae libri P IV. 4 est, quam uulgatae IV. 4. 5. 6 secuntur; VII. 87, quae in P VII. 85 est, sequentibus uulgatis VII. 85. 86.

II.

Quomodo comparatum codicem P inuenerim, postquam in proximis exposui, nunc de ceteris libris, quorum lectiones in editionibus commentariisque innotuerunt, pauca proponam.

Atque hic quidem eorum est index:

I. quibus Iuretus in editione priore usus est:

1. D, codex St. Benigni Diuionensis qualis fuerit, satis perspicitur, cum eo fere uno nusus sit Iuretus. Incipit ab initio primi libri; desinit post libri X. ep. XV; non est integer, sed in plerisque libris epistolae nonnullae omittuntur.

2. p¹, codex Petri Pithaei ex paucissimis tantum annotationibus editioni ascriptis cognoscitur.

II. quos Lectius in editionibus adhibuit, sed rarissime laudauit:

3. C, codex Cuiacianus,

4. p², codex Pithaeanus Lectii,

5. V, codex Vouueranus,

9. c, codex Coluianus.

III. quorum Iuretus in editione altera nonnunquam mentionem fecit praeter illos, quos supra commemorauimus:

7. p³, codex (uel codices) Francisci Pithaei.

8. d, codex Danielis.

IV. libri Scioppii:

9. F, codex Fuldanus, Scioppianus optimus; forma litterarum partim uetus Romana, partim Langobardica est. Incipit ab initio libri primi, desinit post V. ep. 29, ubi legitur: »Hic incipit Hazo«. Ceterum integer fuisse uidetur, quamquam non magna ex eo uariarum scripturarum copia in promptu est. Videtur ex archetypo continuis uerbis exarato descriptus fuisse.

10. B, codex Bessarionis uel Giphanii, Langobardicis litteris scriptus lacunosus non fuisse uidetur; ex quo maiorem lectionum copiam Scioppius profert. Ipse quoque ex archetypo continuis uerbis scripto deriuatus fuisse perhibetur.

11. b, codex Bertinianus, inferior quam F et B, at plenissimus est.

12. u, uu, codices Vaticani duo, inferioris notae sunt.
V. quo Carrio ¹⁾ usus est:

13. h. codex Carrionis.

VI. quo Salmasius ²⁾ usus est:

14. R. codex Regius.

II 1.

Iam uero de secernendis bonis prauisque codicibus dicturus, priusquam ad ipsam rem tractandam accedam id commemoratum uolo, non certum de illis libris, quorum exiguum tantum scripturarum copiam habeamus, posse iudicium fieri, cum non ea sit editionum ueterum ratio et condicio, ut ex silentio quicquam colligere liceat. Itaque de P. F. B. D. potissimum, qui maxime innotuerunt, disserendum mihi erit, cum reliquos, nisi ubi scripturae eorum ad locos, quos tractabo, ascriptae sint, non commemorabo.

Consentiunt praeter ceteros PFB his locis in uera lectione:

III. 4. PFB: »minus est enim necessitate officium deserere, quam uoluntate praepropera iudicare«.

D: ». . . quam uoluntate propere iudicare«.

uett. edit.: ». . . quam uoluntate propria iudicare«.

1) cf. Ludouici Carrionis observationum et emendationum libros II; Antwerpiae 1583 (in Gruteri lampade q. s.).

2) cf. Cl. Salmasii exercitt. Plin. in Solini polyhist. p. 43. a. F; 50. b. D. E; 176. b. D.

II. 32. PFBb: »me ex uero non ad gratiam meam loqui«.

C: »me ex uero non ad gloriam meam loqui«.

D: »me uero ad gloriam meam loqui«.

uu: »me uero ad gratiam meam loqui«.

Ibidem. PFB: »ex illius opere respiro«.

D: »ex illius ope respiro«.

uett. editt.: »illius ope respiro«.

III. 12. PFB: »quin ergo eluctatus longi oculi cariem Caelium nostrum reuisas. sat temporis (P: satem-
poris) Spoletium dato bonae urbi« (cuius pars inferior
sic a Iureto emendata est: »sat temporis Spoletio datum
bonae q. s.«).

C: »caelum nostrum reuisas sat te temporis
Spoletium da te bonae urbi«.

D: »caelum nostrum seuis assa temporis Spole-
tium dato bonae urbi«.

I. 80. PFB: »ego pro tui amore ueniam non gra-
uabor«.

D uett. editt.: »ego pro tui amore ueniam dare non
grauabor«.

Verae proximam lectioni iidem tres codices hoc loco
praebent:

III. 17. PFB: »sit inter nos frequens honestius
officii«, a Modio correctum: »honus istius officii«.

D: ». . . frequens honestas officii«.

uett. editt.: ». . . frequens honor officii«.

P autem et F una bonam lectionem praebent his lo-
cis, ubi B aut deficit, aut cum ceteris corruptus est:

I. 59. PF: »placet hortatio inuitatrix religionis«.

D editt. uett.: »placet hortatio imitatrix religionis«.

II. 1. PFbuu: »hic est ille Paralius, cui accusa-
tor pater, quantum discriminis mouit, tantum laudis pa-
rauit«.

B: »tantum absoluto laudis parauit«.

D editt. uett.: ». . . cui accusato pater quantum
tantum absoluto laudis parauit«.

Iidem PF, quamquam contaminati, uestigia tamen uerae lectionis soli hoc loco ostendunt:

I. 58. PF: »aut quis uua aestiuo sole de nemore et fonte frigescit?« quod a Scioppio sic restitutum est: »aut qui sub aestiuo sole q. s.« (de causa et ratione mutandi uide Scioppium in suspectis lectionibus III. 17).

BDb editt. uett.: »aut qui sub uua aestiuo sole q. s.«

P et B, deficiente codice F, his multis locis in bonam partem consentiunt:

II. 66. PB: »ut quod debemus generi, tribuamus promptius aequitati«.

D editt. uett.: »ut quod debemus tribuamus prompti aequitati«.

II. 69. PB: »ita si deficit causa longioris adloquii seriem paginae stringo compendio«.

D editt. uett.: ». . . causa longioris adloquii (sequitur lacuna) paginae stringo compendio«.

II. 86. PB: »et speciatim cum carissimis ut solebas«.

D editt. uett.: »et speciatim cum le (sequitur lacuna) ut solebas«.

III. 69. PB: »quae causa poscit allego, sciens sine tua auctoritate commissa q. s.«.

D editt. uett.: ». . . sciens tua auctoritate commissa«.

VI. 7. PB: »nam et fractam ualetudinem meam notis, et unici mei solitudinem contemplantini, et eruptiones fluminum comperistis«. (Haec uocis »unicus« usurpatio apud Symmachum usitata est, id quod haec exempla docebunt: IV. 20: »nec imperari potest unico labor«; V. 68: »ad haec etiam meum Symmachum quamquam unicum cohortabor«; VII. 21: »mea atque unici tui sanitas uiget«.)

D editt. uett.: ». . . . et unici mei solitudinem et eruptiones q. s.«

VII. 20. PB: »ut potero uerbis honorem loco faciam«.

D editt. »ut potero honorem uerbis faciam«.

VII. 115. PB: »frui commoda cum meis ualetudine«.

D editt.: »frui commoda cum mei uoletudine«.

VI. 22. PB: »legationis ambitus nequiores facem subdidit«.

D editt.: ». . . nequiores facere subdidit«.

IV. 31. PB: »sed unde mihi optare tantum«.

D editt. uett.: »sed unum mihi optare q. s.«

VI. 64. PB: »ut feruor oculorum tuorum cum cetero onere decederet«.

D editt. uett.: »ut fluor oculorum q. s.« (in codice P. ab alia manu scriptum »fluor« in margine inueni.)

Paulo infra: PB: »an praedicta curatio efficax fuerit, nec subegerit causa etiam sanguinis emissionem uenas iuuari«.

D editt. uett.: »nec ne: an subegerit q. s.«
(hoc »ne: an« in P ascriptum est in margine ab alia manu.)

VII. 81. PB: »postquam te sibi resp̃. uindicauit«
(P sic: »resp̃ uindicauit«).

p²: »postquam te sibi rei p̃. uindicauit«.

D editt. uett.: »postquam te sibi praefectum indicauit«.

VII. 85. CPB: »Et mei circa te propositi ratio poposcit, ut scriberem q. s.«

D editt. uett.: »T mei circa te poposcit, ut scriberem q. s.«

VII. 16: P Bu: »sed nimium quantum auarus es«.

D: »sed nimium inquam auarus es«.

p¹: »sed nimium miror quantum auarus es!«

uett. editt.: »sed quantum auarus es!«

F et B denique ceteris omnibus integrioribus sunt his locis:

I. 1: F Bu: »quare elaboratam soloci filo accipe cantilenam«.

d: . . . »elaboratam filo solatii accipe q. s.«

D editt. uett.: . . . »elaboratam filio solatii accipe cantilenam«.

I. 4. FBb: »quod haec aeque sobria, nec tamen casta sunt«; Scioppius recte »casca« mutauit.

h edit. Lectii: »nec tamen castigata sunt«.

I. 64. FB: »Euenit ea tempestate, ut etiam fisci depositum raperetur«.

P: ». . . ut etiam fitei depositum q. s.«

D: editt. uett.: »ut etiam fidei depositum q. s.«

F ceteris praestat his locis:

I. 47. F: »sed dum tibi legis tibi scribis«.

BD editt. uett.: »sed dum tibi leges scribis«.

I. 3. F: »ne sobriam solitudinem nostram sodalitas plebeia fuscaret«.

B: ». . . sordiditas plebeia q. s.«

h edit. Lectii: »solitas plebeia«.

Ibidem. F: »fors fuat huiusce promissi«.

Bh edit. Lectii: »fruar huiusce promissi«.

I. 14. FCb: »Aegyptio Melone maiorem«.

BD editt. uett.: »Aegyptio Nilo maiorem«.

I. 4. F: »tu rutuuam proximae aetatis inluminas«. »rutuuam« illud Scioppius ex uoce Varroniana ¹⁾ »rutubam« factum esse affirmat.

p³: »tu ruinam proximae aetatis«.

Bh edit. Lectii: »tu uiros proximae q. s.«

Ibidem. F: »illa bono metallo cusa turno exigi nescierunt«; a Scioppio »cusa torno« correctum est.

B: ». . . cusa a turno q. s.«

h. edit. Lectii: ». . . cusa a Saturno q. s.«

I. 53. F: »nisi forte in siluis Apollinem continaris« (pro »continuaris«);

P: ». . . Apollinem contionaris«.

BDb editt. uett.: »Apollinem concionaris«.

IV. 44: FP: »me in siluis Laurentibus continuatus est« (pro »continuatus«).

BDb editt. uett.: ». . . concinatus est«.

B denique aliis excellit his locis:

I. 13. B: »bonus Nerua, Traianus strenuus, Pius innocens, Marcus plenus officii temporibus adiuti sunt«.

D: ». . . . Traianus strunuus Pius q. s.«

F: ». . . . Traianus Antoninus pius strenuus innocens Marcus q. s.«

¹⁾ cf. Nonium 167. 7.

C: ». . . . Traianus Antoninus pius innocens
 Marcus philosophus suis temporibus q. s.«

I. 7. B p²: »dum anni tempus calet«.

edit. Lectii: »dum animi tempus calet«.

Ibidem. Bp²: »nam comitibus uestris utpotesobriis
 caedundae (p²: caedendae) saginae cura posterior
 est; quousque longius loquor?«

edit. Lectii: »nam comitibus meis utpote quousque
 longius loquor?«

I. 1. B: »qui maioribus eminet ra uerba libauimus«;
 a Scioppio recte mutatum est »emmetra uerba«.

d: »eminet rara uerba«.

D: »eminet pauca uerba«.

Ibidem. B: »ut uerecunde innoscatet ab altero
 profecta laudatio«; a Scioppio sic correctum est: »ut uere-
 cunde in nos cadat ab altero q. s.«

F: »ut uerecunde ignoscat et ab altero q. s.«

Duu uett. edit.: »ut uerecundiae ignoscat si esset
 ab altero q. s.«

I. 2. B: »sed praeteritis Roma aut Athenesi in
 Graecum loquendi honorem huiusmodi lingua uertatur«;
 quod Susius (l. l. III) sic in integrum restituit: »sed prae
 ceteris Roma aut Athenae si in Graecum q. s.«

F: »sed praeteritis Roma aut Athenis si in Grae-
 cum q. s.«

D edit. uulg.: »sed praeteritis Roma aut Athenis
 in Graecum q. s.«

Quae omnia cum ita sint, PFB bonos dicere codices,
 quibus summa fides habenda sit, non iam dubito, deprauatum
 D, qui et interpolationibus et erroribus uariis scatet.
 Illorum uero trium B inferiorem quam F dixerim, id quod
 iam Scioppius testatus est (cf. praefationem ad eius artem
 criticam). P autem, de quo fusius mox dicturus sum, aut
 aequalis codici F, aut superior etiam habendus est. Ceteros
 codices, quamquam praetermisimus, tamen, si quis lectiones
 eorum in editionibus seruatas considerauerit, corrupto eos
 generi omnino esse attribuendos non negabit.

II 2.

Iam uero P quoniam uidimus optimis esse adnumerandum, nunc quibus rebus etiam integrioribus superet, cum ipse contulerim, et uberius exponere et affirmare certius possum. Atque haec quidem esse praemittenda putavi, multos esse locos, quos in ceteris libris corruptos iam pridem uiri docti coniectura emendauerunt, quos P ipsis illis coniecturis congruentes nunc demum exhibet, ita ut omnis de talibus scripturis dubitatio sublata sit. Neque uero aliis lectionibus caret, quibus, quam antea nullus, neque codex ostenderat, neque uir doctus inuenerat, medicinam adhibet. Sunt praeterea loci, quos non quidem omnino ad pristinam rectamque rationem redigit, neque uero tam mutilos ac deprauatos, quam reliqui, tradit; quare illi in restituendis huius modi locis summam habeamus fidem necesse est. Sed hos, quoniam coniecturis magis ansam dant, non hoc loco, sed secundum quem institui disputandi ordinem infra tractabo.

Quae postquam praefatus sum, iam, quos locos unus P sanos bonosque seruauit, proponam:

IV. 48. P: »erit iustitiae et benignitatis tuae in fauorem cū (hoc est »clarissimi uiri«) diuinum prouocare iudicium«.

F: ». . . in fauorem CN diuinum q. s.«

B: ». . . in fauorem diuinum q. s.«

D editt. uett.: »in fauorem cum eo diuinum q. s.«

editt. Iur. II Sciopp.: »in nostrum fauorem diuinum q. s.« Scioppius praeterea, codicis F fidem secutus, C. F. hoc est: »clarissimae feminae« scribere uoluit.

VI. 76. P: »nam quae ex amore fiunt, etiam gratuita delectant«.

editt. reliqui codices: »nam quae ex more fiunt q. s.« At quanto codicis P lectio alteri praestet, ipsa loci sententia docet.

III. 81. P: »tu uero sub hac pactione, dum uoles, retice«.

BDuu editt. Iur. I. II. Lectii Scioppii: »tu uero sub hac petitione, dum uoles, retice«.

b editt. Schott. Froben: »tu uero sub hac conditione, dum uoles, retice«.

»pactione« librarii errore in »petitione« mutatum postea glossa quadam »conditione« e uerborum ordine sublatum est.

V. 98. P: »si conditio temporalis mei sineret, uotis me tuis etiam non rogatus ingererem«.

D editt. uett.: »si conditio temporis mei sineret q. s.«
editt. Iuret. II. Sciopp.: »si conditio temporis sineret q. s.« uox »temporalis« in P scripta ab alia manu in »temporis« ita mutata est, ut litterae »ali« prope erasae sint et uix legi possint.

I. 64. P: »misera et acerba conditio nisi iustitiam temporum Clementis cura mouisset«.

D editt. uett.: ». . . nisi iustitiam tempore Clementis q. s.«

Scioppius mendosos esse suos codices testatur, in quibus »iustitiam« an »tristitiam« sit, discernere se non posse affirmat, quare cum Iureto in altera editione sic edidit: »nisi tristitiam temporum Clementis cura molliuisset«.

Voce »tempus« uel »tempora« ne quis offendatur sic pro »tempus praesens« adhibita, haec addo exempla: III. 43: »debeatur hoc teneris temporum bonis«; III. 45: »aequitati temporum«; III. 11: »usus temporis«; IV. 19: »temporis humanitas«; IV. 51: »temporum gloria«; IV. 56: »ignoscendum pro statu temporis«; IV. 67: »temporum clementia«; multa alia eiusmodi.

IV. 7. P: »est quidem rectori nostro omnium uirtutum cursu prompta natura«.

FB: ». . . omnium uirtutum cursum prompta natura«.

D editt.: ». . . omnium uirtutum prompta natura«.

Lectioni codicis P primas partes tribuendas esse ex eo iam perspicitur, quod nulla, qua restituatur, mutatione eget, cum uocis »promptus« ista constructio aliis exemplis comprobari possit et his: Liv. IV. 3: »promptus ingenio«; II. 56: »aetatis eius haud quisquam manu promptior

erat«; II. 45: »lingua promptus«; Tac. annal. I. 11: »promptus animo«; I. 57: »promptus audacia« hist. II. 86: »sermone promptus«.

Hi sunt loci, quos unus P emendatos praebebat; nunc quos congruentes cum uirorum doctorum coniecturis exhibet breuiter enumerabo:

VI. 40. P: »itaque palmata amictus et consulari insignis ornatu fracto crure sublatus est«; quod Sirmondus coniecerat.

ceteri libri et editt.: ». . . et consularis insignis q. s.«

VII. 26. P: »Audeo te in agrum Lauinatem meum post Tiburtes rogare delicias«; alia Sirmondi coniectura est. libri uulgati: »Gaudeo te q. s.«

VII. 47. P: »De me tunc aliena quaerenda sunt, cum propria aduersa requieuerint.«

uu: ». . . aduersa quieuerint«.

libri uulgati et editt.: ». . . aduersari quieuerint«. Lectus uero, quod P ostendit, iam pridem inuenerat.

II. 23. P: »sed quid promouet ista conquestio«? haec Lectius coniecerat. cett. libri et editt.: »sed quid promouet ista confessio«?

III. 88. P: »nam quid excogitari facilius potuit, quam ut Caelii montis habitator aduenticiis litteris Romae cognoscerem«; haec Iuretus in edit. II ex coniectura sic ediderat.

FBbuu reliqui: ». . . quamuis Caelii montis q. s.«

II. 45. P: »qui deum beneficio potiuntur optatis q. s.«

D editt. uett.: »qui domini beneficio q. s.«

B: »quid cum beneficio q. s.« haec codicis B lectio a Scioppio congruenter cum codice P restituta est.

II. 18. P: »ut tibi non desit patientia, si illi modus defuit«; hoc iam a Scioppio correctum erat, cum ceteri libri et editiones haec ostenderent: ». . . si ulli modus defuit«.

I. 73. P: »si quid mihi tribuis, uelim credas; si haeret animus, hortor examines«.

libri omnes, editt. uett.: ». . . uelim credas; si haec

haeret animus q. s. « redundare » haec « illud et inepte in uerborum ordinem insertum esse Scioppius intellexerat.

Quibus rebus ita compositis nonnullos appono locos, in quibus deteriorum codicum unus uel alter iam pridem bonam lectionem ostenderat, quam nunc demum P comprobat; sunt uero hi loci:

IV. 19. P p^a: »Flauianus uir inlustris commune pignus« (in utroque libro legitur: »uir inl.«, in P »l« partim erasum est ab alia manu).

FBD buu editt. uett.: »Flauianus uir in commune pignus«.

VII. 114. P p^a: »nos in patriae salo uiuimus«. edit. Schott.: »in patriae solo«.

libri et editt. uett.: »in patrio solo«.

II. 59. P et Iureti quidam codex: »nam certe iusto diutius afuisti«.

libri et editt.: ». . . diutius affuisti«.

I. 77. PD: »huic per impressionem nequaquam patior a fratris sui liberis tutelae munus imponi«.

FB: »... patior fratris sui liberis q. s.« editt. omnes: »patior fratris sui liberorum tutelae q. s.«

I. 61. P p^a: »semper illud putat imminere quod tenuit«.

D editt.: ». . . quod tenuit«.

uu: »semper illud putas imminere, quod tenuisti«.

Sufficiunt haec, quibus praeclara P libri integritas cognoscatur.

II 3.

P igitur quoniam cognouimus plerosque libros et ipsos ceterorum optimos his locis superare, de iis nunc disserendum est, quos cuncti codices corruptos tradunt. Hic primum locum eae scripturae occupant, quas P meliores atque uerae

propiores ceteris exhibet. Tres uero iis ipsis praepono, quae a reliquis quidem omnibus libris corruptae interpolatione seruantur, a P sine interpolatione nec tamen sine uitii ostenduntur.

Atque in restituendis his locis duplex uia persequenda est, altera ut, quae perperam et a glossatore in sermonem illata sunt, cognoscamus, cognita expellamus, altera ut errores inscitia uel socordia librariorum factos corrigamus et ad pristinam rationem redigamus.

Inde ad ipsos locos tractandos accedamus:

II. 22. D edit. Iureti I Lecti Schotti Frobenii: »Sperassem iamdiu corpusculi mei ualetudinem, si frui agrorum salubritatem potuissem«.

Bb edit. Iur. II Sciopp. Par. Wingend.: »Reparassem iamdiu corpusculi mei ualetudinem q. s.«

P: »Reparationem (lacuna X fere litterarum) iamdiu corpusculi mei ualetudinem q. s.«

Quid in codicis P lacuna lateat, incertum est, non tamen ita ut suspicionem fugiat; librarius enim in archetypo uerbum haud facile ad legendum procul dubio inuenerat, cuius in uersu spatium uacuum reliquit. Quod sane quam religiose abhorruerit ab interpolandi studio comprobatur, cum facile fuerit excogitare aliquid, quale »cogitasset« est. Iam uero quaeritur, cui harum lectionum palma tribuenda sit; quam esse codicis P affirmare haud dubito, nam neque »sperassem«, neque »reparassem« obscuri aliquid habet, quo glossema ortum sit, cum truncata lectio, quam ab archetypis P acceperat, multo magis commentandi uel interpolandi animum ad se alliciat, ita ut ceterae scripturae ex ea originem habere potuerint. Quae cum ita sint, equidem censeo, ad archetypi lectionem minus perspicue scriptam ab interprete duplicem interpretationem esse additam: »reparassem ualetudinem« et »sperassem ualetudinem«, quae in ceteris codicibus leguntur. Nam quis est quin uideat, si »reparationem« illud retinuerimus, »ualetudinem« redundaturum esse? Itaque, quas dixi lectiones ad genuinam archetypi ascriptas esse, ex iis altera in alios libros irrepsit, ita quidem ut

»sperassem« uel »reparassem« in epistolae initium, »ualetudinem« paullo post in uerborum ordinem inserta sint.

¶ Omissis ergo his scripturis ad sanandam lectionem codicis P aggrediamur. Qua in re, ne quis dubitet, quin uoci »reparatio« insit significatio restitutionis, haec addo exempla: VI. 1: »uiuatur . . . in tua salute paterna reparatio«; X. 14: »ne quid deroget firmitati praecipitata reparatio«; X. 62: »longo interuallo petita a me reparatio«; X. 58, 59, alia huiusmodi; tum Prudent. Cath. 10. 128: »mors haec reparatio uitae est«. De explenda uero lacuna meditatus in altera glossarum integrae lectionis uestigium reperisse mihi uideor; nam »sperassem« illud adeo cum enuntiati sententia et lacunae spatio congruit, ut hanc esse uocem, quae desideretur, non negem. Neque mirum est, quod ipsa haec Symmachi uox cum glossemate »ualetudinem« interpretandi gratia locutioni minus dilucidae »reparationem sperassem« ascripta est. Sic igitur legamus: »Reparationem sperassem iamdiu corpusculi mei, si frui agrorum q. s.«

IV. 62 omnes editt. codices praeter P: »hinc fit, ut suae quisque patriae magistratus meae commendationis opem postulet, gregum tuorum famam secutus. Ea propter summates Antiochensium missi ad mercandas quadrigas iuuari apud te sermonis nostri conciliatione uoluerunt«.

P: » . . . famam secutus eo propterea summatis Antiochensium q. s.«

Qua in re quamquam lectio uulgata ferri omnino potest, tamen in lectione codicis P ueram tanquam pellucere mihi persuasum est. Videtur enim aut »eo« aut »propterea« glossa esse, quae in archetypo ad ueram scripturam addita inde in proximos libros recepta est. Quae cum retineri non possit, perperam a librariis locus mutatus est in »ea propter«. Sed cum aut »eo« aut »propterea«, ut supra dixi, delendum sit, interpretandi gratia uocem »propterea«, quae magis perspicua est, minus dilucidae »eo« ascriptam esse cogitavi. Nam »eo« idem ualere ac »propterea« et ex ipsius Symmachi et aliorum scriptorum exemplis intelleges, quorum haec propono. Symm. I. 102: »nec te excusare collegis interuentus Alpium potest eo quod iustior no-

bis ad querelam facta est uia, quo tibi ad ueniam causa deterior«. IX. 40: »hoc eo proloquor, ut interuentum meum generalitate commendem«; II. 44; IV. 8; V. 58; VI. 22; VI. 38; VII. 4; VII. 6: »eo scribo« cum eadem significatione ac »propterea scribo«; praeter hos locos uide apud Ciceronem: Diu. II. 20: »frater es: eo uereor«; ad fam. VI. 20: »dederam triduo ante litteras ad te: eo ero breuior«; Liv. XXIII. 19: »nocte et mittebantur et perueniebant: eo custodias hostium fallebant«.

His ita comparatis sic legere te iubeo: ». . . famam secutus. Eo summates Antiochensium q. s.«

III. 3. editt. Iureti I Lectii D: »certe illud spondeo, multa eximietatem tuam coram in eo reperire posse, quae tacui, nulla ex iis deesse, quae scripsi«.

Editio Froben. »in eo« non habet; editio Schott. pro »in eo« »me« et postea »ex hiis« exhibet.

Editt. Iureti II Scioppii Parei Wingendorp. ». . . multa tuam eximietatem in coram repperire posse, quae tacui, nulla desiderare, quae scripsi«; »in coram« pro »coram in eo« nulla re cogente Iuretus mutauit; »desiderare« num in ullis libris scriptum sit, non liquet.

P: ». . . multa eximietatem tuam quoram in eo repperire te posse, quae tacui, nulla ex his desideraturum esse, quae scripsi«. Hanc codicis P lectionem uerae proximam dicere non dubito, nam eo ceteris praestat, quod »desideraturum esse« tempus futurum, a uerbo »spondeo« pendens, adest. Atque ad hanc suspicor uulgatam scripturam esse ascriptam, mox uero eius locum occupasse. Neque tamen absunt menda a codicis P lectione, quae corrigamus necesse est, priusquam ad eius auctoritatem locum restituamus; tollendum enim est »te« illud post »repperire« ex suprema huius uocis syllaba ortum; tum »desideraturum« mutandum est in »desideraturam«, quia ad »eximietatem«, quod praecedit, refertur. Iam uero hanc ueram esse scripturam cognouimus: »certe illud spondeo, multa eximietatem tuam coram in eo reperire posse, quae tacui, nulla ex his desideraturam esse, quae scripsi«.

VII. 20. editt. Iureti I Lectii D: »quid hic impositu

aedium uenustatis est! quis situs in plana iactus oculorum!«

edit. Iureti II: »... in positu aedium uenustatis est! quis ex edito in plana iactus oculorum!«

editt. Sciopp. Par. Wingend: »... uenustatis est! quis situs! quantus ex edito late in plana iactus oculorum!«

P: »... uenustatis est! quas situs ex aedito sit in plana iactus oculorum!«

De ceteris libris nihil traditum est, ita ut in dubio sit, utrum in iis, an coniectura usi Iuretus et Scioppius lectiones suas inuenerint. At ex ipsarum uarietate colligi potest, quanta loco insit obscuritas. Praeterea uix tolerandum uidetur, quod bis in illis scripturis idem fere legitur; nam quid noui »quis situs!« in orationem inducit? nonne omnino eandem sententiam ac prius periodi colon: »quid hic in positu q. s.« exprimit? Omittendum ergo hoc est, et a fide incerta ad certam codicis P nos conuertere oportet. Cuius lectionem cum considerarem, animo meo occurrit, quomodo factum sit, ut lectio codicis D decurtata sit; librarius enim ab illo, quod in P »quas situs« legitur, ad »sit in« aberrauit, et quae in medio erant, praeteriit. Neque uero P a corruptione uacuus est, cum »situs« et »sit in« alterum ex altero ortum esse tam manifestum esse uideatur, ut posterius quidem in »situ in« mutare uelim, in priore aliud quoddam latere arbitrer, quo »iactus oculorum« definiatur. Neque nimis a uero aberrare me puto, si »quas situs« illud in »quam suauis« uerto. Quod facillime in hunc modum corrumpi poterat; nam »s« in initio uocis »situs« positum, si bis scriptum est, »quās« et deleta lineola »quas« effecit; et »suauis« omissa littera »a« quam facile in »situs« corripui potuerit, qui scribendi rationem in ueteribus libris usurpatam nouerit, nemo non uidet. Unde hanc nouam scripturam propono: »quid hic in positu aedium uenustatis est! quam suauis ex edito situ in plana iactus oculorum!« »iactus oculorum« poetice pro »conspectus« dictum est.

II. 61 editt. Sciopp. Par. Wingend.: »Vt habitus et criminis indicio est Serapamnon litterarum peritiam pollicetur.«

edit. Iur. II: »Et habitus et crinis indicio Serapam non q. s.«

editt. Iur. I Lectii D: »Et habitus et crinis indicio est Serapam non q. s.«

P: »Et habitus et crinis indicio est Serapammo P litterarum q. s.«

Pro priore »Et«, quod P seruat, »Vt« reponere, a Scioppio scriptum, ne dubites, cum »E« ab alia manu in codice P perperam mutatum esse possit. Aliter comparatum est illud: »Serapamnon uel Serapam non« uulgatae lectionis, »Serapammo P« codicis P. Hoc »P« quid sit, perspicuum non est, ita ut suspicer, librarium, cum id ipse in archetypo legere non potuerit, summa religione in suo libro signum illud depinxisse. Sed prius de uulgata lectione dicendum est, et uidendum, num retineri possit. Id quod nego, nam neque Serapamnon« uno uerbo scriptum quidquam est, neque si distinxeris »Serapam non«, sententiae satisfaciet, quia ita pro laude uituperatio fit, quam Symmachus ei dicit, quem fratri suo commendat. At infra legitur: »mihi religio fuit non negare uerba poscenti«; tum unicum exemplum esset, quo summa non urbanitate Symmachum usum esse probaretur, cum hominem quendam in familiarium suorum amicitiam induceret; mira enim sermonis suauitate, etiam sibi ignotos, dummodo aliis probati essent, suis commendare solebat. Reiecta igitur scriptura uulgata, lectionem codicis P consideremus: »Serapammo P«; in qua cum certum sit nomen eius, quem commendaturus erat, occultum esse, hoc »P« corruptam litteram »n« esse mihi persuasi, postquam in Graecarum litterarum reliquiis, quae papyro inscriptae¹⁾ in Aegypto inuentae sunt, nomen »Serapammon« uel »Sarapammon« seruatum esse cognoui. Sic ergo locum in integrum restituamus: »Vt habitus et crinis indicio est, Serapammon litterarum peritiam pollicetur«.

1) Notices et extraits des manuscrits de la bibliothèque impériale; tome dix-huitième; Paris 1865. p. 231, v. 12. 13. 15. 19, nomen „Sarapammon“ legitur; v. 20, p. 429, 5. v. 1: „Serapammon“ inuenitur.

II. 57 editt. Iureti I Lectii D: »Praefecti litterae ru-
perunt otium meum, quae bonae spei sollicita miscebant.
Speciatim praesentiam meam per ambiguam poposcerunt.
Non differo expectationem tuam, coactum tractu sena-
tum commoueri; sed et oblationem faciendam scriptis
secretioribus indicauit«.

editt. Sciopp. Iureti II: »... per ambiguam po-
poscerunt q. s.« Mercerus perperam »per ambigua« legi
iussit.

P: »... per ambiguum expectationem tuam
coactu in tractatu senatum commoneri sed et ob-
lationem faciendam q. s.« »ambiguum« illud unum uerum
est, cum assimilando ad »praesentiam meam«, quod
praecedat, »ambigua« natum sit.

Scioppius, quem Pareus et Wingendorpius secuti sunt,
sic in notis locum emendare conatus est: »non differo ex-
pectationem tuam collegarum tractatu senatum com-
moueri sed et q. s.« ac uocem »commoueri« hoc loco
aeque ualere ac »conuocare« uult, quod neque aliis neque
Symmachianis exemplis confirmat, neque nisi ex solo hoc
loco colligit. Sed ne eo quidem opus est, quod »collega-
rum« pro »coactum« scripsit, nam »cogere senatum« sae-
pissime et optime dici nemo ignorat; recte uero »tractu«
editionum in »tractatu« mutauit, quod sic in P quoque
legi eoque comprobati supra commemorauimus. Si igitur
hoc retinemus: »coactum (in P lenissimo errore corruptum
in »coactu in«) tractatu senatum«, de enuntiati uerbo
nunc iam quaeritur. »commoueri«, quod in lectione uul-
gata seruatur, praeter quam falsam Scioppius significatio-
nem protulit, uix ullam praebet, quae satisfaciat; nam si
animi perturbationem sentis, causam huius rei in proximo
tantum demonstrari dico: »sed et oblationem faciendam q. s.«,
quod rursus ipsius perturbationis narratio sequitur. Haec
uero »sed et q. s.« ita in sermonem inseruntur, ut noui ali-
quid, cuius antea nondum ratio habita erat, ad tractatam
iam materiam afferant; quare effectus eorum praecipi non
potuit. Alteram igitur quam P exhibet lectionem: »com-
moneri«, melius in locum quadrare contendo. Quod si lau-

daueris, haec simpliciter a Symmacho prodita esse perspicies, senatum tractatu commonitum esse, quamquam desideratur, quod omitti non debebat, de qua re monitus sit. Inde in proximis aliud mendum latere mihi persuasum est, quod sic tollere uelim: »coactum tractatu senatum commoneri et de oblatione facienda scriptis q. s.«; ablatiuum casum in accusatiuum esse mutatum ex scribendi ratione facile intellegitur, quod »et de« in »sed et« corruptum est errori tribuo. Neque uero si hanc lectionem receperimus, ut »commoueri« restituamus eodem iure cogamur; nam fac ut scriptum fuerit: »commoueri et ad oblationem faciendam«, nonne miraris, quod commotus esse senatus ad hanc rem faciendam dicitur, cum et ingenti terrore ob rem affectus sit, et rei obstiterit, et futiliore argumento usus in aliud tempus deliberandam produxerit? Itaque recte sic scriptum esse a Symmacho demonstrasse mihi uideor: »Coactum tractatu senatum commoneri et de oblatione facienda, scriptis secretioribus indicauit«.

V. 76. edit. Iureti I, II Lectii Scioppii D: »Bonoso optimo uiro discussionem pontis ac basilicae nouae praeceptio Augusta mandauit; quod munus fide et uigilantia posset implere, si solus istiusmodi examinis ius haberet. Nam Cyriades C. V. comes et mechanicus in societatem discussionis admissus saepe a Bonosi inuestigatione dissentit«.

B: » cum Cyriades q. s.«

P: » p am Cyriades in societatem discussionis admissus est, saepe q. s.«

Scioppius pro eo, quod uulgo legebatur »nam«, »nunc« scribi iussit, quod a Pareo in editionem receptum est; neque falso sensit inesse uoci »nam« aliquid difficultatis, quod sermonem minus concinnum redderet; praeterea codicum PB auctoritas contra ualet, quamquam etiam ipsorum lectiones mendosae sunt. Qua uero re a ceteris omnibus P differt, hoc est, quod in eo »est« ad »admissus« additur atque sic, quod uulgo participium, uerbum finitum fit. Qua in uia progressuris puto nobis facultatem dari, ut locum sanemus. »cum« codicis B neque uulgatae scripturae

quidquam proficit, neque cum uerbo finito codicis P coniungi potest; »pam« codicis P nihil est. Attamen in quo primum remedii uestigium positum esse cognouimus, ei fortasse in restituenda cetera sententia maxima fides esse attribuenda uidetur. Qua de re ex »pam« facere »postquam« placuit, litterarum quidem specie diuersum, non tamen ita, ut explicandi ratione careat; nam librarius a »p« ad »qu« oculo errans, quod interiacebat, omisit, correptaque uoce »pam« scripsit; atque »postquam« optime ad tempus perfectum »admissus est« quadrat. Sic igitur legendum est: »si solus istiusmodi examinis ius haberet. Postquam Cyriades admissus est, saepe . . . dissentit«.

III. 55. editt. Iureti I Lectii D: »fames in limine erat, quam imperator praeuenit indebitis alieni soli copiis. Iam portum nostrum comperi prima classis salutatur; iam securitate saturamur«.

editt. Iureti II Scioppii Parei Wingend: »... praeuenit ingestis alieni soli copiis. Iam portum nostrum complurium prima classis salutatur«. Scioppius in suis libris deesse illud »complurium« affirmat.

P: »... praeuenit indebitis alieni soli copiis iam portum nostrum comperi primas classis salutatur«. De uoce »indebitis« an »ingestis« scribenda primo loco dicam. Atque cum neque Iuretus neque Scioppius »ingestis« in codicibus legi testentur, hoc magis ex Iureti coniectura quam aliter ortum esse dixerim eoque codicum PD et Lectii scripturam »indebitis« reddi suo loco iubeo. Alio mendo proxima laborant, quae coniectura sanare idem Iuretus uoluisse mihi uidetur; nullo enim librorum testimonio munitus »complurium« pro »comperi« scripsit. Sed haec non placent. Neque tamen quae antea edebatur lectio, ingenuam puto, quia »comperi« illud minus apte cum ui parenthesis, quam uocant, in orationem inseritur. Atque cum ualde dubitassem, quo me uerterem, in eo remedii uestigium positum esse tandem cognoui, quod P non ut ceteri »prima classis« sed »primas classis« exhibet. Hic enim casus accusatiuus significare mihi uidebatur, constructionem accusatiui cum infinitiuo, quae penderet a uerbo »comperi«,

in hac lectione nunc quidem corrupta latere. Unde cum minima uocis »salutat« in »salutare« mutatione restituendum esse Symmachi sermonem sic arbitror: »iam portum nostrum comperi primas classis salutare«. — Gruterum quoque, ut locum emendaret haec coniecisse Lectius annotat: »iam portum nostrum tempori prima classis salutat«, »ut significet iusto tempore classem frumentariam aduentasse«. Sed ne olim quidem haec placebant.

Quibus expositis nunc ad alios locos quibus P aequè ac ceteri corruptus est, corrigendos aggrediar. Atque quem ordinem antea secutus sum, etiam nunc seruabo, ut prius de illis locis, qui glossis deprauati sunt, tum de reliquis uerba faciam.

II. 78. edit. Iureti I Lecti PD: »Pars hominum alii compendiis et quaestibus (P compendii quaestibus) gaudent, me uotiuua delectat expansio«.

Iuretus in altera editione ex libidine, ut uidetur, et nullo codicum testimonio munitus sic mutauit: »Pars hominum compendiis et quaestibus gaudent q. s.«, quod proximae editiones probauerunt. At quamquam summo iure redundare aliquid in epistolae initio intellexerunt, illud haud recte excogitatum esse puto; nam quod sustulerunt retinendum est, tollendum quod retinebant. Id enim, cum aut »pars hominum« aut »alii« alteri alterum ascriptum esse interpretandi gratia uideatur, maxime consideremus, utri harum lectionum maior interpretationis uis insit; quam equidem glossema esse dico, nisi forte putatis, quod minus euidens sit magis euidenti explicandi causa additum esse. »pars hominum« autem clariorem hanc notionem reddere quam »alii« commemorare non opus est. Inde sublato omni dubio in hunc modum legam: »Alii compendiis et quaestibus gaudent q. s.«

II. 73. edit. Froben. Iuret. I Lect.: »cape igitur litteras meas, quas ideo libenter emitto, quia religionis tuae uicissim pascor. alloquiis. Quae res acuere nos debet ad officia promptiora, ut tibi incommoda foenoris largior usura respondeat«.

edit. Iureti II Scioppii: »... promptiora cum tibi in commoda foenoris q. s.«

p²: »promptiora ut tibi in modum foenoris q. s.«

D: »promptiora cum tibi in commodo foenoris«.

edit. Schott.: »quae res acuere debet ad officia promptiora cum tibi in commoda foenoris q. s.«

uu: »... acuere debet ... cum ad in commoda q. s.«

b: »quae res acuere debet«;

PF: »quae res acuere debet ... cum tibi in commodi foenoris q. s.«

B: »quae res acuere nos debet«, cetera ut PF.

Primum quaeritur utrum »quae res acuere nos debet« an »quae res acuere debet« melius sit. Atque recte quidem Scioppius ex auctoritate F u b delendam esse uocem »nos« censuit, ad cuius rei fidem nunc codicis P. quoque testimonium accedit. Nam illud »nos« sententiae rationem non habet, immo, quod ad Flauianum Symmachi fratrem pertinet, ipsi Symmacho uel utrique tribuit. Haec uero iusta non esse ex superiore epistulae parte intellegi possunt; cum se ipsum quidem libentissime Symmachus uacare scribendi officio dixerit. Inde Flauianus »acui debet ad officia promptiora« et uox »nos« delenda est. Neque tamen hac ipsa emendatione locum sanauimus, nam obscurum esse non desiit, num reuera ad Flauianum haec admonitio spectet. Minima uero mutatione effici potest, ut Flauianum admonitum esse appareat, ita ut sententiae quam optime satisfiat. Sic ergo legere te iubeo: »quae res acuere te debet ad officia promptiora q. s.«; »te« enim illud a superiore syllaba »re« haustum erat; quod cum deficeret et oratio manca facta esset, interpolandi animus commotus est, ut perperam »nos« adderet.

His ita compositis iam ad posteriorem enuntiati partem accedo, quam sic in PFB seruari, nam ceteros codices minoris esse fidei mox demonstrabimus, supra signifi-caui: »cum tibi in commodi foenoris largior usura respondeat«. Ad mendosam hanc lectionem ex archetypis receptam reliquae et codicum et editionum scripturae, natae e mente librario-

rum et editorum, uidentur esse appositae. Scioppius uero, qui iam pridem uiderat, harum lectionum nulli locum esse dandum, coniectura mederi rei conatus est; haec enim scribi iussit: »cum tibi hinc commodi foenoris largior q. s.«, quod quamquam a Pareo et Wingendorpio laudatum, non tamen mihi satis placet, quia »hinc« illud minus clarum est, ad quid referatur; praeterea cum lenior mutatio, qua utamur, in promptu sit, Scioppianam mittamus. Quare hanc scripturam profero: »cum tibi incommotis foenoris largior usura respondeat«. littera »s« e fine uocis »commodis« excidere potuit, quia »f« uocis »foenoris« sequitur. Ceterum haec optime sic constituta esse sententia loci probat, quae haec est: »Cum ego summo studio ad epistulas tibi scribendas incumbam, te, ut eodem officio in me exequendo fungaris, hortor; quod si feceris, incommoda quae ex frequentioribus epistulis a te mittendis tibi existant, maiore mearum copia compensabuntur«.

II. 57, in eadem epistula, cuius priorem partem supra ope codicis P emendauimus, alia praeterea menda continentur, quorum proxima quidem Susius ¹⁾ sic bene correxit: »quantitas postulata aerarii excessit opulentiam. recognita uastum silentium cunctis stupor subitus imperauit«, ubi in editionibus et libris manuscriptis antea haec legebantur: »quantitas postulatae rei excessit opulentiam recognitam. uastum q. s.«

Mox haec in omnibus codicibus inueniuntur: »quo longius prodeunte placuit in tempus aliud deliberanda produci, ne omitterentur absentes; quamuis ipse dixerim, Romae aut in proximis positos uel euocari debere uel consuli quorum non debet ob eam cautionem futuram ut statutis ordinis polliceantur ad sensum.« Scioppius locum sic emendare uoluit: ». . . uel consuli reliquorum nomine de oblatione futura ut statutis q. s.«, quod sane haud male diceretur, nisi nimis a tradita litterarum specie recederet. Aliter Susius l. l. locum ad pristinam rationem redigere sibi proposuit, atque satis apte hoc excogi-

1) cf. Susii l. l. III, ubi de hoc loco agitur.

tasse uidetur, uocem »futuram« genere quidem assimilata esse ad uocem »cautionem«, cum antea uim illius »futurum esse« habuisset, quod a uoce »cautionem« penderet, et ipsum proximam enuntiati partem regeret; qua de causa optimo iure »futurum« scribi iussit. Sed quae praeterea coniectura assecutus est: ». . . uel consuli, longinquorum non debent (sc. collegae) opperiri cautionem (i. e. assertionem) futurum ut q. s.«, minus probanda esse dixerim; perspicuum enim est, »debent« illud uerborum constructionem dirimere, neque satis apparet, nisi ex ipsa Susii mente, syllabae »longin« unde ortae sint. Itaque hoc mittendum est. — At ego, re saepe in animo uoluta, eo perueni, ut sic scribendum esse mihi persuaserim: ». . . uel consuli, quoniam non libet offerre cautionem, futurum ut statutis ordinis polliceantur adsensum«. »quoniam« uocis »quorum« fere speciem habet; »libet« in »debet«, praesertim cum paulo antecedit »debere«, corrumpi posse, nemo infitietur; »offerre cautionem« locutio est iuris consultis ualde usitata (cf. Papiniani illud in Dig. 40. 5. 50).

In fine epistolae »sentiam«, quod Lectius pro eo coniecerat, quod antea legebatur »etiam«, codicis P auctoritate comprobatur.

II. 34 editt. Iureti I Lectii C: »Adornare te redditum, quod sacra deae matris appeterent, arbitrabar; tu inde unus iter promoues nosque et patriam post tergum relinquis«.

D: ». . . tu inde unius iter promoues q. s.«

FB: ». . . tu inda unius iter promoues q. s.«

P, codex Regius Salmasii, codex quidam Iureti: »tu enda unius iter promoues«.

editt. Iureti II Scioppii: ». . . tu inde uotus« iter promoues»; quod coniectura Iureti, neque satis bona, uidetur natum esse; nam »inde uotus« ab illorum temporum iuris consultis homo non in deos, sed in leges magistratusque nelegens dicebatur (uide in Iustinian. Cod. 8. 55. 35: »Donator non solum inde uotus, sed etiam impius«); Scioppius uero cum aliter loco mederi conaretur, ineptiorem

etiam quam Iuretus lectionem proposuit: »tu in diei unius iter promoues«, quod sententia omnino caret. Mox Salmasius (in exercitt. Plinian. ad Solini polyhist. p. 43 a F) haec exhibuit: »regiae bibliothecae codex scribit: »tu enda unius«; in aliis »tu inda unius«; scribe: »tu in Daunios iter promoues«; quod mira quadam litterarum similitudine excogitatum ex eo tamen laborat, quod nusquam praeterea a Symmacho commemoratos esse Daunios inueni, cum saepius »Apulia, Apuli, Apulus« uerba usurpata esse ex his locis colligere liceat: VII. 126; X. 13; — IX. 19; — VI. 12; X. 58; quare »Daunios« illud coniectura inferre in epistulam dubitauerim. Hoc uero bene a Salmasio repertum esse iudico, nomen cuiusdem loci in corruptis uerbis latere. Quam rem cum mecum reputarem, in oppidi Lauinii nomen incidi, ubi praedium Symmacho fuisse ex VII. 26 cognoscitur. Codicis P igitur maxime fidem secutus, sic restituere enuntiatum uelim: »tu uero Lauinium iter promoues«; nam »o« et »l« in libris manuscriptis saepe in »d« coaluisse Scioppius (de arte critica p. 45) docet, neque quemquam fugit. Correcto ergo ex »enda« »erola«, prius »u« latere in eo uocis »tu« contendo; »unius« uero uix discrepare a »uinium« dilucidum est. Neue mireris, quod »patria« hoc loco urbs Roma dicitur, nam et oppida »patriae« sunt; cuius rei exempla habes II. 32 et apud Ciceronem Par. 1. 2: »cuius cum patriam Prienum cepisset hostis«.

III. 18 editt. omnes praeter Iureti II: »nam officia; si plerumque deseras, occupatio est; si semper obliuionis crimen putes. hoc si fieri q. s.«

PFBD: »... occupatio est; si semper obliuio transcrimen putas. hoc si q. s.«

b: »... occupationem si semper obliuionis crimen putas«;

uu: »... occupationem si semper obliuionis crimen puto«.

Corruptissimum hunc locum esse uix opus est commemorare; neque dubito uulgatam lectionem, quam in editionibus seruari uidimus, coniecturam dicere praeue ex deterio-

rum codicum uestigiis excogitatam. Quae uero antehac uiri docti bonos codices secuti ad sanandum locum attulerunt, haud equidem probauerim, nam Iuretus in editione altera sic scripsit: »... occupatio est, si semper obliuio crimen. hoc si fieri q. s.«; Scioppius haec in notis protulit: »... occupatio est, si semper obliuio, fraus, crimen. Putas hoc si q. q.«; neque enim tollendis uerbis dubiis, ut Iuretus fecit, sed corrigendis rei medearis, neque quod Scioppius scribi iussit; »obliuio, fraus, crimen« Symmachi sermonem in integrum restituit, quia primum non intellegitur, quid fraudis sit, quod litteras mittere aliquis desierit; tum in eo offendo, quod Scioppius uocem »putas« in proximi enuntiati initio, quocum nihil ei est, collocauit; immo si sic legitur, ipsum illud colon obscuritate laborat. Quod idem, quominus recipiatur, coniecturae Susii haec laudantis obstat: »si semper obliuio transit in crimen. Putas hoc si q. s.« Ac praeterea alia in illa lectione sunt, quae minus probauerim; diuellitur enim sic sententiae constructio, qua duo cola sibi aequalia opponuntur: »si plerumque deseras, occupatio est, si semper, obliuio«; Susius uero, cum »obliuio« ad proximam sententiam et uerbum »transit« traxisset, pulchram hanc dicendi rationem sustulit.

Mihi autem proximam epistolae partem consideranti alia emendandi uia in mentem uenit. Nam ex eo, quod sequitur: »hoc si fieri posset, tacerem; illudis ergo patientiae meae?« illud perspexisse mihi uideor, in corruptis uerbis latere aliquid, quod ipse Symmachus ex mente Gregorii, ad quem epistula data est, sibi obiecerit, quod proximis uerbis defenderit. Et hoc quidem impatientiae uim habuisse, proximam Symmachi disputationem contemplatus, quae haec est, existimo: »quod ex tua mente mihi obieci, si fieri posset, tacerem; quod cum non faciam, tu recte illud non esse uerum iudicas; at si nihilominus scribendi officium neglegis, id eam ob causam facere uideris, quod obiurgationem illam mihi ipsi illatam irritam esse sensisti; illudis ergo patientiae meae?« Hanc impatientiae notionem postquam desiderari intelleximus, ad ipsum locum restituendum animum aduertamus; qua in re perficienda non nisi

optimorum codicum lectionem opus est considerare, hanc dico: »si semper obliuio transcrimen putas. hoc si q. s.« post uocem »obliuio« prius enuntiatum finem habere uidetur. Reliqua sic emendare uelim: »si semper obliuio. irati sermonem putas? hoc si fieri posset tacerem«; quod maxime cum litterarum specie congruit et sententiam commodè explet.

III. 57 edit. Schott.: Ultro in me arguo culpam silentii, si quando usum officii mei quaelibet dierum interualla remorantur. Nulla enim purgatio suppetit locum. Multum enim familiaritatis publico actui frequenter interseris«.

edit. Froben: ». . . suppetit locum multum familiaritatis publico actu frequenter intersero«.

edit. Iureti I (ex D sic restituta) Lectii: ». . . suppetit quin iocum multum familiaritatis publico actui frequenter interseras«.

reliquae edit.: ». . . suppetit quin cultum familiaritatis publico actui frequenter interseram«.

B: ». . . suppetit iocum multum familiaritatis«.

uu: ». . . suppetit mihi ut tibi cum multum familiaritatis«. quomodo reliquam enuntiati partem Buu habeant, silentio Scioppius praeterit.

P: ». . . suppetit iocum multum familiaritatis publico actui frequenter interseras«.

Priorem huius loci partem P et B aequalem corruptamque ostendunt, neque codicum uu lectio probari potest. Copia uero scripturarum, quae in editionibus laudantur, unde ortae sint, dilucidum non est. Nam Iureti illud »ex uetere codice (D) restitutum« tantum abest, ut haec in D inueniri nos doceat, ut Iureti, uestigia tantum codicis D secuti, coniectura esse uideatur. Restat igitur, ut de utraque Iureti ratione emendandi uerba faciamus. »quin« illud, quamquam post uerbum »suppetit« satis bene quadrare uix negari potest, tamen quia non nisi ex Iureti ingenio habere originem uidetur, non ita premendum est, ut si leniore aliqua mutatione uti possis, propter »quin« facere hoc dubites. Atque equidem, quod ad loci sententiam attinet, »ni« illud

aeque bonum, quod ad litterarum speciem, melius esse existimo, quippe quod a superiore syllaba »tit« distingui uix potuerit. Iam uero »iocum multum familiaritatis« profecto non sic a Symmacho scriptum esse affirmauerim; neque enim uerborum »iocus multus« coniunctio praeterea apud hunc scriptorem inuenitur, neque »iocus familiaritatis« per se satis bene dicitur; id quod cum pridem Iuretus intellexisset, in altera editione sic mutauit: »quin cultum familiaritatis q. s.« His uero ita comparatis in eo maxime offendo, quod litterarum speciei rationem minus habitam esse suspicor; quomodo enim »iocum« illud, nisi aliud uerbum in eo lateat, in uersum irrepperit, haud facile exponitur; unde non est, cur »iocum« deleamus. Sublata uero littera »i« in initio huius uocis posita, reliquam partem ex »ocium« esse correptam arbitror. Quo restituto et ex »multum« facto »et cultum« priorem enuntiati partem in hunc modum legere non iam dubito: »nulla enim purgatio suppetit ni otium et cultum familiaritatis publico actui q. s.«; »otium« enim »actui«, »cultus familiaritatis« oppositum est »publico actui«. Ac ne dubium supersit, quin »cultus familiaritatis« locutio Symmacho usitata fuerit, haec addo exempla: IV. 42; VII. 99; IX. 46, ubi »cultus amicitiae« usurpatum esse reperiēs. »interseram« legendum esse pro »interse-
ris« uel »intersero« uel »interseras«, quae in codicibus ostenduntur, ipsa sententia probat.

III. 28: editt. Lectii Iureti I, omnes libri: »Desine igitur animum nostrum epistolarum seueritate mereri, cum rebus potius quam uerbis spectetur affectio«.

editt. Iureti II Scioppii: »seueritate metiri cum q. s.«

Gruteri coniectura a Scioppio probata, a Pareo et Wingendorpio recepta: »epistolarum seueritate metiri cum q. s.«

Lectii coniectura: »epistolarum celeritate metiri cum q. s.«

Lectionem uulgatam recte non se habere manifestum est; nam quod Lectius affirmat, »mereri« uim ac significationem uocis »adipisci« habere, neque ex ipsa re, neque

ex exemplis, quae affert IV. 27; VII. 9; intellegitur; quodsi fieri posset, non tamen diceret: »desine animum nostrum epistolarum seueritate adipisci«. Alia scriptura »seueritate metiri« ex eo laborat, quod ad Symmachi epistulas necessario seueritas illa referenda est, cum ex initio litterarum, eam potius in Mariniani, ad quem Symmachus scripsit, epistula contineri cognoscet: »Expectatae mihi tuae litterae contigerunt, quibus promptior ad uicissitudinem reddar officii«. Lectii uero coniecturam eo recipere recuso, quod non de celeritate epistularum, sed de Symmachi in mittendis scriptis negligentia sermo est. Quam denique Gruterus lectionem protulit, sententia quidem optime in locum quadrat, minus ipsis uocibus; nam »seritas« illud non nisi hoc uno loco inuenitur, et ad analogiam, quae dicitur, uocis »raritas« a »raro« deriuatae ex uoce »sero« fictum est. Neque uero iusserim ex similitudine aliorum uerborum noua fingi, ut loco alicui corrupto opera eorum medearis.

Mihi aliud in mentem uenit, quo enuntiatum corrigere: »Desine igitur animum nostrum epistularum seueritate mordere, cum rebus q. s.« Haec si laudaueris, seueritatem recte Mariniano tribui intelleges. Atque locutionem illam »animum mordere aliqua re« saepenumero apud Symmachum adhibitam esse reperiēs: II. 76: »tuta igitur omnia atque secura sunt, quae animum tuum iure mordebant«; VI. 51: »hoc tantum mordet animum«, VIII. 6: »gratae quidem semper tuae litterae nunc legentis animum momorderunt«; VIII. 70: »me hactenus rerum tuarum amaritudo mordebat«; IX. 117: »mordebar commemoratione irriti beneficii«. — Id uero ne quis mihi obiciat, minus concinnas eo fieri sententiae partes, quia illud: »cum rebus potius quam uerbis spectetur affectio« ad explicandum superius enuntiatum non pertineat; quid eo opus est, cum tota epistula ad hanc tantum rem spectet, Symmachum, quamuis in litteris reddendis desidiorum, minime tamen amicitiae oblitum esse, sed ex aliis rebus silentii causam esse repetendam?

II. 13 editt. Iureti I Lectii libri omnes: »Verum haec recens sanctio de fideicommissis et codicillorum commodis

ab optimo principe in aeternum repudiatis tantum claritudine egreditur lucem superiorum, quantum augustius est regendis quam subditis modum ponere». Iuretus in altera editione, sequentibus Scioppio Pareo Wingendorpio, ex coniectura haec exhibet: »... quantum augustius est regenti, sibi quam subditis modum ponere«; non mala quidem quod ad sententiam attinet; ceterum illud non bene perspexisse mihi uidetur, inesse aliquid in priore uocis »regendis« parte, quod talem fere uim et significationem, qualem »modus« habeat, ex quo chiasmi, quem uocant, species in sermone restituatur. Neque Scioppio assentiar, qui praeter hanc lectionem aliam proposuit: »regendis cupiditatibus quam subditis modum ponere«, quoniam ita facillime quidem corrupta sanarentur, si quamlibet uocem addere liceret. Equidem haec conicio: »... quantum augustius est, legem sibi quam subditis modum ponere«; »legem ponere« apud Horatium (in satiris I. 3. 105) inuenies.

IV. 32 editt. uulgatae libri omnes: »Sollicitabo te arentibus uerbis scriptis tuis quae amore (P: et amore) et iudicio me legere necesse est«.

Iureti edit. II: »sollicitabo rorantibus uerbis scripta tua quae amore q. s.«

Scioppius coniecit: »sollicitabo tamen arentibus uerbis scripta istius quem amore q. s.«

uu: »sollicitabo te arentibus uerbis scriptis tuis quam amore q. s.«

Primum de eis, qui emendare locum conati sunt, dicendum est; quorum Iuretum frustra noua uerba in sermonis ordinem inseruisse dixerim, cum »arentibus« illud codicum optime in locum quadret. Scioppium uero in eo errasse arbitror, quod scripta illa, quae desiderare Symmachus uidetur, ab alio quodam, quam a Protadio confecta esse simulat; nam »istius« quomodo ad ipsum Protadium pertinere possit, non intellego; neque tamen cuiusuis alius illa scripta esse ex eo apparet, quod antea Symmachus dixerat: »haurias licet monumenta priscorum et ipse paginis ediscenda committas«. Etenim ipse in hac epistula raro legendo frui se praedicat; in fine uero litterarum haec leguntur:

»quae amore et iudicio me legere necesse est, ut compensem illorum damna, quae neglego«. Qua de causa Scioppii coniectura recipi non potest. Quae cum ita sint, cum Symmachus ipsa illa Protadii scripta ex eo petat, sic optime locum sanari putavi: »sollicitabo te arentibus uerbis ut scripta tribuas, quae et amore et iudicio me legere necesse est«. Atque facile quidem factum est ut haec ita corrupta sint, ut codicum lectionem praebeant; nam librarii oculus a »ta« ad »tri« aberrauit, et mutato »st« in »b« »scriptistuis« illud effecit. Restat, ut illud lecturis persuadeam, recte a me »ut« ante »scripta« insertum esse; quodsi litterarum speciem aspexerint, a praecedenti syllaba »bis« haustum esse »ut« concedent, quia statim post »ut« »scripta« legebatur. Locutionem illam »scripta tribuere« absolute positam, cum non additum sit, cui tribuantur, et aliis apud Symmachum et his locis inuenimus: V. 30: »tribuant scripta«; VIII. 4: »primas litteras sponte tribuisti«.

IV. 46 libri omnes editi. uulgatae: »legationem illis Campanorum prouincialium commune mandauit habent oranda iustitia negotium, personas mea cura commendat«. Lectius scribendum proposuit: »... mandauit. abundat iustitia negotium q. s.« sed hoc nimis ad libidinem praeter litterarum speciem excogitatum est; Iuretus in edit. I emendare uoluit: »habent orandae iustitiae negotium q. s.«, quod propter dicendi obscuritatem non placet; (in Iureti I et Lectii editi. »personas meas« legitur); in edit. II sic posuit: »mandauit. Acceleranda iustitia q. s.« at cur iustitia acceleranda sit, neque usquam apparet, neque ipse Iuretus docet, qui alium ueterem codicem: »horum iustitia« exhibere notauit. — His igitur omnibus ad emendandum locum minus aptis, denuo ad librorum lectionem confugiendum est. Quam considerans in illo offendi, quod non additum est, qua de re legatio missa sit; desiderauerim enim post »mandauit« enuntiatum quoddam, quo haec significata sint. Et ideo latere tale aliquid in uerbis: »habent oranda« affirmauerim, quod sic restitui iubeo: »... mandauit ut intimarent oranda. Institia negotium q. s.«; syllabae enim »uit« »uta« »inti« adeo eandem fere spe-

ciem habent, ut librarius a prima ad ultimam oculo aberrans, quae intererant, omiserit. Posita uero post »oranda« interpunctione illud quoque colon: »iustitia negotium, personas mea cura commendat« chiasmi, qui dicitur, forma pulcherrime expressum retinebis.

II. 16. edit. Iureti I, II Lectii D: »Si necdum filii mei Nicassii laudabiles mores et honestum institutum didicisti, accipe pro eo locupletissimum uadimonium meum promotum uirtute et humanitate conspicuum, cui iamdiu Praenatalis familiaritate sociatur.«

F edit. Sciopp: ». . . . cui iamdiu natalis familiaritate sociatur;«

Bb non habent »pro eo;« B cetera ut F exhibet.

uu: »pro naturali familiaritate.«

P: accipe pro eo loc. uad. m. promotum uirt. et hum. consp. cui iamdiu pnotalis familiaritate sociatur.« Recte Scioppius intellexit, nomen esse »Promotum« eius uiri, ad quem lib. III. ep. 74—80 missae sint. Errare uero eos, qui »Praenatalis« nomen hominis alicuius esse probent, ex eo apparet, quod et uox et nomen inauditum est. Iam uero quid sit »praenatalis« uel »natalis« uel »praenotalis« quaeritur. Atque primum quidem uidendum est, quid hoc loco desideretur. Quod fuisse, quod definiatur uox »familiaritate« affirmare audeo. Susii autem coniectura (uide l. l.): »iamdiutina talis familiaritate q. s.« eo non placet, quod me fugit, quid »talis« illud sibi uelit; nam et omnino redundat et orationem, inter »diutina« et »familiaritate« positum, remoratur. Quos uero locos affert, ut hunc uocis »talis« usum exemplis comprobet: V. 30: »perlatori talium litterarum benignus arride;« III. 49: »dignus plane talis uiri testimonio« hi non in hunc locum quadrant.

Inde aliud remedium quaerendum est. Promotus, quem »locupletissimum uadimonium« pro filio Symmachus appellat, amicitiam patri maxime probatam cum filio Nicasio fecisse uidetur; qua re nisus sic optime locum emendari putabam: »accipe pro eo locupletissimum uadimonium meum Promotum uirtute et humanitate conspicuum, cui iamdiu probabili

familiaritate sociatur; « littera » s « in fine uocis » prænatalis « posita ex sequenti » f «, cum in libris utrique eadem fere species sit, facta est. Ceterum » probabilis « hac significatione saepissime a Symmacho adhibitum esse, haec exempla docebunt: II. 80: » probabilis amicus «; II. 91: » probabile petitionis genus «; III. 17: » probabiles causae «; V. 40: » probabiles uiri «; V. 60: » uir probabilis «; VI. 50: » probabilis discessio «; alia.

II. 30. editt. Iureti I Lecti PD: » quin etiam consilii a te imprudentis accusor ob amissam. recte agis. «

nonnulli Iureti libri: ». . . ob admissa recte agis. «

F: ». . . ob amisan recte agis «;

B: ». . . ob amiss. recte agis «;

editt. Iureti II Scioppii Par. Wingend: » quin etiam consilii imprudentis a te arguor ob amissa. recte agis. «

» arguor « cum in ullo codice sic legi non confirmatum sit, locum cedat illi » accusor « librorum PD. » amissa « nisi ex » admissa « factum certam fidem non habet; si coniectura Iureti est, non laudo. Nam cum optimi codices in addenda littera » m « (in F » n «; de B propter decurtatam uerbi speciem iudicium facere non licet) consentiant, tenendam esse censeo, praesertim cum corrigendi loci ansam proxima praebeant. » recte « enim illud uocem » rem « hausisse mihi persuasum est, quam cum in sermonem receperis, non est cur cetera mutes. » amissa res « uero praedium dicitur, quo defraudatus erat Symmachus; praecesserat enim: » Quo animo acceperim Siciliense negotium uulneratum, facile coniectas. « Sic ergo legas: » quin etiam consilii a te imprudentis accusor ob amissam rem. recte agis. «

I. 46. editt. Iur. I Lect. BD: » Statuas etiam recepistis iisdem paene populi acclamationibus, quibus amiseratis. rides et libet ut rideas affuisti plura desino, ne qui strictim meliora detexui in minoribus uidear immorari. «

F: ». . . amiseratis risidet libet ut rideas afuisti plura desino ne quae strictim meliora detexui amoris uidear immorari. «

b. uu: » amiseratis ride libet ut rideas plura q. s. «

edit. Schott: »...ridere libet ut rideas plura desino ne quae strictim meliora detexui amori uidear immorari.«

editt. Iur. II Sciopp. Par. Wing: »...rides? et libet rideas affatim. plura desino, ne qui strictim meliora detexui in minoribus uidear immorari.«

Iure editores »ut« illud post »libet« positum ferri hoc loco non posse cogitauerunt. Neque tamen, ut illi fecerunt, omnino sustulerim, sed permutatione uerborum falso loco insertum esse dixerim; nam si legis: »rides et ut libet rideas«, omnia recte se habent. Quod »affuisti« a Iureto in »affatim« mutatum est, improbo; neque enim »affatim« quidquam proficit, quo sententia loci illustretur, neque noui quidquam in enuntiatum inducit, ita ut, cum ne litterarum quidem species cum »affuisti« satis congruat, coniectura male excogitata habenda sit. Iam uero, quid pro »affuisti« ipse poscat locus, quaeritur, atque primum quidem quid risum Agorii Praetextati, ad quem Symmachus scripsit, mouere potuerit. Illud dico, quod in superiore epistulae parte Symmachus narrauerat: »Statuas etiam recepistis iisdem paene populi acclamationibus quibus amiseratis.« Scilicet hanc affectus mobilitatem et leuitatem populi, qui aequa laetitia ueterum deorum sacra tolli et rursus instaurari aspexerat, hanc fuisse dico, quae amarum uiri sapientis et constantis risum et maxime eius, qui, sicut Symmachus eiusque amici, intacta fide ueteres deos colebat, optimo iure concitarit. Inde progressus sic locum in integrum restituere conatus sum: »rides et ut libet rideas. affectum nosti. plura desino q. s.«; »affectus« uoci uim caritatis esse et ex aliis scriptoribus et ex ipso Symmacho demonstrare licet; uide enim VI. 38: »spontaneus affectus«; VII. 55, VII. 97, V. 8: »affectus mutuus«; III. 64: »affectus religionis«; VI. 17: »affectus rudis«; quod ad litterarum speciem attinet, facile »affectum nosti« secundum scripturae Langobardicae morem in »affuisti« corripì poterat. Reliqua enuntiatì pars ad B et D auctoritatem corrigenda est: »ne qui strictim meliora detexui in minoribus uidear immorari.« Ceterum similem illi »rides et ut libet ri-

deas« locutionem reperi apud Plinium in epist. I. 6: »Ridebis et licet rideas«; sed cum neque in ceteris Plinii neque in Ciceronis epistulis aliam eiusmodi inuenissem, certam dicendi formulam esse non arbitratum sum.

III. 11. editt. Iureti II Sciopp. Par. Wingendorp: »Non silebo alterum munus opusculi tui, quo prisca cuiusque reipublicae ex libro Graeco in Latium (Par. et Wingend: Latinum) transtulisti.«

p¹ uel p³: »republicam transtulisti.«

editt. Iuret. I, Lectii, Froben: quo priscam rempublicam ciuitatis huius . . . in Latium.«

u: »quo priscam rempublicam ciuesque eius.«

u edit. princeps: »quo priscam rempublicam aequique huius.«

Bb edit. Schott: »quo priscam rempublicam cuiusque huius ex libro Graeco in Latium transtulisti.«

PD: »quo priscam rempublicam cuiusque huius ex libro Graeco in Latium transtulisti.«

Scioppius haec in annotationibus habet: »uidendum ne deprauata sit uox cuiuscuius pro cuiusque uel cuiuscumque. ex ea enim facile fieri potuit: cuiusque huius itemque ciuesque eius.«

Ex ista lectionum uarietate, si haec aliaue eligenda esset, quae in sermonem reciperetur, ualde, quam probaremus, dubium esset, nisi plurima scribarum errori, nonnulla interpolationi et coniecturae tribuenda esse sciremus. Et enim illa: »ciuitatis huius« et »aeuique huius« et »ciuesque huius« falsa totius loci interpretatione ex corrupta iam pridem scriptura esse nata manifestum est. Ad quam rem demonstrandam, quae proxima in eadem epistula secuntur, consideremus: »arma ab Samnitibus, insignia a Tuscis . . . sumpseramus. tuus nobis post haec addidit labor peregrina monumenta, quae iam sui nesciunt. nunc uere ciuitas nostra populorum omnium parens facta est; docere enim potest singulos antiquitates suorum.« Non igitur de Romanorum prisca republica ac monumentis, sed de aliorum gentium in opusculo illo Naucellii, ad quem Symmachus

sripsit, actum est; illae uero quas modo dixi lectiones de Romana tantum republica Symmachum loquentem faciunt. Quas postquam reiecimus de emendandi ratione, quam et Iuretus et Scioppius protulerunt, pauca addamus. Atque Iuretus quidem, (cuius lectionem primo loco commemorauimus,) quem nimium mutandi studium in grauissimos saepe errores rapuit, liberiore uerborum transpositione sanare locum frustra conatus est. Scioppius uero, qui cuiuscuius pro cuiusque huius profert, minus apte hoc excogitasse eo mihi potissimum uidetur, quod rempublicam alicuius hominis dici uix probem; nam etiam mihi in mentem uenerat scribere: »rempublicam cuiusque hominis«; quod postea illa consideratione permotus omisi, quamquam artissime ad litterarum speciem in P Bb D traditam accedit. In ipsa autem horum librorum lectione latere aliud cognoui, quod ad pristinam rationem Symmachi sermonem redigeret. Itaque in hunc modum scribo: »quo priscam rempublicam cuiusque gentis ex libro Graeco q. s.«; nam »g« littera post cuiusque, ut in scriptura Langobardica saepissime haec uox inuenitur, facillime excidit, et »h« sexcentis locis falso aut omittitur aut ponitur.

Superest, ut de lectione »Latium« an »Latinum« ponenda certiores fiamus. Quod utrumque optimis libris fultum esse cum supra iam cognouimus, tum defendi quoque posse uidebimus. Nam illud codicum Bb: »ex libro Graeco in Latinum transtulisti« optime dici multis et Ciceronis et Quintiliani et Plinii exemplis confirmatur. Neque nisi in eo haesi, num »transferre rempublicam in Latinum« ferri possit; quod negarim. Altera uero P D codicum scriptura: »ex libro Graeco in Latium transtulisti« eo fortasse laborat, quod duo illa sententiae commata: »ex libro Graeco« et »in Latium« non ita sibi respondeant. At etsi haec minus concinne dicta sint, id tamen, qua Symmachus florida et rhetorica dicendi ratione utitur, praeclare expressum est: »priscam rempublicam cuiusque gentis in Latium esse translata«; Latium enim patria est et Romanorum et linguae Latinae. Qua ex re optime intelleguntur, quae sequuntur: »nunc uere ciuitas nostra populorum omnium parens

facta est«, quia omnes gentes opera Naucellii complexa est. Totum igitur locum sic restituo: »non silebo alterum munus opusculi tui, quo priscam rempublicam cuiusque gentis ex libro Graeco in Latium transtulisti.« Ceterum Symmacho, cum proxima scriberet: »arma a Samnitibus, insignia ab Tuscis . . . sumpseramus«, locus Sallustianus obuersatus esse animo uidetur; nam Sall. Cat. 51. 38 in oratione Caesaris legitur: »Maiores nostri . . . arma atque tela militaria ab Samnitibus, insignia magistratum ab Tuscis pleraque sumpserunt.«

Illud uero quid fuerit Naucellii opusculum si quaeritur, uix certi aliquid affirmare possumus. Nam et ipsius Naucellii nomen inter cetera, quae litteris innotuerunt, prorsus ignotum est, neque ex Symmachi oratione colligi potest, quem librum Graecum in Latinum sermonem transtulerit. Id tantum esse manifestum uidetur, de uariis gentium rebus publicis, quales olim formae earum et genera fuerint, et de legibus et institutis ueteribus actum fuisse in libello illo Graeco. At quamquam et apud recentiores scriptores et in ipsis harum rerum monumentis quaesiui, num certum quendam dicere scriptorem, quem Naucellius adhibuisset, in promptu esset, non reperi, quem praeter ceteros commemorarem. Eorum uero, qui potissimum apud Graecos de talibus rebus scripserint, primum locum occupat Aristoteles, qui cum *πολιτικῶν* octo libros confecit, tum in illo opere, quod *πολιτεῖαι πόλεων* dicitur, de centum duo de sexaginta ciuitatum et Graecarum et barbararum formis ac generibus disseruit. Cuius operis compendium ab Heraclide quodam factum ipsumque postea decurtatum, in quo de quadraginta tribus Aristotelis ciuitatibus disputatum est, ad nos uenit. Praeter hos de uariarum ciuitatum legibus primus quidem Plato egit, qui duodecim libros »νόμοι« conscripsit; proximus discipulus Aristotelis clarissimus Theophrastus, qui uiginti quatuor »περὶ νόμων« libros composuit, ad cuius exemplum, quem supremo loco laudabo, Callimachus Alexandrinus »νόμους« scripsit.

Sed qui sicut Herodotus historiam ueterum populorum enarauerat, uel qui in modum Cephalionis »παντο-

δαπὰς ἱστορίας», et Aeliani »ποικίλην ἱστορίαν« conscripserant, in hac epistula intellectos esse a Symmacho uix opinari, quia nisi de »prisca republica cuiusque gentis« nihil dictum est. Sed quinque illorum, quos supra commemoravi, utrum ullus fuerit, quem Naucellius transtulerit, an illius quoque opus sicut ipsius Naucellii omnino deperditum sit, in medio relinquere cogor.

III.

Cum in superiore disputatione, quid potissimum boni ad emendandum Symmachum ex codice P capi posset, exemplis aliquot docui, iam, quo magis huius libri integritas cognoscatur et ut aliis quoque eo utendi facultas praebetur, omnes, quas ex eo congeSSI lectiones, in proximis proferam. Adhibui uero in conferendo libro editionem Iohannis Philippi Parei primam, quae anno MDCXVII Neapoli Nemetum prodiit. Ad cuius singulos paginarum uersus numeris notatos, quae in codice aliter legentur, ascripsi. Atque hanc rationem nunc quoque in describendo usurpans, et ipsos uersus, ad quos variae lectiones annotatae sunt, et codicis folia, paginas, columnas, et editionis paginas et epistularum numeros notabo. — Signa, quae ad demonstrandas res singulas adhibebo, haec erunt: finis columnae: ||; finis uersus: |; rasura://////et^{ti}; folia mutila: |) et (|, ut quisque uersus aut in initio aut in fine deletus est; variae manus: m. 1; m. 2; m. 3; illae uero uariarum manuum scripturae, ad quas nihil annotauero, primae manui tribuendae erunt; lacunae in ipsis uersibus: (), addito litterarum numero quae desiderantur. — Compendia uerborum, syllabarum, litterarum uulgata, nisi in dubiis scripturis, non commemorabo; cetera, ut quaeque occurrent, depingam. Quae uncis inclusa sunt, in codice non leguntur.

Liber I.

p. 46 editionis Pareanae; — fol. 1. A. a codicis P; ep. 52: (incipit manuscriptum:) V. 4: tam bone uoluntatis. — V. 5: ne ego digito. — V. 6: tegissem^{ti} (ti m. 1). — V. 7: testimonia^o (o m. 1). — ep. 53. V. 15: primore nouerunt. — V. 16:

curae tibi ab^hdes (h m. 1). — V. 19: appollinem contionaris. — V. 23: pinnarum || fol. 1. A. b. — V. 24: omnen | que/// rem uenaticam (deletae in fine uersus 24 membranae). — oblit(| adfectas (deletae membranae). — V. 26: rustica sint. — ep. 54. V. 28 (deest). — V. 30: solacium. — V. 31: feci(| indicium. —

p. 47. V. 1: ut tu istiusmodi. — V. 2: inpendere. — V. 3: quandam mihi infortunii. — adferre. — ep. 55. V. 4 (deest). — V. 8: dissensio | ne noxam. — V. 9: qui ab || iur^htas. fol. 1 B a. — adfectat. — V. 15: nunquam | ///no. — V. 16: magno | p///re. — (post hanc epistolam legitur:) EXPLIC AD AGORIUM P TEXTATUM (tum nouo uersu et rubro atramento:) INCIPIT AD PROBUM. — ep. 56. V. 19 (deest). — V. 20: breuis litterae. — V. 22: quidquid. — V. 23: librata. — V. 24: compendio. V. 25: atque ideo mihi || antiquior. fol. 1 B b. — ep. 57. V. 28 (deest). V. 34: reipublicae. — tum mihi uoluptas promptior. —

p. 48. V. 1: ad scribendum quae tu libenter — V. 2: quae tu animo, — ep. 58. V. 4 (deest). — V. 8: q///id tu libenter. — V. 9: mutabit. — V. 10: rusticus magistratus quisq. — V. 12: otii || fol. 2 A a. — V. 15: hieme. — V. 16: umo. — aut quis uua aestiuo (in margine: sub m. 1). — V. 18: quaerellis. — desiderand/// (a erasum est). — V. 21 (deest: uale). — ep. 59. V. 22 (deest). — V. 24: mones ut amicitiae. — V. 25: ortatio (h m. 1). — V. 26: haec uoluntas tua. — V. 27: maximus. — V. 30: otii. — V. 31: laboro || fol. 2 A b. — V. 32: nis///(| facit. — V. 33: inpigro. — V. 34: negotio. — V. 35: maiore copia. —

p. 49. V. 1: uidear. — V. 2: quicquid. — V. 3: obsequii non esse otii. — (deest: uale). — ep. 60. V. 4 (deest). — V. 6: fortunarum sed meritorum | habere dilectum. — V. 9: probitatis in quem uisu | su^u/// publici honoris. — V. 10: illi est promissa cum. V. 13: periculum (u m. 1). — V. 14: remissive muneribus | re///peries. — fidem ||)religionem. fol. 2 B a. — V. 15: libe |) ecundiam. — V. 16: pro |)factum. — V. 17: fides |)eat tibi amicus. — probitatis |)edat. — V. 18 (deest: uale). — ep. 61. V. 19 (deest). — V. 21 |)is te. — V. 22: nauiter. — carissimos a^hlloquaris. — V. 28: litteras tuas. — V. 29: hiemis

inpendium. — V. 31: securus est. — (post hanc epistulam legitur:) EXPLICIT AD PROBUM (nouo versu) INCIPIT AD CELSINUM TITIANŪ FRATREM. —

p. 50. fol. II B b. ep. 62. V. 1 (deest). — V. 2: Symmac⁹, Celsino fratri. — V. 5: inploro. — V. 6: adceleres. — V. 7: umquam. — ep. 63. V. 9 (deest). — V. 10: Titiano. — V. 11: ///ongum. — V. 15 (deest: uale). — ep. 64. V. 16 (deest). — V. 17: Titiano (sic semper). — V. 18: a me eplm. — V. 19 istud mihi non secta. — nam demens. — V. 23: sacri || fol. 3 A a. — V. 25: etiam fitei depositum (d m. 1). — V. 27: acerua. — V. 28: nisi iustitiam temporum clementis cura. — V. 30: dixerim commodasse. — V. 33: ut uoti tui ///aspiratio. — V. 34 (deest: uale).

p. 51. ep. 65. V. 1 (deest). — V. 4: suscensent⁹s (/ = j m. 2). — neque in eius. — V. 8: desidētis | anquae metuitis. — V. 9: nouos talione. — hiems (sic semper). — V. 10. || cogite. fol. 3 A a. — V. 12: adipite. — ep. 66. V. 14 (deest). — V. 17: negotium (sic semper). — V. 18: adtulit dignitatis. — V. 20: fata meritorum (c m. 1). — summatis. — iuuenda. — V. 22: usus ueniat. — cetera. — ep. 67. V. 26 (deest). — V. 28: laudabilem || fol. 3 B b. — V. 29: amicitiam meam. — V. 32: adfectio. —

p. 52. ep. 68. V. 1 (deest). — V. 7: te sacerdotii. — quicquid (semper: quidquid, nisi ut hoc loco ab alia manu mutatum est, quod non iam annotabo). — V. 8: ex//equere. — V. 10: petitionum | singula. — V. 11: indicauit. — V. 12: effec||tum. fol. 3 B b. — V. 13: adripiat (sic semper praepositio: ad, nisi ab alia manu mutata). — ep. 69. V. 14 (deest). — V. 20: Nicasium. — ep. 70. V. 29 (deest). — V. 31: nostrorum magni atque magnilli. — V. 32: petitio est. — recepi || fol. 4 A a. — V. 33: inpendio (sic semper). — V. 34: iudiciorum praesidio. — intelligit (s m. 1). —

p. 53. V. 1: gratia agens^{magis} ex suo me | rito (magis m. 1). — V. 2: ipsos, upeare (postea additum). — V. 3: ea restituere noluisse. — ep. 71. V. 5 (deest). — V. 7: Laurentum. — V. 14 (deest: uale). — ep. 72. V. 15 (deest). — V. 19: uiris || placi-

tum. fol. 4 A b. — V. 23: spem tui dederit. — ep. 73. V. 24 (deest). — V. 26: potestatem dederunt. — V. 31: testimonium (s translatum). — V. 33: quæm.

p. 54. fol. 4 B a. ep. 74. V. 5 (deest). — V. 6: Symmachus Celsino Titiano fratri. — V. 7: querellis fasganiae. — V. 13: deflet ereptum. — V. 16: conquesto (/ = j m. 2). — V. 17: igitur | ut temeratae. — V. 19: nostri praesentiam differatur. — secura. — V. 20: (deest: uale). — ep. 75. V. 21 (in margine numerus paene deletus legitur:) ///XII///. — (tum legitur:) EXPLICIT AD TITIANUM GERMANUM SUUM. (tum rubro atramento:) INCIPIT AD HESPERIUM. — V. 23. || fol. 4 B b. — V. 29: nunc multiloquio. —

p. 55. ep. 76. V. 1 (deest). — V. 3: balbutiunt. — V. 5: exemplum me expetit. — est scribendi inpatientia. — V. 6: duobus enim pariter. — V. 8: expenderetur. — ep. 77. fol. 5 A a. — V. 12 (deest). — V. 15: uirum (lacuna nouem litterarum) magnifacio. — V. 17: patior a fratris. — V. 19: publicis designata. — V. 20: necdum. — V. 22: negotiis pes |. — V. 24: ad suam gloriam iuris (/ = j m. 2). — ep. 78. V. 26 (deest). — V. 28: Unus mihi adhuc superas ex omnib, (lacuna 4 litterarum) | litterarum uiris cui. — V. 30: optarem. — quo uolui. — V. 32: quis | me est, fortunatior uenustatis quae adeo || fol. 5 A b (in margine: "hodie" additum est). —

p. 56. V. 1: fata. — indulgent iacense | amamus. — V. 3: existimatio omnium quibus. — V. 4: audietus. — V. 9: summus est honor. — V. 10: gratificatus | esse uidearis. — V. 11: ut | secus. — ep. 79. V. 12 (deest). — V. 15: mihi sit tuae. — V. 17: philosophorum (v m. 2). — V. 18: litteratura || fol. 5 B a. — V. 20: dicitur horta. — nihil talis compendii. — V. 23: florentis esse reip̃. — V. 28: philosophi (v m. 2). — V. 29 (deest uale). — ep. 80. V. 30 (deest). — V. 32: prioribus uicissitudo. — V. 33: dicis. — V. 34: forsitan. — V. 35: ego p̃ tui amore.

p. 57. V. 1: otium (sic semper). — V. 2: silentii || fol. 5 B b. — V. 3 (deest). — V. 4 (deest). — ep. 81. V. 8: poposcise (s m. 1). — V. 10: ex hoc munere. — V. 13 (deest: uale). — ep. 82. V. 14 (deest). — V. 17: quaere lae. — V. 18: litteris tibi desiderium, — V. 20: obsecro ut scrip̃tioni. — enim officia.

— V. 22 (deest). — ep. 83. V. 23 (deest). — V. 26—27: incessis sed officio scriptionis. — abstinui || fol. 6 Aa. — V. 32 (deest: uale). —

p. 58. ep. 84. V. 1 (deest). — V. 3: conloquia (sic semper praepositio "con"). — quaedam | mihi ante. — V. 9: delectum. — V. 10 (deest: uale). — ep. 85. V. 11 (deest). — V. 14: societate meae commoditatis. — V. 17: morbi; inhaerebat. — tempore || fol. 6 Ab. — V. 18: ut obseruantiam. — V. 20 (deest: uale). — ep. 86. V. 21 (deest). — V. 25: tuis referre honorem | mutuum destitidissem. — V. 29 (deest: uale). — ep. 87. V. 30 (deest). — V. 32: facultas mihi ad scribendum. —

p. 59. V. 3: iucundiores fore litteras meas si. — V. 4: tibi || fol. 6 Ba. — tradidisset. — V. 6: meorum tibi fideliter. — (deest: uale). — ep. 88. V. 7 (deest). — V. 9: qu^{intuo}. — V. 10: mei sermonis. — V. 11: supers^{dere} (/ = j m. 2). — V. 14: tu quoque caueas. — EXPLICIT AD HESPERIUM (tum rubro atr.) INCIPIT AD ANTONIUM. — ep. 89. V. 19 (deest). — V. 22: adcommoda et maiestatis scriptis ad | totam gloriam. — V. 24: ante || fol. 6 Bb. — V. 25: faleras. — V. 30. coturnus. — et ~~h~~stru^{ctur}arum. — V. 31: pigmenta dilectant. — V. 33: condimenta tui | oris et pectoris quod. — V. 34: lux^{or}ias (v m. 2).

p. 60. V. 1: ex^{pectes}. — V. 3: senserint intimavi. — illa oratione. — ep. 90. fol. 7 Aa. V. 8 (deest). — V. 10: amore conuenior. — V. 17: portator. — V. 27: inbecilla || fol. 7 Ab. — tu conice plura de paucis | quae. — V. 29 (deest: uale) — ep. 91. V. 30 (deest). — V. 34: neglegebam. — V. 35: qu^{derella}. —

p. 61. V. 3: tamquam letheo. — V. 5: adiciens. — super-
sidere — V. 7 (deest: uale). — ep. 92. V. 8 (deest). — V. 11: alternis epistolis uinceremur. — V. 12: pares || fol. 7 Aa. — V. 20 (deest: uale). — ep. 93. V. 21 (deest). — V. 25: sed
tanta in eo morum. — laudis eius silere. — V. 27: mepe^{scante}
(r m. 1). — V. 30: sibi intellegat profuisse. — EXPLICIT AD ANTONIUM (rubro atr.) INCIPIT AD SYAGRIUM. — fol. 7 Bb. ep. 94. V. 31 (deest). —

p. 62. V. 1: inradiet (r m. 1). — V. 2: supers^{dendum}
(/ = j m. 2). — V. 3: frustrersⁱ | fratrem (ersi m. 2). — V. 6: praedicatione^{neque}. — aequiperet. — V. 8: unum /// persuasum

tibi uolo. — V. 11 et 12 (desunt). — ep. 95. V. 16: delegaretur (secundum e ex i factum a m. 2). — V. 17: sic esset. — V. 18: talionem || fol. 8 A a. — V. 22: negligitur. — V. 23: quasi iratus. — V. 25: referri mihi confido. — V. 28: promptario. — V. 29: ille mihi inluxerit dies | quo ego quasi. — V. 31: adore aemilitaris. — V. 32: proeliū secunda. — V. 34: anhelis. — sudorēs (/ = j m. 2). — V. 35: adfectasse || fol. 8 A b. — p. 63. V. 3: linguae. — V. 7 (deest: uale). — ep. 96. V. 8 (deest). — V. 11: hauxisti. — V. 12: cumulat' est | honor. — V. 13: intellego (lacuna 4 litt.) quod amore fallaris. — V. 14: titulum tamen. — V. 16: laudatio ē sed. — V. 18: operam || fol. 8 B a. — V. 19: nostri religiosam. — V. 20 (deest: uale). — ep. 97. V. 21 et 22 (desunt). — V. 23: litterae qm̄ tibi acceptae sunt. — ep. 98. V. 27 (deest). — V. 30: quaererer. — V. 32: intellego. — V. 34: quaeso ut intermissum. —

p. 64. V. 2: legati. — ep. 99. V. 3 (deest; ubique epistularum numeri desiderantur). — V. 7: agit ubi. — V. 13: reperiēs. — (deest: uale). — ep. 100. V. 21: oms. — internōs corporis dolor (v m. 2). — V. 23: egeritis. — V. 25: adcommoda credidisti (sti paene erasum). — V. 28: quae reliquiae. — V. 28: spontanea || fol. 9 A a. — V. 29: fuerint ut his curationibus. — V. 30: si eam sollicitudinem. — V. 34 (deest: uale). —

p. 65. ep. 101. V. 5: possum. — V. 7: inuetera^{to}/// | obsequia (to, o m. 1). — V. 9: personae dispares. — V. 15: dequoquere amissi | fratris crudum. — etiam || fol. 9 A b. — V. 17: immatūre. — V. 19: arguendum esse quod desumus. — ep. 102. V. 29: tui rationem. — V. 32: collegis. — V. 33: iusti¹///or. — querellam. — qua tibi. — V. 34: faciendus est modus. — V. 35: saltem || fol. 9 B a. —

p. 66. ep. 103. V. 6: Quid¹quid in praesenti^{to}/// muneris contulisti. — V. 7: officio eorum uidetur. — consulat^{to}/// tuo. — V. 10: sed pro bona mente. — V. 12: ideo erit de hoc sermo | interim parcus. — V. 13 (deest: uale). — ep. 104. V. 16: Tuae equidem. — V. 17: speciales. — V. 19: internos (o ex u factum). — V. 21: munereris. — diligas || fol. 9 B b. — ep. 105. V. 27: ne me otiosum. — V. 31: stili mei praetendo | meritum. — V. 32: auditoribus. — V. 34: contumeliae. —

p. 67. ep. 106. V. 3: possem aliquid de uestris amicitiiis aestimare | hinc spes oritur amicorum meorum quae|. — V. 7 (deest: uale). — V. 9: SYAGRIO || fol. 10 Aa. — V. 11: praesidalem. — ep. 107. V. 12: desiderii sui — (post hanc epistulam sic legitur:)

XIII · \bar{q} AUR
SYMMACHI · $\bar{u}c$ · LIB · I · EXPLIC
INCIPIT EIUSDEM LIB · II ·

(rub. atr:) AD FLAUIANUM · SYM

(nigr. atr:) MACHUS FLAUIANO FRATRI.

Liber II.

p. 68. V. 1—6 (desunt). — V. 8 (deest). — ep. 2. V. 22: quae appel || lant et gens in bellorum similes. fol. 10 Ab. — V. 25: ergo. — praedicatione. —

p. 69. V. 2: fuisti||go|. — V. 3: modestiae meae. — V. 5: me | enititur. — iudicem non ueretur. — ep. 3. V. 10: libens. — quae^{titul}ntis (/ = j m. 2). — V. 13: petem' (tiui m. 1). — V. 16: inchoate || fol. 10 Ba. — V. 17: urg||eatis (sic semper). — ep. 4. V. 24: quod | nihil ad me super. — V. 26: immo (sic semper). — V. 29: litus. — V. 32: neglegentiam. — V. 34: (deest: uale). —

p. 70. ep. 5. V. 2: FRATRI || fol. 10 Bb. — V. 5: nec uos magis. — V. 6: quam nos trepidabamus. — V. 12: cum uos eas ideo miseritis qua scri||pturos nos nisi. — ep. 6. V. 16: litora. — formias in cyrim proriguntur. — V. 18: sedus opus. — V. 19: resperiat. — V. 23: autumnio || fol. 11 Aa. — V. 24: ut prae-fatus. — ep. 7. V. 33: aduersa ferre. —

p. 71. V. 3: periculosis desit suorum. — V. 6: enim iuua^{res} (hoc "iuuares" in margine) | curam publicam. — V. 10: ceditur || fol. 11 Ab. — V. 13: suscepit fac | ut his. — V. 15: ista securitas. — V. 16: sacrorum. — V. 17: reuocetur nostra. — V. 20 (deest: uale). — ep. 8. V. 27: succincta^{re} | enumeratione. — V. 28: uigeus. — V. 29: peruectus. — principe || fol.

11 Ba. — V. 31: episto///lae (isto in marg. scr.). — iam multa.
— V. 33: cartas. — V. 35: quid. — V. 36: loqueris oraculis
sint ista. —

p. 72. V. 3: detrahat. — (deest: uale). — ep. 9. V. 8:
ciues ingressit|. — V. 9: septementib; uirum. — V. 12: debet
in || cognitit. fol. 11 B b. — V. 14 (deest: uale). — ep. 10. V. 21:
carissimum. — V. 22: intellegere. — V. 26: maiores petentis. —
V. 27 (deest: uale). — ep. 11. V. 30: idem putau^h esse fac-
turum. — V. 32: tibi aud (d ex t). — urbe || fol. 12 A a. —

p. 73. V. 1: nunciabit (v m. 2). — V. 2 (deest: uale). —
ep. 12. V. 5: urbis nostrae post. — V. 7: quid in nos fraudis.
— simulata auteproperatio. — V. 8 a.pgrafa. — V. 9: nomina
uel legenda tibi uel relegenda subieci. — de singulis mihi. —
V. 12: obsi///gnatas epistolas meas sumpseris eo anulo. —
V. 13: intellegi. — V. 19: debet || fol. 12 A b. — ep. 13. V. 26:
leges | ei: bonis (:postea add.) — V. 30: commodis optimo. —
V. 32: regendis quam | — V. 33: latores in | tellegat. —

p. 74. V. 1: suspecta. — V. 2: ego certe. — V. 3: satis
ad se existimet. — V. 4: fiatque || fol. 12 Ba. — V. 7: restricta
est. — V. 8: frigentiadiu — criminosos (o ex u). — ep. 14.
V. 16: SYMMACHUS FLAUIANO FRATRI. — V. 17: cohor^otis.
— V. 23: iste ñ factum || tuetur. fol. 12 B. b. — V. 24: solis. —
ep. 15. V. 27: SYMMACHUS FLAUIANO FRATRI. — V. 30:
dedi nam qui apud te adicere | iam. — V. 32: | diligens studia
de officiorum ueritate|. — V. 34: illis:///iudicio | (rasura 5 litt.
post "illis" est). —

p. 75. V. 1: quaeso///intellegant. — tu///am|. — V. 3 (deest:
uale). — ep. 16. V. 6: nicasi. — V. 7: accipe pro eo locuple-
tissimum. — V. 8: meum || fol. 13 A a. — V. 9: cui iam diu
pnotalis. — V. 10: iubenis (v m. 2). — V. 14: est a te non.
— V. 16 (deest: uale). — ep. 17. VV. 19—21: sermo p² stilo
dicere ergo ad uicem | uerborum (in infimo margine: " ? mittere;
hanc ego impensius tibi uoto | optare studeo quam"; m. 2). —
V. 28: esse || fol. 13 A b. — V. 30: possideat. — abice. — V. 32:
otio///labor. — V. 33: moneo sub amante | militiam. —

p. 76. ep. 18. V. 3 (deest). — V. 5: efestionem. — V. 10:

praesto. — V. 13: quærella (sic semper). — V. 15: obséquio || fol. 13 Ba. — V. 17: efestioni. — ep. 19. V. 21: SYM////CHUS. — V. 22: E////ifilium. — V. 24: caro. — priore laetitia. — V. 25: animum paternum. — V. 27: iuuenemq. nostrum ad. — demittere. — V. 28: mei consilii. —

p. 77. ep. 20. V. 4: diutius esse non patitur frs || fol. 13 Bb. — V. 13 (deest: uale). — V. 17: de iudicio tuo. — V. 21 (deest: uale). — ep. 22. V. 23: FLAUIANO FRATRI. — V. 24: Reparationem (lacuna 10 litt.) iamdiu. — V. 25: salubritatem potiri sed. — V. 26: est || fol. 14 Aa. — V. 30: et urg////eri | merita. — V. 32: tua lingua. —

p. 78. V. 1: sotio. — V. 3: longin̄q|. — V. 6 (deest: uale). — ep. 23. V. 11: enimuero ut etiam. — V. 12: peregrinationis conquestione sollicitas. — V. 14: ualent enim. — quibusdam || fol. 14 Ab. — V. 19: carissimor////ignerum. — repperisse (sic fere semper). — V. 20 (deest). — ep. 24. V. 24: flaminiae. — ep. 25. V. 32: rei////u////sum. —

p. 79. V. 1: monitore indiges (ñ m. 1). — ut a meas. — V. 3: fraternus || fol. 14 Ba. — V. 4: exequere. — V. 5: quid //ibi. — ep. 26. V. 17: est enim summa. — V. 22: aculeos || fol. 14 Bb. — V. 23: adibere. — V. 28 (deest: uale). — ep. 27. V. 32: ex//oneratum. — V. 34: litte^{ae}ris. —

p. 80. V. 2: confectione l | tuorum. — V. 8: aduersum || fol. 15 Aa. — V. 9 (deest: uale). — V. 13: contempti////sui//// prae]fectura//// (v m. 2). — V. 16: aduersatos. — V. 18: ad etiam. — V. 24 (deest: uale). — ep. 29. V. 29: quid. — in eo || fol. 15 Ab. — V. 31: uita atque eruditione. — V. 33: philosophorum (v m. 2). — p^terea. —

p. 81. V. 2 (deest: uale). — ep. 30. V. 8: a te imprudentis accusor ob amissam recte. — V. 9: auditoris. — V. 14: possessionis || fol. 15 Ba. — retentione//// recessit. — V. 16: orbis. — V. 18: ex//olueret. — V. 19: auditoris. — V. 23: reputatorios. — V. 27: grata ē | aliquib. nostra repraehensio. — V. 29: plures (j m. 2). — V. 31: publici || fol. 15 Bb. — V. 32: ut homines mei | hereditaria possessione//// decedant lex|. — V. 36 (deest).

— (post hanc epistulam legitur:) Symmachus hoc manu sua
supper adiecit. —

p. 82. ep. 31. V. 2 (deest). — V. 6: igitur ut quiescas. —
V. 7: quandoque | apud aeternum principem dominum | nostrum
Theodosium ueritatis cuius erga|. — V. 9: non puto eam causae
meae | bonis temporibus conditionem. — V. 12: scisse^{es}. — V. 13
(deest: uale). — ep. 32. V. 17: nobis eadem silentii || fol. 16 A a.
— V. 19: cura circumsonat. — negotiis omnibus feriatas. —
V. 21: gratia. — V. 22: quotiens. — V. 23: ad gratiam meam
loqui. — V. 26: nunc ex eius consilio in cicatricem uulnus | meum
conuenit. — V. 27: ex illius opere (re paene erasum) respiro.
— V. 28: ceterae. — V. 30: co//tidie. — V. 31: intra. — maior
mihi pars aetatis agitabitur. — V. 33: excludi. —

p. 83: ep. 33. V. 6: sermo percenseat. — quod et mea. —
V. 9: fama est | quod ampelium et quosdam. — V. 15 (deest:
uale). — ep. 34. V. 18: sacra deae | matris. — V. 19: tu enda
unius iter. — V. 20: postergum. — V. 21: relinquis || fol. 16 B a.
— V. 22: in uice malae. — saltem. — V. 24: suggeremus
(/ = j m. 2). — /.

p. 84. V. 2 (deest: uale). — ep. 35. V. 6: miror obrepserit
(in infimo margine: "/ quod mihi librarii error;" m. 1). — V. 8:
nouella || fol. 16 B b. — V. 9: casu potius. — V. 10: nunquam
superiores litteras meas | istiusmodi. — V. 11: ut cumque ista
res. — V. 12: ab solito. — V. 14: blaterauimus. — V. 15: ad
olim. — V. 18: intemptata. — V. 19: fastigium. — V. 21: inusi-
tate. — V. 22 (deest). — ep. 36. V. 27: urbanarum. — est ||
fol. 17 A a. — expectationem. — V. 28: reuera nihil hic. —
V. 33: caus^a unum.

p. 85. V. 11: noxam || fol. 17 A b. — crearem. — V. 14:
perueniret. — V. 20: reddete mihi. — V. 21: solatia. — (deest:
uale). — ep. 37. V. 24: rescribendi. — V. 26: intemperantia
uexor | rumorum ut de his neque. — V. 29: patientiam || fol.
17 B a. — V. 32 (deest: uale). —

p. 86. ep. 38. V. 3: nullis | commendationis lenociniis postu-
lat. — V. 5: gratiae eius existimo. — quod praesentiae eius. —
V. 9: mutata est adeo. — V. 10: insolentis. — V. 13: indicere

seruauī. — ep. 39. V. 15: FLAUIANO FRATRI. — V. 16: Orus.
— V. 17: carus (sic semper). — V. 19: desiderium || fol. 17 Bb.
— V. 21: mae. — V. 22 (deest: uale). — ep. 40: V. 25: Inatio.
— V. 28: promiseram. — nunc apud te si qua actuum meorum |
— explicabit (b ex u). — est utriusque. — V. 32 (deest: uale). —

p. 87. ep. 41. V. 4: quae tu sponte. — V. 6: nicagoran. —
V. 7: iussisti. — V. 9: praerogatiuam || fol. 18 Aa. — ep. 42.
V. 15: clarissimi uiri. — V. 16: cum. — V. 17: cōmdasse. —
V. 19: uideatur. — V. 20: ut bonam | cauidico beniuolentiam.
— V. 23: conicias (sic semper). — ep. 43. V. 27: Calabriam |
redit. — V. 31: placitura more. — V. 32: uolun || tati. fol.
18 Ab. —

p. 88. ep. 44. V. 3: quos de brittiis. — V. 8: uindicauit.
— V. 10 (deest: uale). — ep. 45. V. 18: parbi (v m. 2). — V. 19:
supersēdendum (/ = j m. 2). — V. 20: proficiscentibus || fol. 18 Ba.
— ep. 46. V. 25: socraten si quando xitis cupitis. — V. 27:
meriti/// sui. — V. 31: uolun|tatibus. — V. 32: accederet. —

p. 89. V. 1: uiginti et nouem saxonum | fractas. — V. 4:
si ta facile factum est. — V. 5: mutari || fol. Bb. — V. 8: longos.
— V. 12: tentur. — V. 15: itēnere (/ = j m. 1). — ep. 47. V. 19:
simulque tuae captas. — V. 24: ut || fol. 19 Aa. — V. 25 (deest:
uale). — ep. 48. V. 30: a te meridie. — V. 32: tuamque curam.
— V. 33: ago tamen. —

p. 90. V. 1: maturae. — V. 2: quae ut confido. — tradita
sunt. — V. 4: furauerit. — V. 5: amor (in margine "humor"
m. 3). — V. 7: spiramenta (posterius a ex u). — V. 10: res ||
pirauimus. fol. 19 Ab. V. 11 (deest: uale). — ep. 49. V. 13:
SYMMACHUS FLAUIANO FRATRI. — V. 15: inbecillitatum
querellis (sic semper). — ep. 50. V. 24: I///ter. — V. 28
(deest: uale). — ep. 51. V. 32: haud (d ex t). — V. 33: a te ||
fol. 19 Ba. —

p. 91: V. 3: respondendo. — V. 5: namq̃. — ep. 52. V. 11:
pro spectatione. — V. 13: rem frumentariam. — V. 20: metu ||
fol. 19 Bb. — sed aequitatis iniuria. — V. 22: legendorum. —
V. 23: cessat | ergo. — deliberatio non uocemur. — V. 24

(deest: uale). — ep. 53. V. 32: curauimus sed. — V. 33: lux^boriae (v m. 2). — V. 34 (deest: uale). —

p. 92. ep. 54. V. 8: distulerunt || fol. 20 A a. — V. 11 (deest). — ep. 55. V. 18: de //// (ea in rasuram scriptum). — V. 21: temptatur. — V. 27: alterius || fol. 20 A b. — ep. 56. V. 32: sed haec quoque. —

p. 93. V. 1: uero ////nta. — V. 3: ut cunctaquae. — V. 8: sunt. — V. 11: pollicear || fol. 20 B a. — V. 12 (deest: uale). — V. 14: FLAUIANO FRATRI. — ep. 57. V. 17: suburbano | cui arabianae nomen est exigebat. — V. 22: tuam coactu in tractatu | senatum commoneri. — V. 25: recognita. — V. 28: ne/// | omitterentur absentis. — V. 30: positus. — consuli || quorum non debet ob eam cautionem futuram ut. fol. 20 B b. — V. 35 (deest: uale). —

p. 94. ep. 58. V. 2: FLAUIANO FRATRI. — V. 5: est tibi omnia propere fruunt. — V. 6: scriptione. — bonum mecum commune participat. — ep. 59. V. 9: FLAUIANO FRATRI. — V. 11: litteras (sic semper). — V. 12: nñi rura. — V. 14: si quis atque te dulcis est. — V. 18: afuisti || fol. 21 A a. — V. 22 (deest: uale). — ep. 60. V. 27: lucullana partires. — V. 29: saltem. — V. 34: partibus. —

p. 95. V. 2: aduersum. — V. 4: muneri tu sed. — accedentem sumptum. — V. 5: nitimur || fol. 21 A b. — intellegam maiora te uelle. — V. 6: reparare. — (deest: uale). — ep. 61. V. 9: Et habitus. — serapāmo *H* | litterarum. — V. 11: exortem. — V. 14: fuit non negare. — faciens rem. — V. 16 (deest: uale). — ep. 62. V. 19: apparatori tuo inuicem. — V. 25: etiam laete gaudio. — V. 26: dominum || fol. 21 B a. — V. 29: augustissimus honor//// nostrorum|. — ep. 63.

p. 96. V. 1: t////etur. — V. 4: primo loco. — V. 6: credidit. — V. 7 (deest: uale). — ep. 64. V. 13: mones || coges (/ = j m. 2). fol. 21 B b. — V. 16: uindicas (sic semper). — V. 17: distructus. — V. 18: aequiperem. — actuum. — V. 21: monitore. — V. 23 (deest: uale). — ep. 65. V. 25: FLAUIANO FRATRI. — V. 26: A///stipulatorem. — V. 28: ali///enae. — V. 30: respublica. — V. 33: animo || fol. 22 A a. — opta. — V. 34: atque difficile. —

p. 97. V. 3 (deest: uale). — ep. 66. V. 9: saepe causae | bonitas. — V. 18 (deest: uale) — V. 20. ep. 67. — FRATRI || fol. 22 Ab. — V. 22: familiarem meum. — V. 23: merito commendationis adminicula|. — V. 27: tu tamen pro. — V. 30 (deest). — ep. 68. V. 31: FLAUIANO FRATRI. —

p. 98: ep. 69. V. 6: FLAUIANO FRATRI. — V. 9: conpendio || fol. 22 Ba. — V. 12 (deest: uale). — ep. 70. V. 18: atque ideo. — V. 19: huic patrocinium. — V. 20: sua honestate. — ep. 71. V. 23: FLAUIANO FRATRI. — V. 30. ep. 72. primis || fol. 22 Bb. — V. 32: $\text{\textcircled{d}}$ si (/ = j m. 2). —

p. 99. V. 5 (deest: uale). — V. 6: FLAUIANO FRATRI. — ep. 73. V. 11: acuere debet. — V. 12: tibi in commodi^o. — ep. 74. V. 15: FRATRI. — V. 17: adque. — V. 19: obeundum. — V. 21: familiari || fol. 23 Aa. — V. 22: excude. — ep. 75. V. 25: FRATRI. — V. 28: ordinis uarios. — V. 31: apparitor (/ = j m. 2). — V. 32: procliuior ei facultas. — V. 33: interest igitur publicae. —

p. 100. V. 4 (deest: uale). — ep. 76. V. 6: FRATRI. — V. 9: suffecerit || fol. 23 Ab. — V. 15: in///edia. V. 20: segura sunt quae. — V. 22: par/// successionum. — ep. 77. V. 25: usitata a te | et insolita conferuntur. — V. 27: fauorem || fol. 23 Ba. — V. 29: scoticorum. — V. 32: quantas maximas possum | tibi gratias ago. — V. 35 (deest: uale). —

p. 101. ep. 78. V. 2: FRATRI. — V. 3: hominum alii conpendii^s quae///tibus (s m. 1). — V. 5: quaestoriis. — V. 7: aeternae. — mancipia. — V. 10: iuuenis. — V. 11: negotio || fol. 23 Bb. — V. 13 (deest: uale). — ep. 79. V. 15: FRATRI. — V. 16: andromaco. — V. 18: optat iudicium. — V. 20: fuit causa. — V. 23: ualetudini suae. — V. 27 (deest: uale). — ep. 80. V. 31: possum || fol. 24 Aa. — V. 33: et spero/// petitioni. —

p. 102. V. 1: facilitatem quando. — ep. 81. V. 5: FRATRI. — V. 6: candidato. — V. 9: eius homine. — apoforeta. — V. 11: propterea. — V. 12: largitatis. — V. 13: quosque. — V. 15: tuoque. — V. 17 (deest: uale). — ep. 82. V. 19: FRATRI. — V. 21: aliorum || fol. 24 Ab. — V. 23: indicium. — V. 24: re-

colenti. — V. 28: dinosci. — V. 30: in parte. — V. 31: ac-
curentis. — V. 32: cultos. — V. 33: similiter diliguntur. —

p. 103. ep. 83. V. 2: FRATRI. — V. 3: alypio. — V. 6:
acciperes et ideo in^rconspectum. — V. 9: esse || fol. 24 B a. —
eius aliquid deesse. — ep. 84. V. 12: FRATRI. — V. 14: ta-
tianum. — V. 17: amore/// cessit. — V. 24 (deest: uale). —
ep. 85. V. 27: facile/// patrem. — V. 28: nisi et euus|unici. —
V. 29: retinere. — sinceritatis. — V. 30: hunc || fol. 24 B b. —

p. 104. V. 1: aduentium^{tan}. — ep. 86. V. 4: FRATRI. — V. 6:
cursus aerecursus^c. — V. 8: adfa///|ctus. — V. 9: nr̄////qdā////
modo. — adfectus proquare. — V. 11: quiamorem^a. — V. 12:
aequiperare — V. 16: (deest: uale). — ep. 87. V. 18: FRATRI||
fol. 25 A a. — V. 19: et legum^b. — V. 20: ex e///|cutionem. —
V. 22: partem p̄tii emptor adiurat. — V. 26: qua clarus es. —
V. 27: refragantes (/ = j m. 2). — V. 28: contumaciam. —
V. 29: publici. —

p. 105. ep. 88. V. 2: FRATRI. — V. 3: continuo in me
amore. — V. 7: re///|dundantes (/ = j m. 2). — V. 8: opere. —
V. 10 (deest: uale) || fol. 25 A b. — ep. 89. V. 12: FRATRI. —
V. 16: postulabit ut (v m. 2). — V. 17: pagina adiecta. — V. 19
(deest: uale). — ep. 90. V. 21: FRATRI. — V. 24: et exam-
biendi. — V. 27: qua/// recte. — ep. 91. V. 31: FRATRI. —
V. 33: debiti || fol. 25 A a. —

p. 106. V. 2: pertinet praefata. — V. 4: honori | ficientiae
religionis — V. 7: me potest magnificentia tua. — V. 8: in
his rebus. — V. 10: magna parte. — V. 11: posset uideri. —
V. 12: c̄ensus^s. — lauderetur. — V. 13: ad propria. — V. 18:
diffidentia/// negotii. — V. 20 (deest). —

Liber III.

p. 107. (in initio libri maiusculis litteris exarata haec
leguntur:) Q. Aureli Symmachi ŪC consulis | ordinarii episto-
larum liber II | explic̄ editus post eius obitum | a Q. Fabio
Memmio Symmacho | ŪC filio incipit lib. III felicit | ad Iulianum

Rusticum. — V. 1—6 (desunt). — V. 7 (deest. "Rustico"; cetera rubr. atr.). — ep. 1. V. 8: aduersatus^{ob}. — V. 10: repperimus (sic semper fere). — V. 12: diuturnum. — V. 17: uberare et mihi. — V. 18: artare. — V. 19: moderem. — ita mihi sum conscius. — V. 21: ep///stolas. —

p. 108. ep. 2. V. 2: IULIANO || fol. 26 A a. (deest: Rustico). — V. 3: tibi solemne. — V. 4: tempus esse patior. — V. 5: nec locorum. — deuortio. — V. 9: necessationis transducor. — ep. 3. V. 14 (deest: Rustico). — V. 18: moris inpatiens. — ^h regione. — V. 24: nouum || fol. 26 A b. — V. 30: spondeo multa eximietatem tuam quorum in eo repperire te posse quae tacui nulla ex his desideraturum esse quae. —

p. 109. ep. 4. V. 2 (deest: Rustico). — V. 5: silueram censuisti. — V. 6: aud (d ext) ita uel. — fides clara. — V. 7: momenta ē ut. — V. 10: silentio meo. — V. 11: pppara. — putas | me solemni. — V. 12: leuare || fol. 26 B a. — V. 21: explicabit (b ex u) Ita (J m. 2). — V. 24 (deest). — ep. 5. V. 26 (deest: Rustico). — V. 28: partium iussa sunt. — V. 30: meditationum iudicialium. — et | annia simulacra. — V. 31: haec nostri silentii. — V. 32: talis || fol. 26 B b. — dissimu//// lati. — V. 33 inter haec. — V. 35: ueniam cum. —

p. 110. V. 1: impetrasti. — curae quis. — conditionibus. — V. 2: iam me^olior causa ē qui. — V. 3: del^octum (/ = j m. 2). — tua^o. — V. 4: inuidiam reduxi. — ep. 6. V. 8 (deest: Rustico). — V. 12: fors^ouat. — quandoquae habet et laxatum. — V. 17: fratribus || fol. 27 A a. — quis me non putet et didicisse. — V. 18: at ego quan^oto (in marg. ad t: d). — V. 19: iste casus. — inuenerit magis doleo. — V. 22: resc^oi///dit. — V. 23: perides. — liberis (b ex u). — V. 24: patria causa. — anixagoran. — V. 25: physicum grauis. — V. 26: phil^asophiae (v m. 2). — V. 27: neglegentiam morte pignoris. — V. 28: cadauer fieri iussit. — V. 29: uidet qui mihi. — V. 32: quod inter prima fuerat. — V. 34: auulso contubernio. — V. 35: hoc in || fol. 27 A b. — V. 36: neu^seniret. — ipsum uidere | non potui. —

p. 111. V. 3: quando legationem. — V. 5: finire⁶. — progressum | laudes tuas uidimus cum. — V. 6: regionem | magis. — conscientiam referas quam | ad gloriam. — ep. 7. V. 10 (deest: Rustico). — V. 13: fiduciam mihi fauor. — V. 16: cum legeris. — V. 17: || mihi dici. fol. 27 B a. — ep. 8. V. 21 (deest: Rustico). — V. 22: nuntium tibi reditus. — fida potuit. — V. 26: dignaberis (b ex u). — quotiens. — V. 28 (deest: uale). — ep. 9. V. 30 (deest: Rustico). — V. 31: uoluptate//// sumpsit. —

p. 112 (sequitur:) uuuu EXPLICITAE AD IULIANUM (tum rubr. atr.) INCIPIT AD NAUCELLIUM. — IULIANUM || fol. 27 B b. — ep. 10. V. 5: SYMACUS. — V. 13: quod rescribendo. — V. 14: uberis. — V. 15: quid sit. — V. 16: tu memento. — V. 17: sed copiam sponondisse. — ep. 11. V. 20: nestore aut ita. — V. 21: manuscriptas. — V. 23: in plausibilis sermonis argutias. — quare aequos. — V. 25: atticam || fol. 28 A a. — V. 28: ueniam poscendo; sed crede. — V. 29: aequo ac bono. — V. 31: spectator | tibi ueteris. — V. 32: solus sempsum. — dilimenta. — V. 33: ut quidem. — V. 34: autografo. —

p. 113. V. 1: quo priscam rempubli|cam cuiusque huius ex libro graeco in latium | transtulisti arma a samnitibus insignia | ab tuscis legis. — V. 6: populum omnium. — V. 7: docere enim | singulas potest. — suorum || fol. 28 A b. — V. 8: materia. — V. 11: modo mihi — V. 13: eglogarum. — V. 14: confusus ordo est quem de eo scripsimus simul. — ut et correctio a te utrique praestetur. — ep. 12. V. 20: excudas. — V. 21: litter//// | tuis. — uide ~~de~~ igitur. — V. 22: ualidus, — V. 23: fortasse plura remitteys. — V. 25: quamvis malim reditum tuum. — V. 27: auro || fol. 28 B a. — V. 30: caelium. — V. 31: satemporis spoletium | dato. — V. 34 (deest: uale). —

p. 114: ep. 13. V. 3: pedis equus. — V. 7: syngrafas. — V. 9: sed qua. — ingrates. — V. 10: adtrahendus priusquam. — V. 11: nullam | certe nestor. — V. 13: frigus senex || monitor. fol. 28 B b. — V. 16: aut omnibus facis. — V. 17: (deest: uale). — ep. 14. V. 20: in meo aere duco. — V. 22: negatio (a ex o). — V. 23: deos (o ex u). — V. 24: facies. — V. 28:

ambitiosa. — V. 29: aetatem iuuentae. — ep. 15. V. 34: litteris meis. — V. 35: quamquam || fol. 29 A a. —

p. 115. V. 2: quo tu. — aemular^s (/ = j m. 2). — defuet uoluntatem. — V. 6: quamdam (d ex t). — plusque in merediturum fraudis. — V. 9: aduersum. — V. 10: ualet. — V. 11: creditum nostrum. — V. 13: quos cum uitet ex|. — V. 14: tutelamorum. — ep. 16. V. 19: diuturnum. — V. 22: litus accessimus || fol. 29 A b. — V. 23: si una locis tuis|. — V. 24: edocere. — (sequitur) EXPLICIT. AD NAUCELLIUM (tum rubr. atr:) INCIPIT AD GREGORIUM. — ep. 17. V. 29: Gr^{ne}egorio. —

p. 116. V. 1: imbuere. animum. — V. 4: honestius officii. — V. 6: litteras || fol. 29 B a. — V. 9: opera. — V. 10: dicta s̄. — V. 12 (deest: uale). — ep. 18. V. 15: Abundans. — V. 17: quid enim uel ex uero. — V. 21: negotium omne. — V. 24: obliuio; transcrimen putas. — V. 25: inludis || fol. 29 B b. — atqui intelligas (v m. 2). — V. 28: tuae experere. — V. 30: te interim. — V. 32: exoraberis. — V. 33: litteras tuas duco. —

p. 117. ep. 19. V. 3: silentii aliquando rupisti. — V. 6: germini mei uice gaudes. — V. 9: praestiterit. — V. 10: fruges (/ = j m. 2). — quodeo ante. — V. 12: exequaris || fol. 30 A a. — (deest: uale). — ep. 20. V. 21: expostulatio igitur tua. — V. 22: meditabor noua uerba. — ep. 21. V. 29: re primus. — V. 30: amorem uestrum. — meae quae. — V. 33: ut mi||sera. fol. 30 A b.

p. 118. V. 4: uerum (/ = j m. 2). — V. 6 (deest: uale). — ep. 22. V. 9: ubereloquii. — V. 10: silenti^{el} (/ = j m. 2). — V. 13: supplex. — V. 14: inⁿitere. — ut non minus | religione quam oratione probatus habea|ris. ut sicuti oratione mirabilis es ita| religione laud^earis | faciet hoc. — V. 16: parabit (b ex u). — V. 17: promptiorem || fol. 30 B a. — (deest: uale). (post ep. 22:) Explicit ad Gr^eegorium (rubr. atr:) incipit ad Marinianum. — ep. 23. V. 19: Marinoano. — V. 23: tapetis. — baca sycioni aut (b ex u). — V. 24: interea (/ = j m. 2). — V. 25: domus. — V. 26: discurrat. — aliis calis. — arbor^v m (v m. 2). — V. 28:

sagacitate; sed haec. — V. 30: forentes | rauolas. — V. 32: feriarum re///|quie. —

p. 119. fol. 30 Bb. ep. 24. V. 3: pollicibiler. — V. 4: quod ut quisq. — V. 5: secunda^{tas}. — V. 7: adfectum pu (pu in marg.) — V. 8: filium (u ex o). — V. 10: destinemur. — V. 11: subolem. — V. 16: mihi fructum. — V. 17: delatio (/ = j m. 2). — V. 18: uale || fol. 31 A a. — ep. 25. V. 23: diligentiam² fiducia (in summo margine: "2 tui in fastigium tolleremus amabili enim"; m. 2). — V. 24: ausi|soni. — V. 25: hiberna. — abundas omnibus sed studio. — V. 26: beneficio. — V. 28: aliquid sibi. — V. 29: una tantum la||psu. —

p. 120. V. 1: lenem. — V. 2: esse interpretem. — V. 5: mediocritate parum. — V. 6: qui||emi magis. fol. 31 A b. ep. 26. V. 10: securēs (v m. 2 semper sic). — uicis. — V. 12: quotiens tibi | minatus. — V. 15: constanter te | diligam. — (deest: uale). — ep. 27. V. 22 (deest). — ep. 28. V. 28: occupationes sibi. — V. 29: nonnunquam || fol. 31 B a. — V. 31: seueritate mereri. — p. 121. ep. 29. V. 3: aute^hpcepi. — V. 5: moris. — V. 10: tuo uindicas. — V. 14: actenus. — V. 15: cedimus || fol. 31 B b. — (post ep. 29:) uui explicit ad Marinianum (rubr. atr:) inc ad Ambrosium. — ep. 30. V. 23: superuacuaneum. — V. 24: negotiis intimandis. — (deest: uale). — ep. 31. V. 29: non quo metuam. — tutelam | forte. — V. 31: ex|equi. — V. 34: ad-moneo || fol. 32 A a. — V. 35 (deest: uale). —

p. 122. ep. 32. V. 6: officii responderet. — V. P: etsi tibi dorotheus frat nr probatus. — V. 8: in maiorem modum. — V. 9: indicii. — futurum esse non. — V. 11 (deest: uale). — ep. 33. V. 16: in man|tuas. — deletas. — V. 19: quare|rurs. — V. 20: exhortor || fol. 32 A b. — Xorta. — V. 21: expoluere. — V. 25: iuuetur exemplis. — ep. 34. V. 28: Neui instar. — V. 29: testimonio (posterius o ex u). — V. 34: redundantes. —

p. 123. V. 1: baiolo. — V. 5: commutet || fol. 32 B a. (deest: uale). — ep. 35. V. 8: desiderantis. — V. 10: adulescentiae. — V. 12: adrideat effectus optati. — V. 15 (deest: uale). — ep. 36. V. 20: suum paratam. — V. 22: pecuniaria^a sanctionis. — V. 23:

superuacua plerumque. — V. 25: operam meam facilia. — V. 27: contra || fol. 32 B b. — V. 29: praesidiumⁱ sunt leges. —

p. 124. ep. 37. V. 3: Dysanus. — V. 4: summ^oatem iure obtinet | locum. — V. 5: tradi patrocini^o tuo meo optauit | oratu. — V. 6: liber. — V. 7: salutem dicendam. — V. 8: oro ut commendatum. — (post ep. 37 maiusculis ut semper litteris:) explicit ad Ambrosium (rubr. atr:) incipit ad Hilarium. — ep. 38. V. 16: ualetudin^es meae || fol. 33 A a (/ = j). — V. 19: dico. — V. 20: datiano. — V. 22: pronuntiant. — ep. 39. V. 31: uideor^a. — V. 32: artem morbi. —

p. 125. V. 1: aliquid etiam. — optimo | iuene. — V. 3: uere || cundia. fol. 33 A b. — V. 4: ex|terⁱta praestare. — V. 5: melior qua intelligat. — V. 7 (deest: uale). — ep. 40. V. 10: scribendi debet esse. — V. 11: lecturiaeque^e. — V. 14: me. — V. 17 (deest: uale). — ep. 41. V. 21: proloquar. — V. 22: habeniani. — V. 24: me de hoc || oportuit. fol. 33 B a. — V. 26: aequalitati. — V. 27: iungeretur utquid. — V. 29: indicent. — V. 30: ad huius (d ex t). — V. 32: libe|ralitatis. — V. 34: (deest: uale). —

p. 126. ep. 42. V. 3: oblego fenore litterarum. — V. 7: ut in iudicio. — V. 8: uoluntatem. — (deest: uale). — (post ep. 42:) explicit ad Hilarium (rubr. atr:) incipit ad Silurium. — ep. 43. V. 10: SIBURIO || fol. 33 B b. V. 26: perge. — V. 28: manet si dignos. — V. 29: sibi amplius. — V. 30: nisi || fol. 34 A a. — V. 34 (deest: uale). —

p. 127. ep. 44. V. 2 (deest: Symmachus). — AD SIBURIUM. — V. 6: recepi tuis ut epi|stolis. — V. 15: atq. — V. 18: uoluntati || fol. 34 A b. — V. 20: ut mⁱutui. — (deest: uale). — ep. 45. V. 23: sed adsen|tior. — V. 25: laetus nuntius. — V. 26: mentem. — V. 29: secuta. — gerebamus. — V. 30: ilico. — credidi. — V. 34: mihi putarem | de te gaudium nuntiari erat. —

p. 128. V. 3: uerum || fol. 34 B a. — V. 7: commendet quietis. — (deest: uale). — (post ep. 45:) explicit ad Sibarium (r. a:) incipit ad Entropium. ep. 46: V. 12: munere ego liquere. — V. 13. inpenderis. — V. 16: rerum | bonarum. — ep. 47 fol.

34 Bb. V. 21 (inscriptio:) AD EUTROPIUM. — V. 22: nox aeuacuus. — liberis. — remis | ius. — V. 23: attulit dies. — ut \bar{d} \bar{n} gratiani. — V. 25: reip̃. — V. 26: πανηγυρικωτερον. — epistolae finit. — V. 35 (deest: uale). —

p. 129. ep. 48. V. 2 (inscr:) AD EUROPIUM. — V. 4: pacem. — V. 6: \bar{d} circo \bar{p} sentiarum (/ = j). — V. 7: salutationi || fol. 35 A a. — V. 8: postumianum. — V. 11 (deest: uale). — ep. 49. V. 13 (inscr:) AD EUTROPIUM. — V. 14: grauido non habeo. — V. 16: desistis operam. — V. 17: quid sit tibi. — V. 20: omnibus || iam. ep. 50: V. 25 (inscr:) AD EUTROPIUM. — V. 27: secessu anteurbano. — V. 28: decedimus. — V. 29: habes pars || fol. 35 A b. — antiqua. — V. 31: aetas. —

p. 130. V. 1: in spem. — V. 2 (deest: uale). — ep. 51. V. 4 (inscr:) AD EUTROPIUM. — V. 7: yperecius |. — V. 9: cedo | alios. — V. 12: illos (/ = j). — V. 13: nescio at istum. — V. 14 (deest: uale). — ep. 52. V. 16 (inscr:) AD EUTROPIUM | fol. 35 B. a. — V. 17: ////ediolani. — V. 18: \bar{d} \bar{n} ualentiniani. — V. 19: copiam libenter. — V. 23 (deest: uale). — ep. 53. V. 25 (inscr: ut supra). — V. 26: scripto a suis ex asia. — V. 28: qui tibi coniunguntur. — V. 30: fidem (d ex n). — V. 23: integritatem. — V. 34: conferamus. — igitur ut in bonam. —

p. 131. V. 3: ignorante || fol. 35 Bb. — (deest: uale). — (post ep. 53:) explicite ad Eutropium (r. a.) inc̃ ad Ricomerem. — ep. 54. V. 5 (deest). — V. 14 (deest). — ep. 55. V. 18: te descenden|te remanerem. — V. 20: quid aeternae urbi in dies || frugis accedat. — V. 21: qui romanis. — V. 24: demen || tissimus. fol. 36 A a. — V. 25: p̃uenit indebitis alieni soli | copiis. — V. 26: nostrum comperi primas classis. — V. 27: nostrum esse quid ubique. — V. 31: dandis ad te. — V. 35 (deest: uale). —

p. 132. ep. 56. V. 2 (inscr semper maiusc. litt:) Ad Ricomerem. — V. 10: tamen || fol. 36 A b. — V. 11: saltem (sic semper). — (deest: uale). — ep. 57. V. 13 (inscr. ut supra). — V. 16: subpetit iocum multum familiaritatis. — V. 17: interseras. — V. 20: aduero. — V. 21: curarum | tuarum ponendum. — V. 23 (deest: uale). ep. 58. V. 25 (inscr. ut supra). — V. 27:

tibi ut iam amicus. — V. 29: Romae || fol. 36 Ba. — V. 34 (deest). —

p. 133. V. 2 (ut supra). — V. 4: ex | colat^{ul}. — V. 6: locarum. — V. 11: uideo igitur. — V. 14: sollemne. — V. 16: sibi || fol. 36 Bb. — V. 18: iuuandam fuisse. — V. 20 (deest). — ep. 60. — V. 22 (ut supra). — V. 23: Optatui gientus fidissimam mihi ~~opt~~ | optulit. — V. 25: cum | mihi. — V. 27: obnox~~ae~~ (prius/ = j). — V. 29 (deest: uale). — ep. 61. V. 31 (ut supra). — V. 33: mihi fuisse amplissimi. —

p. 134. V. 1: nactus. — eugenii ū. c̄. — V. 2: fastidium | tuum crearet. — V. 4: sentiri. — satietate. — sint quam | illa. — V. 5: quam || fol. 37 Aa. — V. 8: insitum(/ = j). — copiosa. — V. 8 (deest: uale). ep. 62. V. 11 (ut supra). — V. 15: gratiam relatus. — V. 16: hab^ve igitur (u ex b m. 2). V. 17: relegⁿare. — V. 19 (deest). — ep. 63. V. 21 (ut supra). — V. 22: d̄ n̄ ualentiniani. — V. 26: beni/////ignitatem (g translatum m. 2.) fol. 37 Ab. — V. 28 (deest: uale). — ep. 64. V. 30 (ut supra). — V. 31: litterae tuae iucunditatis. —

p. 135. V. 2: in re|ferenda. — V. 5 (deest). — ep. 65. V. 7 (ut supra). — V. 11: ex ^{ten}sentia. — V. 14: dependere || fol. 37 Ba. — V. 15: graus^oris. — (deest: uale). — ep. 66. V. 17: AD RICOMERĒ. — V. 18: Nosse. — in d̄ m̄. — V. 22: aut tu diu. — V. 24: opus est. — cum ex. — V. 26. (deest: uale). — ep. 67 V. 28 (ut ep. 65). V. 31: faciliore. — V. 33: ex more cupienti. —

p. 136. V. 2: tanquam || fol. 37 Bb. — quid. — V. 4: adiuerit. — (deest: uale). — ep. 68. V. 6 (ut supra). — V. 13: (deest: uale). ep. 69. V. 15 (ut supra). — V. 16: Dominum meum et fratrem nostrum flauianum. — V. 19: possit^c. — V. 21: fiducia posse. — V. 23: hominis melius suggestio || fol. 38 Aa. — V. 24: si iusseris prosequitur. — V. 26: honoris et meriti. — V. 30: allegationibus qui | tuentur. — V. 31: cui~~q~~q. — V. 35 (deest: uale). —

p. 137. (post ep. 69:) Explicit ad Richomerem (r. a:) inc̄

ad Timasium. — V. 2 (deest). — ep. 70. V. 7: tibi ad || fol. 30 Ab. — V. 8: puto. — V. 9 (deest: uale). — ep. 71. V. 11: ad Timasium. — V. 13: est: ^{ut} officiorum. — V. 17 (deest: uale). — ep. 72. V. 15 (ut supra). — V. 21: de^sfero. — sequen^{au}ter. — V. 23: cuius ut considerationem. — V. 24: non deo. — V. 25: meus posset | optare. — (deest: uale). — ep. 73. V. 27 (ut supra). — || fol. 48 Ba. — V. 28: Titio domini. — stemmati. —

p. 138. V. 5: suscipe pro te. — V. 7 (deest: uale). — (post ep. 73:) Q. Aūr. Symmachi. ū c. explicit ad Timasium IIII (r. a:) in c. ad Promotum. — ep. 74 V. 9: Ad Promotum. — V. 11: nesciat utrum in te bona. — V. 12: mentis || fol. 38 Bb. — V. 13: alterius tibi laudis. — generis humani. — V. 15: religiosum studium. — aequa | re tamen in hoc. — V. 18: prom^uptario quod tibi |. — V. 19: eorum strepitus | blandiatur. — V. 20: delenimenta. — admonere. — V. 21: achillen. — aegrum amici | curas. — V. 24: quoserere comita^ttui et fama. — V. 25: scripta ||| estantur. — (deest: uale). — ep. 75. V. 27 (ut supra). — V. 30: posse || fol. 39 Aa. — V. 31: bona cura sint. — V. 32: sibi gradum |. —

p. 139. V. 4 (deest: uale). — ep. 76. V. 6 (ut supra). — V. 9: ir^mpertio. — V. 14: beneficio esse carituram. — V. 15: futurum esse. — (deest: uale). — ep. 77. fol. 39 Ab. V. 17 (ut supra). — V. 24 (deest: uale). — ep. 78. V. 28: opta|||/bām. — V. 31: enim mihi partes uideo reseruatas. — V. 33: hortante (h add.). — V. 38: sumat augmentum. — (deest: uale). —

p. 140. fol. 39 Ba. ep. 79. V. 2 (ut supra). — V. 7: religionis. — V. 8 (deest: uale). — ep. 80. V. 10 (ut supra). — V. 15 (deest: uale). — (post ep. 80:) Q. Aūr. Symmachi epli^c ad Promotum (r. a:) in c. ad Rufinum. — ep. 81. V. 17 (deest). — V. 18. suscensebam. — V. 20: uoluptas || fol. 39 Bb. — con^cdictionem. — V. 21: redit. — V. 22: sub ac pactione. — V. 23: modo ut postea. — V. 25: nisi eum quem. — ne. — V. 27: decolorem. — V. 21: d̄ n̄. — V. 32: dilectum. — V. 33: ut nouos. —

p. 141. V. 1: respicit. — V. 3: inmensum || fol. 40 Aa. — uenias. — V. 5: atque ideo. — V. 7: dictavit. — V. 11: discernit asolacio. — V. 13 (deest: uale). — V. 15: ad Rufinum. — ep. 82. V. 18: copiam nimis commodum. — V. 19: tiberis. — V. 21: ciuium || fol. 40 Ab. — V. 22: gaudia. — V. 26: aduersum. — de agri | mei. — V. 28: ui|ctum p̄ r̄ non fato prouinciarum sed | uoto principis regi scio haec in au|res eius esse uentura deuotione. — V. 30: loqu^o///r. — V. 31: ornatu|si ita. — V. 33 (deest: uale). —

p. 142. p. 83. V. 2 (ut supra). — V. 4: ad silentii ueniam suffra|gatur. — V. 5: animo tuo. — usum || fol. 40 Ba. — V. 6: cum (sic semper). — carperis. — V. 9: cum tibi et. — V. 11 (deest: uale). — ep. 84. V. 13 (ut supra). — V. 14: qua. — V. 20 (deest: uale). — ep. 85. V. 22 (ut supra). — V. 25: itine||ris. fol. 40 Bb. — V. 92 (deest uale). —

p. 143. ep. 86. V. 2 (ut supra). — V. 5: uⁱsu. — V. 6: ille. — V. 7: nuntium rei. — V. 8: exortu. — V. 10: tecum uale|tudo. — V. 11: cessantibus epistolis simile || fol. 41 Aa. — V. 18: fecit. — cap^u///to. — V. 21 (deest). — ep. 87. V. 23 (ut supra). — V. 25: annos aemilitiae. — V. 31: arbitratur || fol. 41 Ab. — V. 34 (deest).

p. 144. ep. 88. V. 2 (ut supra). — V. 8: indixit. — V. 13: cedere. — V. 14: immo (sic semper). — V. 15: fecit. — V. 17: uteris || fol. 41 Ba. — V. 20: forsitaⁿ. — radis^d. — V. 21 (deest: uale). — ep. 89. V. 23 (ut supra). — V. 25: nisi te. — V. 31 (deest: uale). — ep. 89. V. 33 (ut supra). —

p. 145. V. 3: gaudii mei. — V. 5: || paribus officiis. fol. 41 Bb. — V. 7: felicitati tuae. — (deest: uale). — ep. 91. V. 9 (ut supra). — V. 10: aliena addito ratio. — V. 13: frater m̄s² unum tamen (in imo marg: “² in aperto est merito eius laudibus nostrum cedit | ingenium hoc.” m. 2). — V. 17: tibi etiam. — V. 19: mentis tuae. — V. 21 (deest: uale). —

Liber IV.

p. 146. q̄. Aur. | Symmachi ū c̄ cons. ordi|narii epistolarum
lib. III | (r. a:) inc̄ III ad Stilichonem | feliciter. — V. 1—6
(desunt). — ep. 1. V. 9: ut mihi fiduciam. — V. 10: cum||
fol. 42 Aa. — V. 15. (deest: uale). ep. 2. V. 17: C̄S C̄S. — V.
23: perfectis sed.

p. 147. V. 3 (deest: uale). — ep. 3. V. 5: Vir spectabilis
rufinus C̄S C̄S | et in ordinis. — V. 7: debita tibi. — V. 12:
ipso || fol. 42 Aa. — V. 15 (deest: uale). — (post ep. 3 sequi-
tur, quae uulgo locum VII obtinet, quam secuntur uulgatae
IV, V, VI.) V. 17: Ad Stilichonem. fol. 42 Bb. — V. 18: af-
frorum. — V. 21: quia || fol. 43 Aa. — V. 23: d̄ n̄ | honori
aũg. — V. 26: sena|tu///more. — V. 27: enim sine | legitimo.
— V. 20: populi f̄. —

p. 148. V. 2: archadium. — V. 3 (deest: uale). — ep. 5.
V. 5 (ut supra). — V. 8: tui || fol. 43 Ab. — V. 11: inclinato.
— V. 15: putat. — V. 18: non facias. — V. 19 (deest: uale).
— ep. 6. V. 21 (ut supra). — V. 25: familiares || fol. 43 Ba.
— hispanias. — V. 30 (deest: uale). — ep. S. fol. 42 Ab. —
V. 32: (ut supra). — V. 34: me imparem. —

p. 149. V. 4: inter|se hanc laetitiam partiuntur. — V. 5:
unus sermo. — V. 6: contraxit adfectio. — V. 7: pro re pauca.
— V. 8: dedisse illud enim fieri | fortuna consentit hoc contra.
— V. 12: reddiderat || fol. 42 Ba. — V. 14: d̄ n̄. — V. 19: te
auctui. — V. 22: diuin^{r n} fortis (prius / = j), — et omnium uirtutum
cursu. — V. 23: uti mihi. — V. 24: opti||mos. — hand (ex aut
factum). — V. 25: manus remigum. — V. 26: necessitudin^a
reddit affectio (/ = j). — V. 29: hu||mani. fol. 42 Bb. — V. 35:
illa te potius gaudia munerentur. —

V. 150. V. 4 (deest: uale). — fol. 43 Ba. ep. 8 V. 6 (ut
supra). — V. 7: ex more (a m. 2). — rescripti atque diuini.
— V. 13. effluxerit. — V. 14: potuit se. — V. 15: etolo seri-
carum. — V. 17: amphitea|trium. — V. 18: filii || fol. 43 Bb.
— V. 19: prae|lationibus negatum. — V. 20: rescripto priui-
legio solis patere consu||libus sciat a me. — V. 22: consulari.

— V. 23: quod pro me tui. — V. 27: uoluptati mi|noris. — V. 34: deme enim. — V. 35: hominum || fol. 34 Aa. — n̄//mpetrem. —

p. 151. V. 2 (deest). — ep. 9. V. 4 (ut supra). — V. 6: suscipiendam me et. — V. 9: principis ^{n̄i} honori innoti|tia. — V. 15 (deest: uale). — ep. 10. V. 19: exortem. — V. 21: est || fol. 44 Ab. — V. 22: celebrare. — V. 23: quo ube|rrior. — V. 25: (deest: uale). — ep. 11. V. 27 (ut supra). — V. 28: quas credo. — V. 30. praedictus. — V. 32: defuit | fides. —

p. 152. V. 1: ut///rum. — V. 2: quam mihi proficiscentis. — V. 6 (deest). — ep. 12. V. 8 (ut supra). — V. 9: continuus. — V. 11: imperialem || fol. 44 Ba. — V. 12: fastidio (g m. 2). — V. 14: ceteri saeculi. — V. 28 (deest). — ep. 13. V. 30 (ut supra) || fol. 44 Bb. — V. 34 (deest: uale). —

p. 153. ep. 14. V. 2 (ut supra). — V. 11: ut///is. — V. 13 (deest: uale). — (post ep. 14:) q̄. Auṛ. Symmachi ū c̄ cons | explic̄ ad Stilichonem XIII | (r. a:) inc̄ ad Bautonem. — V. 15 (deest). ep. 15. V. 16: consulto || fol. 45 Aa. — V. 24: suscen-^{ortem}sere. — V. 25: qui me ex.prioris. — V. 26: enim mihi aliter. — V. 27: his mererer. — V. 30: error | sta//seu dolus fecerat. — V. 31: alterius. — V. 33 (deest: uale). —

p. 154. ep. 16. V. 2: Ad Bauthonem. — V. 3: numero || fol. 45 Ab. — V. 6: difficilis (lacuna 4 litt.) est. — rerum bona | rum. — V. 10: cupidem (v m. 2). — V. 11 (deest). — (post ep. 16:) explicit ad Bauthonem II (r. a:) inc̄. ad Protadium. — ep. 17. V. 13 (deest). — V. 17: his delenimentis. — V. 19: sunt. — V. 20: auxer. — V. 21: uides redde operam si uidetur amicitiae || fol. 45 Ba. — V. 22 (deest: uale). — ep. 18. V. 24: Ad Protadium. — V. 25: tymum. — V. 27: haec res uer|ba solet rusticus uino anhe|lus est | ganeon autem sequitur grauedo | suos amici camenarum florem///ructa|tis heliconis, — V. 31: di///es. — V. 32: cessent posse.

p. 155. V. 2: uellem obire. — V. 5: sill|uestri fol. 45 Bb. — V. 11: murmur est. strepit ciuitas. — V. 15: quod//isdem.

— V. 21: res gai caesaris. — V. 22: est || fol. 46 A a. — V. 23: biblioteculae |. — V. 29: doctissimum iudicem. — V. 30: ma///lo.
— V. 31: fac sotium. — V. 33: aequus ac mutuus. — V. 34 (deest: uale). —

p. 156. ep. 19. V. 2 (ut supra). — V. 6: uir in^l commune pignus. — V. 8: soluere || salarium. fol. 46 A b. — V. 10: oneri. — V. 15: atquem — successio imperii — a fratre. — V. 16 (deest: uale). — ep. 20. V. 18 (ut supra). — V. 21: inlapsnm. — V. 23: mediolanum. — V. 24: tibi amore. — V. 25: aduentum tuum. — V. 28: priorem. — neque ego moleste || fol. 46 B a. — V. 32: iubet pietas (b ex u). —

p. 157. V. 4: inter metum meum. — V. 7: autem tibi si me litteris dignum || putes. fol. 46 B b. — V. 9 (deest: uale). — ep. 21. V. 11 (ut supra). — V. 13: reda///cta (a translatum m. 2). — campanae regionis. — V. 16: percucurri. — V. 18: crescat locorum. — V. 19: praeferet. — V. 22: erigentis. — V. 24: gemmantibiⁱⁿ. — V. 25: num frater | nitati tnae etiam. — fidem, || fol. 47 A a. — V. 29: emittendis episto||lis alienam. — V. 31: quid ego his. — V. 32: ipsum fra|trem nostrum. — V. 34: uigeat ego uero iam quid. —

p. 158. V. 4: officium uinco iudicio. — (deest: uale). — ep. 22. V. 6 (ut supra). — V. 8: officiis || fol. 47 A b. — V. 15 (deest: uale). — ep. 23. V. 17 (ut supra). — V. 23: gratias quod et te langore. — V. 24: et his ad. — V. 25: quodammodo intellego esse. — V. 26: secundum || fol. 47 B a. — V. 28: mercedem tua fortuna. — V. 30: nunquam tamen aequabit meritum tuum. — V. 31: sollempnia/// quib. (nia translatum) tibi salutationis. — V. 34 (deest: uale).

p. 159. ep. 24. V. 2 (ut supra). — V. 5: testes | ad mi-cipsam. — V. 3: gloria induer. — V. 11 fa||tendum. fol. 47 B b. — V. 17 (deest: uale). — ep. 25. V. 19 (ut supra). — V. 23: ultro te adloqui. — V. 25: amicitiae | munia frigere patiaris. — V. 28 (deest: uale). — ep. 26. V. 30 (ut supra). — V. 33: exercendi || fol. 48 A a. V. 33: destimulor. —

p. 160. V. 5 (deest: iterum uale). — ep. 27. V. 8 (ut supra). — V. 9: desidem me scribendi. — V. 12: tamen ut ingenio

conuicium. — moribus meis. — V. 13: mei ipse. — V. 14: obliuionem tui. — V. 18: maiores (/ = j). — lex || fol. 48 A b. — V. 20: toro. — V. 21: creditur. — V. 25 (deest: uale). — ep. 28. V. 27 (ut supra). — V. 31: quae[abundat. — V. 33: magistratus potissimus. — V. 34: partium commeare. —

p. 161. V. 1: ignoratis adripiat || fol. 48 Ba. — V. 4: tunc quod dementissimum. — V. 6: sequuntur (q ex c). — V. 11: faciet. — V. 16: adfectata. — grauis. — V. 17: pectore || fol. 48 Bb. — biberunt. — V. 18: nihil | largae mentis appetit. — V. 20: magis negotiis. — V. 24: bybliotecis. — V. 27 (deest: uale). — ep. 29. V. 29 (ut supra). — V. 30: uicina. — V. 34: illis eram quae. — V. 35: legenda || fol. 49 Aa. —

p. 162. V. 3: reuertaris. — V. 4: tempestate resecata est. — V. 6: inpat^{m o}gentiae. — V. 8: opere meo iudicium. — V. 9 (deest: uale). — ep. 30. V. 11 (ut supra). — V. 13: mihi iniuste. — V. 15: notae sunt. — V. 17: prouincias^a | totii. — V. 18: mihi romae || iugis est. fol. 49 A b. — V. 19: germiⁿini. — V. 25: uere. — V. 26: adsumat. — V. 30: qui friuos. (o ex n). — V. 33: salsa. — V. 34: exhibebo || fol. 49 Bb. —

p. 163. V. 2: antefores. — V. 4: aut blandius. — V. 6: quam si spre | ueris emulari. — V. 8 (deest: uale). — ep. 31. V. 10 (ut supra). — V. 11: Mediolanium. — V. 14: peractis puper. — V. 16: uenturam || fol. 49 Bb. — V. 18: si in solidum. — V. 22: quando tu uenatui. — V. 23 (deest). — ep. 32. V. 25 (ut supra). — V. 26: cotidie. — V. 32: rarior est apud me | usus. —

p. 164. V. 1: cesserit || fol. 50 Aa. — V. 3: sollicitabo te arentibus. — V. 4: scriptistuis | quae et amore. — legere me |. — V. 5 (deest: uale). — ep. 33. V. 7 (ut supra). — V. 14: plurimum sui ponderis. — allegata. — uoluntario | sacro stili. — V. 16: non semel scripta. — V. 19: litteris legi nec dodonam. — V. 20: delficis. — V. 21: igitur || fol. 50 Ab. — V. 27: uicina. — V. 28 (deest: uale). — ep. 34. V. 30 (ut supra). — V. 32: uberiores dum communium fratrum. —

p. 165. V. 3: pare^{es}stis. — V. 6: dixit || fol. 50 Ba. — V. 7:

suboles prima² parentes die² hilarat. — V. 11: etiam mihi ad ea deuertendum est. — V. 12: fas sit. — V. 13: certe. — allegasti. — V. 14: enorme (prius e ex i). — V. 15: caudice². — V. 16: ne² facilis. — V. 22: possum || fol. 50 Bb. — V. 23: sedum. — V. 25: audientis tu igitur. — V. 27 (deest: uale). — (post ep. 34:) explicit ad Protadium | incipit ad Mineruium. — ep. 35. V. 29 (deest). — V. 31: uatum. — V. 32: amicitiae nostrae nouus. — V. 34: pares frīb; — V. 36: successione. —

p. 166. V. 1: quae bona. — V. 3: proficiunt || fol. 51 Aa. — V. 5: epistolarum tirocinio. — V. 17 (deest: uale). — ep. 36. V. 9: ad Mineruium. — V. 14: meo | operi. — V. 17: pagnam. — V. 18: reditum | secunda ueritas per se//rat. — V. 19: et sibi galliarum. — V. 20: iuuando otio. — exscribenda. — V. 22: reddatur || fol. 51 Ab. — V. 23 (deest: uale). — ep. 37. V. 25 (ut supra). — V. 28: stipendiorum eius. — V. 30: processus habet. — V. 31: honoris sui. — haeret (h. in marg. add.). — V. 34: praetium est cum. — V. 36 (deest: uale). —

p. 167. ep. 38. V. 2 (ut supra). — V. 6: infectum || fol. 51 Ba. — V. 8: eius faciet inspectio. — V. 9: minora //xisse. — (deest: uale). — ep. 39. V. 11 (ut supra). — V. 12: quātum. — V. 15: probatur. — V. 18 (deest: uale). — ep. 40. V. 20 (ut supra). — V. 23: ^mnumerandum. — V. 28: absoluetur || fol. 51 Bb. — V. 29: beneficentiae tuae in se recepit. — V. 31 (deest). —

p. 168. ep. 41. V. 2 (ut supra). — V. 5: uerecundiae meae — V. 6: tua cura. — V. 7: exequi. — (deest: uale). — ep. 42. V. 9 (ut supra). — V. 11: laudari. — V. 17: scribendis litteris dare. — V. 20: || obligor. fol. 52 Aa. — V. 29 (deest: uale). ep. 43. V. 31 (ut supra). — V. 32: familiaris est meus. — V. 33: priuati miles. — V. 34: orandus mihi | es. —

p. 169. V. 3: eturiam. — debitis | publicis. — V. 5: commendatio||ne. fol. 52 Ab. — (deest: uale). — ep. 44. V. 7 (ut supra). — V. 12: tum redditam. — V. 13: quamtam mihi. — sat in ex uoto. — V. 14: quae praestitit. — V. 16: continatus. — intaerentem quieti |. — V. 17: mihi sarcienti nonnumquam ualetudinem declinanti saepe curbas litterarum semper | inno-

centiam. — V. 20 (deest: uale). — ep. 45. V. 22 (ut supra). — V. 23: ingenii mei. — V. 26: exercenti || fol. 52 Ba. — V. 27: res in senatu. — V. 32: causas/// uitatae. — V. 33 (deest: uale). —

p. 170. ep. 46. V. 2 (ut supra). — V. 8: habent oranda iustitia. — V. 11: publica. — V. 12 (deest: uale). — ep. 47. V. 14: Ad Q̃S || fol. 52 Bb. — V. 18: de citeriore. — V. 19: inuenis (/ v m. 3). — V. 21: cui nolo. — V. 24 (deest: uale). — ep. 48. V. 26 (ut supra). — V. 30: iure atque iustitiae | munitur auxiliis. —

p. 171. V. 2; facti audacis. inminentem || fol. 53 Aa. — V. 6: in fauorem cū diuinum. — V. 8: feralibus. — V. 9 (deest: uale). — ep. 49. V. 11: Ad Mineruium. — V. 14: sedulam operam. — negau. — V. 16: plane mihi n̄ | mea afflagitatio sed tua effectio (a m. 2). — V. 20 (deest). — ep. 50. V. 24: cedo. — scriptorum || fol. 53 Ab. — V. 27: honor et concedarum. — V. 31: ferendā (a ex u). — V. 33 (deest). —

p. 172. ep. 51. V. 2: Ad Florentinum. — V. 5: cetera eius. — V. 6: te medio sanari. — V. 7: ut dixerim. — V. 8: modo infortunii. — V. 10: salarii. — exsoluere. — V. 11: amoliri portabat || fol. 53 Ba. — V. 15: relaxauit. — V. 16: gloriae qd. — V. 17 (deest: uale). — ep. 52. V. 19 (ut supra). — V. 20: quot (tex d) gaudia. — V. 27: per | cucurri. — V. 29: auditas. — perstrinxerāt. fol. 53 Bb. — V. 31: quoꝝ solo. —

p. 173. V. 3: recurrere conspectum. — V. 10: uidisti. — V. 12: tua tibi. — (deest: uale). — fol. 54 Aa. ep. 53. V. 14 (ut supra). — V. 17: depulicet. — V. 23: uel quid. — V. 25 (deest: uale). — ep. 54. V. 27 (ut supra). — V. 28: quod hucusque. — V. 29: ab tali cōmercio. — V. 32: diis quippe auctoribus. — V. 34: nobis || fol. 54 Ab. — V. 35: deliquimus. — insusurras frugis | africanæ tenues. —

p. 174. V. 4: inuentione spem. — V. 6: hiemem (v m. 2). — V. 7: in/// aestuas. — V. 9: curam tuam melior. — V. 10: sit tibi postea dulce. — (deest: uale). — ep. 55. V. 12 (ut supra). — V. 13: Actam. — V. 14: cōp̄penso. — V. 17: esse ||

fol. 54 Ba. — V. 18: eadem tamen facilitate. — V. 21: nomisma. — potui⁹. — V. 22: tacere an uerecundia mea. — V. 23: amor nescit agno///scere. — tamen tum sub placito | in meos animos spondeo remissionem | tibi. — V. 26: scripto. — (deest: uale). — ep. 56. V. 28: Florentinum ui | incipit ("incipit... fratribus" rubr. atr.). —

p. 175. V. 1: statu mei temporis. — V. 2: autem uirium. — V. 3: istius || fol. 54 B b. — V. 4: nemesupsa ad larem fratremque. — p. 12: parentis eius. — V. 13 (deest: uale). — ep. 57. V. 16: et Florentino. — V. 20: uicissitudinem mihi singulorum amor | debeat. — V. 22: alterna || fol. 55 Aa. — V. 23 (deest: ualete). — (post ep. 57: "explic⁹ ad commune frīb; II | (r. a:) inō ad Eufrasium. — ep. 58. V. 25 (deest). — V. 27: honore ditum. — V. 28: itaque (/—j). — ubi pulsa hieme. — V. 29: quas mihi iste. — V. 30: frequentis. — V. 32: Hinc (H m. 2). — herent^{re}. —

p. 176. V. 1: a te eius. — V. 4: cessauit frenata. — V. 6: nobiles || fol. 55 A b. — V. 7: gemina a///te — in⁹os. — V. 15: factu facilem cum. — V. 17 (deest). — ep. 59. V. 19: Ad Euprasium. — V. 20: sed silentii. — V. 22: alloqui raritate. — V. 23: esse sedem. — fol. 25 Ba. — V. 26: taci^{tu}///rnitatis. — V. 27: faciat. — V. 29: amoris alieni. — V. 30: His ita (H m. 2). — V. 32: itellegis (/ = j). — V. 33: praeparanda est. — V. 34: nos praetium. — V. 36: ualet in rebus eius modi. —

p. 177. V. 4: quotiens. — V. 5 (deest: uale). — ep. 60. V. 9: equorum || fol. 55 B b. — V. 10: paranda nobilitas est | ut expectationi. — V. 11: Hoc (H m. 2). — V. 12: hunc mihi. — V. 17: exemplorum | meorum quae. — V. 20: petitionis meae summa est. — V. 28: magistratibus || fol. 56 Aa. — V. 31: calorem. — V. 32: popularis mecum fauoris. — V. 34 (deest: uale). —

p. 178. ep. 61: V. 2: AD Q̃S. — V. 6: alieni⁹onoris. — V. 8: multiplica. — V. 9: uacationis. — V. 13: agit. — V. 15: iudicationem || fol. 56. A b. — modo ut allegatas. — V. 16: mihi tu amice. — V. 24: saltemquem. — (deest: uale). —

ep. 62. V. 26: Ad Eufrasium. — V. 30: famam secutus. — V. 31: eo propterea summatis anthiocensium. — V. 33: noluerunt anuero longum peregrinantis || fol. 56 B a. — V. 35: secutus. —

p. 179. V. 1 (deest: uale). — ep. 63. V. 3 (ut supra). — V. 4: copiam. — V. 6: numeri largioris. — si igitur. — ut solet. — V. 7: Laudicianorum. — V. 13: mireris cur non. — V. 14: potissimus hiberorum. — fastidium patitur unifor|mis spectaculi ciuitas nostra cuius. — V. 16: tuae || fol. 56 B b. — V. 19 (deest: uale). — ep. 64. V. 21 (ut supra). — V. 22: peruector epistolarum | tuarum. — V. 23: muneris mei | ad te. — V. 24: exultro. — V. 27: satis (/ = j). — epistolas meas poscis. — V. 28: nondum | tibi editas. — V. 32: nisi | igitur ex recentioribus oratiunculis | meis quinque numero quarum mihi iam|. — V. 34: sententiam de illis gentis. — togatae || fol. 57 A a. — V. 35: omittas. —

p. 180. V. 2: uenit gratiae. — (deest: uale). — ep. 65. V. 4 (ut supra). — V. 5: eram litterarum tuarum. — V. 8: cur auertit. — V. 9: partum est. — V. 13 (deest: uale). — (post ep. 65:) Explic ad Eupraxium uiii (r. a:) inc ad Eusignium. — ep. 66. V. 15 (deest). — V. 18: possit efficere. — V. 19: uotum || fol. 57 A b. — seruatae circa nos moderationis. — V. 20: et licet ille. — V. 21: nos tamen ei | honestam uicem. — V. 23: feceris rem. — V. 26 (deest: uale). — ep. 67. V. 28: Ad Eusignium. — V. 30: indignos. — V. 31: oborta est. — V. 32: demsit. —

p. 181. V. 6: desideratus || fol. 57 B a. — in///spes. — certa est. — principem|///lenitate. — V. 7: pa///entis. — V. 8: supple|///enta. — fortunae eius daturum. — V. 10: glor|///praestantis. — V. 14: hortante. — V. 15 (deest: uale). — ep. 68. V. 17 (ut supra). — V. 21: scriptos. — l|///dibilis. — V. 22: suo priuatur. — ne com|///odis. — V. 24: inpotentia. — ma || trona. fol. 57 B b. — V. 27: horrea in aquilensi sita et c f. — V. 33: indiga geminum. — V. 35: intentione. — V. 36: dehinc ut habita. —

p. 182. V. 2: confore ut utilitatibus. — V. 3: parentis meae.

— (deest: uale). — ep. 69. V. 5 (ut supra). — V. 7: *apparitore*.
 (/ = j) — quem || fol. 58 A a. — V. 10: *itinerispero*. — V. 13
 (deest: uale). — ep. 70. V. 15 (ut supra). — V. 20: *praesidali*.
 — V. 21: *luminandas*. — V. 27: *certaminis oeculatur*. — uult ||
 fol. 58 A b. — *discussion* | quae. — V. 34: *rei p.* —

p. 183. V. 2: *relequorum* (/ = j). — (deest: uale). — ep. 71.
 V. 4 (ut supra). — V. 5: *gaudio* (/ = j). — V. 7: *arguebat enim*. —
 V. 9: *limitum* | nulla certatio. — V. 10: *repressi*. — V. 11:
dolor iustus. — V. 12: tuo || fol. 58 B a. — V. 15: *pignoris*
mei. — V. 16: *advertis* | ergo pro. — V. 18: *fortuna istius*
loquor. — V. 23 (deest: uale). — ep. 72. V. 25: AD QS. —
 V. 27: de te esse capienda. — V. 29: in tanta praesertim pu-
 blicarum mole | curarum quae. — V. 30: posset || fol. 58 B b. —

p. 184. V. 3: *beniuolentiam tuam* | si quid pleno potest
adici largiorem. — V. 5 (deest: uale). — ep. 73. V. 7: AD
Eusignium. — V. 12 (deest: uale). — ep. 74. V. 14 (ut supra).
 — V. 18: *contineri* || fol. 59 A a. — V. 23: *necessitate futuri*
anni. — V. 24: *reliquum est cum*. — V. 26: et adportata | ex
aliis terris. — V. 34: *capiat*. — V. 35: et me | ad respondend-
um. — V. 36 (deest: uale; in fine uersus) VIII. —

Liber V.

p. 185. Q. Aur. Symmachi UC Cl | Ordinarii epistolarum
 lib. IX | incip lib. V editus post ei | obitum a Q filio Memmio |
 Symmacho feliciter. — V. 1—6 (desunt). — ep. 1. V. 7: AD
Efrophantem. — V. 18 (deest: uale). — ep. 2. V. 20: AD
Ierophantem. — V. 21: me adificis. — V. 23: *religio fortunae*
uicissitudini. —

p. 186. V. 1: officia || *promptius*. fol. 59 B a. — V. 2: *apud*
memorem. — V. 3 (deest: uale). — ep. 3. V. 5 (ut supra). —
 V. 6: *Scriptum*. — V. 7: ex eo mihi | plurimum. — V. 10
 (deest: uale). — (post ep. 3:) explicit ad *Ierophantem* | (r. a.)
 AD Theodorum. — ep. 4. V. 12 (deest.) — V. 14: *pronocauit*.
 — V. 16: et probitatis laude. — V. 17: quosque. — V. 19:
conloquium || ut et facti. fol. 59 B b. — V. 21: iam teneam |

sponsionem. — (deest: uale). — ep. 5. V. 23: Ad Theodorum. — V. 24: est ut arbitror tibi. — V. 25: factum est ut. — V. 26: accires. — V. 27: dignos | probauit. — V. 32: laetitiae sunt ista. — stipabant. —

p. 187. V. 1: animos tuus tecum lequetur. — V. 2: iniungo partes. — V. 4 (deest: uale). — ep. 6. V. 6 (ut supra). — V. 7: tuus || fol. 60 A a. — ep. 7. V. 15 (ut supra). — V. 16: duplici igitur nomine. — V. 18: per te mihi | qui. — V. 21 (deest: uale). — ep. 8. V. 23 (ut supra). — V. 25: humanissimum inceptum. — V. 28: recte mihi sanitas|. — V. 29: propterea || fol. 60 A b. — V. 30: credi (| deferendum. — cognitionem mihi so|spitatis tuae. — V. 31: rependat effectus. — V. 32 (deest: uale). —

p. 188. ep. 9. V. 2 (ut supra). — V. 7: tenuit candidatum. — altera. — V. 11: quaedam solis. — V. 13: solo.. — V. 15: tumentiam. — V. 16: porrigas || fol. 60 B a. — (deest: uale). — ep. 10. V. 18 (ut supra). — V. 22: et aequis. — V. 23: praemii tui. — V. 24 (deest: uale). — ep. 11. V. 26 (ut supra). — V. 28: causa patefacta est. — adfero. — V. 30: aliquamdiu romae. — V. 32: fasces postea erga te. — V. 34 (deest: uale). —

p. 189. ep. 12. V. 2 (ut supra). — V. 4: cum omnium locorum. — V. 5: praestet || fol. 60 B b. — V. 7: uerum esse concedis. — V. 8: ipsum quodammodo amisisse | laetitiae. — V. 10: nulla mihi adsiduitas. — V. 11: preuentu. — V. 12: exemplum tibi dabo. — V. 13: esse mihi litteras tuas cum meas sumpseris. — (deest: uale). — ep. 13. V. 16 (ut supra). — V. 23: ostendo nihil || me. fol. 61 A a. — V. 24: deorum in lucanos uela. — V. 26: cum a te nullae. — V. 29 (deest). — ep. 14. V. 30 (ut supra). — V. 31: Ademptum generale tibi perfugium (✓ = est m. 2). —

p. 190. V. 1: abuno. — V. 6: quam quia religio. — V. 7: reparauit. — (deest: uale). — ep. 15. V. 9 (ut supra). — V. 10: scribendi || fol. 61 A b. — V. 11: oc(| patione. — V. 16: studi mei. — V. 20 (deest: uale). — ep. 16. V. 22 (deest). —

V. 29 (deest: uale). — ep. 17. V. 31: XII (r. a.): Ad Magnil-
lum. — V. 32: ~~Seu~~em. — || ///ndicatur. fol. 61 B a. —

p. 191. V. 2: quasidiis uotum. — sequetur. — (deest:
uale). — ep. 18. V. 4: Ad Magnillum. — V. 8: exaggerari
a te | religios^e. — V. 9: studes trahere. — ego autem | non
modo amore otii. — V. 11: in///sulto. — V. 12: tempta-
tur; consilium autem rei. — V. 16 (deest: uale). — ep. 19.
V. 18 (ut supra). — V. 19: priore. — mearum || fol. 61 B b. —
V. 21: si mihi tuus sermo. — V. 22 (deest: uale). — ep. 20.
V. 24 (ut supra). — V. 25: tu amicis muneribus. — V. 29:
praestante caperemus. — V. 32i consiliorum tuorum. —

p. 192. V. 2: deorum fauorem. — V. 4: interesse || fol.
62 A a. — V. 5: laetitiae nostrae particeps. — V. 6 (deest:
uale). — ep. 21. V. 8 (ut supra). — V. 11: defertur iunxi
scripta. — V. 12: habe. — V. 14: rescripsi et ipse. — V. 15:
curam | mihi religiosi ut soles fratris exhibeas|. — V. 16: com-
parandis quibusdam quae. — V. 18 (deest: uale). — ep. 22.
V. 20 (ut supra). — V. 22: communi aurelio amico. — V. 23:
negotiis publicis. — V. 25: familiarem nobis speciatim ad | te
misi. — V. 26: tua in || fol. 62 A b. — V. 27: litterarum serie.
— V. 28: commonitorio strictim signata. — V. 32: debeat
incitari. —

p. 193. ep. 23. V. 2 (ut supra). — V. 6: circum. — V. 7:
curam tui cum eum et. — praesens sermo. — ep. 24. V. 10
(ut supra). — V. 16: ceterum || fol. 62 B a. — V. 17: |uicissi-
tudinem scriptorum tuorum|. — V. 18 (deest: uale). — ep. 25.
V. 20 (ut supra). — V. 22: depone curarum. — V. 23: si tibi
aliquid. — V. 26: litteris tuis et monitis. — (deest: uale). —
ep. 26. V. 28 (deest). —

p. 194. V. 1: indicio scriptionis. — V. 2 (deest: uale). —
ep. 27. V. 4 (ut supra). — V. 6: fuit || fol. 62 B b. — V. 9
(deest: uale). — ep. 28. V. 11 (ut supra). — V. 15: excusatione^m
orarum. — V. 18: simplicitas (/ = j m. 2). — V. 20: non
aequauero. — V. 21 (deest: uale). — ep. 29. V. 23 (ut supra).
— V. 24: bryttios. — V. 25: ut et tibi. — V. 28: defensio ||
fol. 63 A a. — (deest: uale). — ep. 30. V. 30 (ut supra). —
V. 31: degressus es (es in marg.). — V. 32: quasi iam. —

inueterato tuo | desiderio conuenirer officium scriben|di et munus arripui. —

p. 195. V. 2: tribuant prius. — V. 3: et est uera adfectio. — impatiens etiam|. — V. 4. rupi igitur. — V. 5: si eam seruare. — V. 8: ut ipse nihil" potui (in marg: "magis" m. 1). — V. 9 (deest: uale). — ep. 31. V. 11 (ut supra). — V. 12: philosophi. — V. 14: ad tuam curam. — V. 15: pro quo|| fol. 63 A b. — V. 16: humanitati tuae|. — V. 18: commendet. — (deest: uale). — ep. 32. V. 24: | hortatur (h in marg. add.). — quare in re|. — oportunus. — V. 27 (deest: uale). — ep. 33. V. 31: mea pro symmacho | conturbatione quae. — V. 34: aegritudinem uersum est. — te || fol. 63 B a. — | sicuit. —

p. 196. V. 1: mox deo quod iuuēt. — V. 2 (deest: uale). — (post ep. 33:) Q̄ R Aur. Symmachi ūc: | explicit ad Magnilum | incip̄ eiusdem ad Efestionem|. (r. a:) Symmac' Efestioni. — V. 6: artauit. — V. 9: principem dudum. — V. 10: qui adesse. — V. 11: nunc fertur agens. — V. 12: remoratus. — V. 15: mitteremus || fol. 63 B b. — V. 16: fidelitate rescribere. — V. 17: uobis etiam cartulae. — V. 18: quis decursis. — V. 19 (deest: uale). — ep. 35. V. 21: Efestioni. — V. 22: sequuntur (q ex c). — litterarum. — V. 23: aiticas | aliqui uel gymnasia petere musarum ita. — V. 26: affluent. — V. 28: plures actuum | tibi hospites adfuturos. — V. 29: detracta sunt sollempnis alimoniae. — V. 30 (deest: uale). — ep. 36. V. 32 (ut supra). —

p. 197. V. 2: coniunctissimos || fol. 64 A a. — V. 3: et dominum ac fratrem meum litteris obsecraui. — V. 7: solet peregrinationis habere. — V. 8: archi atribulanditiis posse || omnia. — V. 9 (deest: uale). — ep. 37. V. 11 (ut supra). — V. 12: beritate (b ex u). — V. 15: suscensionis oblitterant. — V. 18: te noster. — V. 20: fore || fol. A b. — ioci////ineptiis. — V. 21: scri////conferatur. — V. 22 (deest). — (post ep. 37:) Q̄ Aur. Sym///// explic̄ IIII ad Efesti///// incip̄ eiusdem ad Neot///// — ep. 38. V. 24 (rubr. atr.) — V. 25: reditum. — V. 26: tuis uetus. — V. 27: nacta. — V. 30: deplom////tis. — artasset. — V. 31: magna. — V. 34: dolore. — V. 36 (deest: uale). —

p. 198. ep. 39. V. 2: Neuterio. — V. 3: amicis nostris iusta esse || fol. 64 B a. — V. 8: dñ ualentinianus. — V. 12: rip̄ infortunio. — saeculi uincat. — V. 13 (deest: uale). — ep. 40. V. 17: ad praestantiam. — V. 20: communis mihi. — V. 21: deberet et | ut est. — V. 22: nicianum. — V. 23: uiros || fol. 64 B b. — V. 25: uicissim de te postulo. — V. 26: nam si te ab ac petitione. — V. 27: uideor. — V. 28 (deest: uale). — ep. 41. V. 31: animo esse placibili. — V. 33: moueri temere. — V. 34: uc. —

p. 199. V. 2: probatis bonis omnibus. — V. 4: creditur | asperasse. — V. 5: rectores. — V. 7: patrocínio || fol. 65 A a. V. 9: insultat errori. — V. 13: prompte esse cessurum. — V. 14: paulo inconsultum. — V. 16 (deest). — ep. 42. V. 24 (deest). — ep. 43. V. 26: q̄ C̄S. — V. 29: quid || quid. fol. 65 A b. — V. 29: examine me /// to. — V. 33. — V. 34: cōepisse. —

p. 200. V. 3: et quod. — V. 5 (deest: uale). — ep. 44. V. 9: gratiam refero. — V. 11: at in respondendo (t ex d) — || proximis litteris. fol. 65 B a. — V. 15: uerum tu cogita quid epistolae tuae iucundi /// tis. — V. 18 (deest: uale). — ep. 45. V. 23: iucundum mihi esse. — V. 24: ore | proficiscitur. — V. 26: digniorem | me esse. — V. 27: hanc palmam tibi. — V. 28 (deest: uale). — ep. 46. V. 32: promiserat. sperato. — gaudio gloriabar (prius o ex a; postremum a ex o). — V. 33: dierum processu. —

p. 201. V. 2: moremque || fol. 65 B b. — V. 5: quaestorium. — V. 6: inuitat. — V. 7 (deest). — (post. ep. 46:) Q. Aur. Symmachi ūc | explicit ad Neoterium | incipit eiusdem ad felicem VIII. — V. 9 (rubr. atr.) — ep. 47. V. 11: tua opera fieri ut taliter urg /// eat |. — V. 14: me esse sentio. — V. 15: commodum. — V. 16: datum est tibi tamen. — V. 20: te || fol. 66 A a. — V. 22 (deest: uale). — ep. 48. V. 27: sinceræ probitatis adulescens. — V. 28: gratiae. — V. 31: igitur ut uotis. — V. 34: exitus | inanis illudat. — V. 35 (deest). —

p. 202. ep. 49. — V. 4: benefactis tuis nuda. — V. 5: sed ut est. — V. 6: perinde | has sibi existimat. — V. 7: scio. — V. 8: domini et. — V. 9: me || fol. 66 A b. — V. 10:

grat(| uerbis fortassis. — adfect(| ne animi. — V. 15: beneficia se huiusmodi apud | memorem conlocasse. — (deest: uale). — ep. 50. V. 21: iudicii. — V. 24: erant orsu cum mihi. — V. 25: et est haec. — rerum bonarum. = V. 26: nequicquam. — V. 27: placitae orationis. — V. 28: tuis ||)m si potes. fol. 66 B a. — V. 29: suauitatem |)ta feceris. — V. 30: fastidio |)uo uerba. — V. 31 (deest: uale). —

p. 203. ep. 51. — V. 8: nitidissimi ser|monis tui. — V. 9: huius angustae. — V. 10 (deest: uale). — ep. 52. V. 13: reddam. — V. 17: adsertione/// iustitiae |. — V. 19: responsa || fol. 66 B b. — V. 20 (deest: uale). — ep. 53. V. 23: elpidium. — V. 27: extruere. — V. 30: munus ad | tribue. — V. 32 (deest: uale). —

p. 203. ep. 54. V. 3: negligit famam. — V. 4: hoc mihi ne initio iure dicatur. — V. 10: supplicatio || fol. 67 A a. — V. 15: inlustris. — V. 18: die incanuit. = V. 19: auctor et postuminus. — V. 20: parentes. — porfyriae. — V. 21: huic porfyriae. — V. 24: huius modi tutelis. — V. 25: inuetera ira. — V. 27: romanum || fol. 67 A a. — V. 28: poss(| nis. — non dignitatis sen(| toriae. — V. 33: qua meruit. — V. 35: admouerit. —

p. 205. V. 5: porfyria et postuminus. — V. 6: magis aedium | emptor ampelius. — V. 9: nullis ||)neri. fol. 67 B a. — sacrae |)uerentiae. — V. 12: fratri nostro spercino. — V. 13: si umquam mihi. — 14: conserendis |. — V. 18: utriu/// proficiet. — V. 19 (deest). — (post 54:) Q. Aur. Symmachi uc | ex///licit ad Felicem | incipit eiusdem ad Sallustium |. — ep. 55. V. 21 (rubr. atr.). — V. 22: censos |//////rios. — V. 25: inf///ma. — V. 26: pudore || fol. 67 B b. — V. 31: sermonis tui. — V. 34 (deest). —

p. 206. ep. 56. V. 13: dyptichum || fol. 69 A a. — apoforetum. — V. 15: te nostrae non | animo defuisse. — V. 16 (deest: uale). — ep. 57. V. 22: hunc tu admouere. — V. 24 (deest: uale). — (post ep. 57:) Q. Aur. Symmachi explicẽ ad Sallustium | incipit eiusdem ad Paternum. — ep. 58. V. 26 (rubr. atr.). — V. 32: promouebit. — V. 34: fol. 66 A b. || laetitia. — V. 35: uolu(| mihi de. — (deest: uale).

p. 207. ep. 59. V. 6: dies | muneris | nostri temporis. —

V. 13 (peest: uale). — ep. 60. V. 16: aditu tuo. — V. 17: uiam capessunt. — V. 18: nitantur. — V. 19: unus ||) probabilis. fol. 68 Ba. — meus |) i indictae. — V. 22: litius. — V. 24: tusasio per te. — succenserint. — (deest: uale). — ep. 61. V. 30: summa. — saluere igitur. — V. 33 (deest). —

p. 208. ep. 62. V. 4: portiorum. — V. 7: haec mixi proxime. — gladiato||rum. fol. 68 Bb. — V. 9: cynegio cū. — V. 12: huius. — adfectio. — V. 14: recede. — V. 17 (deest: uale). — ep. 63. V. 22: tu autem. — V. 24: syngrafis. — calumnia excitata. — V. 25: strosis. — V. 26: grassetur aerarii. — ferunt sub publici || fol. 69 Aa. — V. 32: securus et letum. — V. 35: cogitationem.

p. 209. V. 3: publicabit (secundum b ex u). — V. 4: numquam tamen. — V. 5: disceptore. — V. 6 (deest). — ep. 64. V. 10: religionis || fol. 69 Ab. — V. 11: uberes. — V. 15: omnibus nostri diligentem. — V. 16: quid negotio. — V. 17: (deest: uale). — ep. 65. V. 21: pascitur. — V. 29: unctionem || iditati. fol. 69 Ba. — V. 32: immunitas. — V. 33 (deest: uale). —

p. 210. ep. 66. V. 4: non potes. sola. — V. 5: cura pro illis nostra/// moueri. — V. 10: de postumino | cū porphyriae. — V. 11: saecularis intemptata. — V. 13: extulit caput |. — V. 14: ex notariis cū. — V. 15: impetratis || fol. 69 Bb. — V. 16: mentitus. — V. 19: denuo | cerneret. — V. 23: est commune. — peruestiget. — V. 24: priuati rector aerarii. — V. 25: duplex utique. — V. 27: mobile aliquid ! emittam pelius. — V. 28: procurator alienus. — V. 21: iuri || fol. 70 Aa. — V. 35: cura deum. — respondeas quaeso non dum inter nos facta stili. —

p. 211. V. 5: ad omne ! me officium. — V. 6 (deest: uale). — (post ep. 66:) Q. Aur. Symmachi uē explicat | ad Paternum incipit eiusdem. | ad Olybrium et Probinum |. — ep. 67. V. 8 (rubr. atr. sed aegre legendum). — V. 12: habu | eī/// nostris. — proficiant est || fol. 70 Ab. — V. 13: quibusda | auibz exemplum /// nutrimenta. — V. 14: uicissim prima. — V. 18: sanitati meae | consulit. — V. 19 (deest: ualete). — ep. 68. V. 23:

mihī prima. — V. 25: secun (| laetitiaē. — uenat (| capta. —
V. 26: honori nu (| num datur. — V. 27: ceru (| et aprugnos.
— liminibus af (| gere. — V. 28: dedi/// (| libamenta. — V. 29:
rec (| sententiam. — seru (|| duxit. fol. 70 Ba. — V. 32:
agundae. —

p. 212. V. 4: symmachum subcreuerit. — V. 6: graues |)
uic operi. — V. 17: seruile |) unus. — V. 8: uenan |) i famu-
atus. — cedentibus |) uribus. — V. 9: uaca |) ione. — V. 10
(deest: ualete). — ep. 69. V. 12 |) ymmachus. — V. 13: |)
ommendastis mibi uetus. — V. 14: eadem lit^ooris formiani ||
fol. 70 Bb. V. 15: bna. — V. 17: fero iamquam | uestri. —
V. 19: ac si fors. — V. 20: agere. — quo restat. — V. 21:
aetati. — V. 22 (deest: ualete). — ep. 70. V. 24: Olybio. —
V. 25: reserastis. — V. 26: quia inueterati | moris est ut qui
ad peregrina. — V. 31: paginarum || fol. 71 Aa. — V. 32:
non in mea. — sed in uestra mora fuisse, quod silui. — V. 33
(deest: ualete). —

p. 213: ep. 71. V. 6: esse praeclarius. — V. 11 (deest: ua-
lete). — (post. ep. 71:) Q. Aur. Symmachi ūc explicⁱ | ad Oly-
brium et Probinum V | incipit eiusdem ad Licinium |. — ep. 72.
V. 13 (rubr. atr.). — V. 14: Regilianus. — V. 15: intuitu iam
probatus. — V. 16: ideo || fol. 71 Ab. — V. 17: aux (| utpote.
— V. 22 (deest: uale). — ep. 73. V. 25: Cum ad^b proxima urbe
digrederetur. — V. 28: increbuit. — V. 33 (deest). —

p. 214. ep. 74. V. 2: Limenio. — V. 3: multaⁱreluctatus.
— V. 4: difficultate///. — V. 5: postulabat ||) uenit. fol. 71 Ba.
V. 6: descendentⁱ ^{iniunxisti ut} negotium lectissimorum. (iniunxisti ut m. 3).
— V. 7: elpidi. — V. 8: fida ||/// actione. — quorum | n///
praeceptor. — V. 9: nescius ||///ficationis. — V. 10: scien ||///
iuris. — iudi | ci///ii et. — V. 11: apti | m/// iuuenes. — V. 12:
m///itiae uel honoribus. — V. 14 (deest). — ep. 75. V. 16 (ut
supra). — V. 21: fori urbani. — ingenio | mitis. — V. 25: ex-
oratus || fol. 71 Bb. — V. 27: qui tibi beneficiisque debet.
— V. 28: quicⁱquid ei ex officio. — V. 29 (deest: uale). —
ep. 76. V. 33: gemina. —

p. 215. V. 1: quod minus summa fide. — V. 3: haberet;

pam cyriades ūc. — V. 4: operas. — V. 5: admissus est. — bonosi optimi | uiri inuestigatione. — V. 11: putat || fol. 72 A a. idem cyriades. — V. 13: ipse huic negotio. — V. 14: ad se tantum disquisitionis. — V. 18: remotis intentionibus. — V. 19: nobis. — V. 21 (deest). — ep. 77. V. 25: officio. — V. 27: litterarium. — V. 28 (deest: uale). — (post ep. 77:) Ad Licinium | Q. Aur. Symmachi ūc explicit | (rubr. atr.): incipit ad Helpidium. — ep. 78. V. 30 (deest). | V. 32: amore || fol. 72 A b. — V. 33: ha (| mihi et aeris praestat. — V. 34: ocul///s cultoris. —

p. 216. V. 1: ualetudinem secundare. — V. 3: est iniusta. — V. 5: tib (| auditione. — V. 6: negotiis tuis onus add (| ret. — V. 7 (deest). — ep. 79. V. 15: aut soluit. — (deest: uale). — ep. 80. V. 19: sunt || fol. 72 B a. — V. 21: facilis et breuis sermo est. — V. 22: gratia mea | ualidius. — V. 24 (deest: uale). — ep. 81. V. 34 (deest: uale).

p. 217. V. 9: nostris || fol. 72 B b. — V. 12: copiam mihi equorum spes certa promittat. — V. 14 (deest: uale). — ep. 83. V. 17: uoti. — V. 21: lectissimae. — V. 24: part^{ar}ari (prius a ex u; / = j ex a). — (deest: uale). — ep. 84. V. 29: arguere in altero. — a//te ad|missum esse meministi. — V. 31: meum | fol. 73 A a. —

p. 218. V. 1 (deest: uale). — ep. 85. V. 8: incidat quandoque. = V. 11: examinis ignorantiam. — V. 15: augeas honorem. — V. 16: tibi || fol. 73 A b. — V. 17: fer (| memores. — V. 18: feriarum. — V. 19: tibi conuictum. — V. 20: luxories. — (deest: uale). — ep. 86. V. 25: cum hoc tibi. — V. 31: non in scribendo. — ep. 87. V. 35: possumus || fol. 73 B a. —

p. 219. V. 1: exsoluerint | etiam////////proximi. — V. 3: exactionem nostrorum | misi ///curā. — V. 18 (deest: uale). — ep. 88. V. 11: a meo officio. — V. 12: properanti itabellario. — V. 13: quaeso////t referendae. — V. 14: reditu tuo. — V. 15 (deest: uale). — ep. 89. V. 18: officii raritate. — V. 22: conticui || uoluntati meae non. fol. 73 B b. — V. 26: frequentia///litterarum si. — V. 27: mutui. — ep. 90. V. 32:

emittere ad te scripta. — V. 33: respondeant. — erit igitur muneris. — V. 34: securitatem tuae sanitatis. —

p. 220. V. 6: officiis nostris. — fol. 64 Aa. ep. 92. V. 11: potuit esilentii. — V. 14: nihil | ex conuentione fraterni debiti asperi|tatis habuissent. — ep. 93. V. 23: Habes (H m. 2). — ep. 94. V. 29: sumpsi. — V. 32: quasi || fol. 74 Ab. — V. 33: facti tui (| ria. — frater exulto. — ad hoc st (| dium. —

p. 221. V. 1: ex.ort//one destimulo. — V. 6: et tibi | in posterum. — ep. 95. V. 10: Mediolanium. — ep. 96. V. 20: in ||) ia et hiemalis. fol. 74 Ba. — V. 21: red |) itus. — V. 24 (deest: uale). — ep. 97 V. 32: autū | ni//aestibus. — V. 33: temporis mei ratio. —

p. 222. ep. 98. V. 3: tempore//lis mei sineret. — V. 4: || solacia insuper requirat aliena. fol. 74 Bb. — V. 8: non est laetos frequentare. — V. 9: opis est. — V. 19: fratrem nostrum. —

Liber VI.

p. 223: lib. V explicit incipit lib. VI |. — V. 1—6 (desunt). — ep. 1. V. 7 (rubr. atr.): Ad NICHOM FILIOS. — V. 19: propalam || fol. 75 Aa. — V. 20: peruicax liber sinit fateri. — V. 22: rōbore. — similes proferre de uobis. — V. 23: coguntur; sed haec. — V. 27: uale. —

p. 224. ep. 2: Nichomachis filiis. — V. 6: frontem mihi. — V. 7: petriniae. — V. 11: capita || fol. 75 Ab. — V. 12: commou (| subdite numeratione. — V. 14: in ucem. — uale. — ep. 3. V. 16 (ut supra). — V. 22. uberior. — V. 25: laudi et spei. — V. 29: incepto. — V. 30: promouendo || fol. 75 Ba. — |) gotio quantam (posterius a ex u). — V. 32: uale.

p. 225. ep. 4. V. 2 (ut supra). — V. 2: Aegritudinem meam quam. — V. 4: acerbitate (b ex u). — V. 5: me cura destrinxit. — V. 10: primo ut timorem. — V. 12: praecor ut salutem. — V. 14: qua. — commoda | uerum. — V. 15: uale. — ep. 5. V. 17 (ut supra). — V. 19: literninae || fol. 75 Bb. — V. 24:

terminandae. ep. 6. V. 27 (ut supra). — V. 29 at (t ex d). — V. 31: et credo (in marg: "/. quia" m. 3). —

p. 226. V. 2: inceptum. — V. 5: allegastis enim || fol. 76 A a. — A. 7: haud sciam morantibus. — V. 8: inuitatio. — ep. 7: V. 14 (ut supra. — V. 15: me esse non. — V. 19: dissimula. perferre. — V. 24: deluuii. — V. 26: est || fol. 76 A b. — V. 27: postulare///(| similis. — V. 28: adolescentiae. — V. 30: uo profectione. — V. 31: hunc scrupulum. — V. 34: meque. —

p. 227. ep. 8. V. 2 (ut supra). — V. 4: hostiensis uiae septimo. — V. 8: inultum esse patiamini. — V. 9: instaurato ||)gore. fol. 76 B a. — V. 19: nuntiis. — incedit (/ = j). — V. 14: uale. — ep. 9. V. 16 (ut supra). — V. 20: inspectores. — V. 24: et sanctitate. — V. 28: molitionibus || fol. 76 B b. — V. 30: adsensus constructio. — ep. 10. V. 33 (ut supra). — V. 34: esse nos. —

p. 228. V. 10: hispanum rogatum esse non | conperi. — V. 11: partis utriusque. — V. 12: uale || fol. 77 A a. — ep. 11. V. 15 (ut supra). — V. 17: ue|strorum. — V. 24: docuisti. — V. 29: sunt. — V. 30: secessiones. — V. 32: muri || fol. 77 A b: — V. 33: indic(| iudicationis. — V. 36: uale. —

p. 229. V. 2 (ut supra). — V. 7: angustae. — V. 8: quo praefectus. — V. 9: senatu | curio nobis. — V. 17: placuerunt ||) ne ratione. fol. 77 B a. sile~~et~~et.. — V. 18: molliores. — V. 20: no|uerisc///fluctibus. — V. 27: sancti///is tui. — V. 29: tinebo. — V. 32: filius meus cumazon. — V. 34: frumentariae || fol. 77 B b. —

p. 230. ep. 13. V. 5 (ut supra). — V. 10: tunc enim. — V. 13: uale. — ep. 14. V. 15 (ut supra). — V. 20: urbis. — V. 22: quem nulla || fol. 78 A a. — V. 23: cibi. — V. 24: grauiorq. |. hominibus. — V. 30 (deest: ualete). — ep. 15. V. 32 (ut supra). —

p. 231. V. 2: ut festinatio. — V. 3: adiuuetur. — V. 6: uale. — ep. 16. V. 8 (ut supra). — V. 9: metum uobis fama aegritudinis meae posset. — V. 11: magnitudinem || fol. 78 A b.

— V. 12: uidetur ae (| se. — primum mihi fo///mare. — V. 17: proficiat. — V. 18: molliore me | esse. — V. 21 (deest). — ep. 17. V. 23 (ut supra). — V. 24: animis aestimatur. — V. 25: aspectus. — V. 28: loco priore. — V. 32: ire ||) esiderant. fol. 78 Ba. —

p. 232. ep. 18. V. 5 (ut supra). — V. 10: defecto^v. — ep. 19. V. 14 (ut supra). — V. 15: taburni. — V. 20: praefata || fol. 78 Bb. — V. 21: securis. — V. 23: uale. — ep. 20. V. 25 (ut supra). — V. 30: indicetis. — V. 32: meae mentis. — V. 33: suadere patientiam. —

p. 233. V. 3 (deest: ualete). — ep. 21. V. 6 (ut supra). — V. 8: acciuerat || fol. 79 Aa. — V. 15: deuulsi (/ = j). — rep|perisse. — V. 16 (deest). — ep. 22. V. 18 (ut supra). — V. 21: crebo (r m. 2). — laetetur (prius t ex d). — V. 24: ut miratum. — V. 28: in||petratum est quippe. fol. 79 Ab. — V. 29: cogn (| ne in p. — dissignauit. — V. 30: apparato | ab altero (/ = j). — V. 31: ipsam quoque dominam. — V. 32: se ex | agro. — V. 33: aut nouerit sibi grau|ora esse referenda. —

p. 234. V. 10: detulisse iudicio. — uiderit || fol. 79 Ba. |)i finis. — V. 11: senat/////ma laceratur. — V. 12: fortunatis///// crimen/// cessit. — uen/////nt monumenta. V. 14: uale. — ep. 23. V. 16 (ut supra). — V. 18: qui de nobis apud | religionem nestram. — V. 20: quam uobis tribuet. — V. 23: uale. ep. 24. V. 25 (ut supra). — V. 28: quia primus | aditus sero commendat cognitos. — V. 30: est || fol. 79 Bb. — V. 35 (deest: uale). —

p. 235. ep. 25. V. 2 (ut supra). — V. 4: propiore. — V. 5: suspicit. — ac brittios. — V. 8: in me | respicio. — V. 12: pectoris tui. — V. 13 (deest: uale). — ep. 26. V. 15 (ut supra). — V. 18: conditorum || fol. 80 Aa. — V. 25: iuueretis (i m. 2). — uacillate lectio. — V. 26: mandatis suis. — V. 27: certius. — V. 28: utilitas quae cum terminum. — V. 29: plana ad te. — V. 30: defer^otur uale. — ep. 27. V. 32 (ut supra). —

p. 236. V. 4: proximi | me. fol. 80 Ab. — V. 5: litteris in(| ta sunt et nunc ipsius ore. — V. 6 (deest: ualete). — ep. 28. V. 8 (ut supra). — V. 9: red^odisse. — V. 11: asperu^o | famae. —

V. 13: autem de uobis inpetratum. — V. 14: res uersa est ad. — V. 15: dimensio///bus. — V. 16 (deest: ualete). ep. 29. V. 18 (ut supra). — V. 21: ^oqd^o efiliae. — V. 25: protinus corporis. || fol. 80 Ba. — V. 26: corpusculi |) iqua^rerella. — iungere huic paginae. —

p. 237. V. 5 (deest: ualete). — e p. 30. V. 7 (ut supra). — V. 11: scripta || fol. 80 Bb. — V. 13: tamen esse non. — V. 15 (deest). — ep. 31. V. 17 (ut supra). — V. 18: Vc̄. — V. 22: redundatis. — cunctis. — V. 23: adieci^{sse} (= j). — V. 25 (deest: uale). — ep. 32. V. 27 (ut supra). — V. 28: ~~in~~ suburbano. — V. 29: ~~in~~ autumn^oi. — V. 32: sed nom mediocriter. —

p. 238. V. 1: commoda || fol. 81 Aa. — V. 6: et innot^ati^aam (secundum tex c). — (deest: ualete). — ep. 33. V. 5 (ut supra). — V. 13: perag^aritis. V. 15: frequentibus ludis. — quae | mox. — V. 19: uale. — ep. 34. V. 21 (ut supra). — V. 22: a~~missum~~. — V. 23: autem || fol. 81 Ab. — V. 24: cuius maes (| me quoque. — V. 26: praet (| tationem. — prae (| ptore. — V. 27: uiro praefecto hadriano. — V. 32: affluentiam. — V. 34: uale. —

p. 239. ep. 35. V. 1 (ut supra). — V. 3: tempore | differuntur. — V. 10: mandatum ||) am nunc. fol. 81 Ba. — accepimus |) aec de. — V. 11: quas |) os uiri. — V. 12: ~~fe~~uocauit. — V. 16: uale. — ep. 36. V. 18 (ut supra). — V. 19: Cum mihi sacrae litterae redderentur. — V. 23: agens in rebus exhibuit. — V. 26: illust^ris. — domni. — V. 20: auctoritate || fol. 81 Bb. — V. 30: sibi^que haec. — V. 31: differi. —

p. 240. V. 2 (ut supra). — ep. 38. V. 14 (ut supra) || fol. 82 Aa. V. 16: reuertetur | quem. — V. 18: ueter^{es} (/ = j). — V. 27: laudabilis. — spontaneus. — V. 28: uale. — ep. 39. V. 30 (deest). — V. 31: pueros nostros quos. —

p. 241. V. 1: refectio uestra profecerit. — expectationis. — V. 42: uale || fol. 82 Ab. — ep. 40. V. 4: Symmachus Nic////(|. — V. 5: es////(| statum. — V. 6: hab////di////(| qua. — V. 7: quae du////(| duxistis. — ciuitas ////tur | ostendis. — V. 8: leuiora prae////llu////ante. — V. 9: ho////resec////t. — V. 10: cu////rus. — V. 11: feroc////am. — V. 12: consulari.

— V. 16: florentio^r est. — V. 18: singilla^atim relate numerare fastidium cum | (= est m. 2). — V. 20: domnam. — salutam. — V. 21: apparatu. — V. 22: ludorum || fol. 82 Ba. |) igiose. — commoneri |) gitur. — V. 23: supplemen |) m praetoriae. — V. 34 (deest: ualete). — ep. 41. 26 (ut ep. 38). — V. 30: corporalis. —

p. 242. V. 2: uale. — ep. 42. V. 4 (ut supra). — V. 9: usque ad. — accedere || fol. 82 Bb. — V. 11: seruentur. — V. 12: amicum communem. — uolo ut si. — V. 15: ipsis. — V. 17: haec est petitionis meae. — V. 18: uale. — ep. 43. V. 20 (ut supra). — V. 21: crocodillos. — V. 22: in praesentiam^o quae illos (in imo marg: "2uestram seruare temptauimus sed perseuerante | inedia" m. 2). — V. 25: sperantes. — V. 27: uale. — ep. 44. V. 30 (ut supra). — V. 33: patiuntur || fol. 83 Aa. — V. 34: erculii cū. — exsequeris. —

p. 243. V. 5 (deest: ualete). — ep. 45. V. 7 (ut supra). — V. 8: iactatum. — V. 10: ypocrates. — ebetantur. — V. 11: si tui dolor. — V. 16: uale. — ep. 46. V. 18 (ut supra). — V. 19: uestrum. — V. 20: silentium || fol. 83 Ab. — V. 21: nequ (| aemulari. — soll (| de me. — V. 22: postul (| uel qd. — V. 25 (deest: ualete). — ep. 47. V. 27 (ut supra). — V. 29: animus enim morbo. —

p. 244. V. 6: uale. — fol. 83 Ba. — ep. 48. V. 8: |) Nichomachis filiis. — V. 9: |) munere. — V. 10: uobis |) ltos annos. — V. 14: profertur. — cohaerent^os (/ = j). — V. 15: tibi domna filia. — V. 17: ualetudinis tuae. — V. 18: uale. — ep. 49. V. 20 (ut semper). — V. 23: nolui adhibere. — V. 26: thermarum mihi et situs. — V. 28: quam || musibo. fol. 83 Bb. — V. 30: nocte eam quem. — V. 33: aedulibus. —

p. 245. V. 1: coniuentiam. — uale. — ep. 50. V. 3 (ut supra). — V. 4: domno. — V. 5: sibi diu. — V. 6: cuius breuitas. — V. 8: uale. — ep. 51. V. 10 (ut supra). — V. 15: sed scriptorum. — V. 17: uale. — fol. 84 Aa. ep. 52. V. 19 (ut supra). — V. 29: quoram. — V. 33: uale. —

p. 246. ep. 53. V. 2 (ut supra). — V. 4: tirones. — V. 5:

ab hoc percentanda directis atque. — V. 7: quam frequenter || fol. 84 A b. — V. 8: desiderium (| silere. — V. 9: uerecu (| inefficaciter. — V. 10: amor (| meus. — frequen (| elusis. — V. 13 (deest: ualete). — ep. 54. V. 15 (ut supra). — V. 18: accadentibus. — V. 20: securis ab animo. — V. 21 (deest: ualete). — ep. 55. V. 23 (ut supra). — V. 30: redirent ||) discessionem. fol. 84 B a. — V. 31: quia |) or in negotia. — curam |) reduxit. — V. 34: uale. —

p. 247. ep. 56. V. 2 (ut supra). — V. 5: sublimissimi. — V. 11: sanitatis statu. — V. 12: sed ^{si} quæderellæ corporis | uotum. — fol. 84 B b. ep. 57. V. 16 (ut supra). — V. 21: praeffectos. — V. 23 (deest: ualete). — ep. 58. V. 25 (ut supra). — V. 29: primo ut medica. — V. 31: dehinc ut rescripti. — V. 35: dilectus. — V. 36: aeterni || fol. 85 A a. —

p. 248. V. 5: et uota amica. — ep. 59. V. 7 (ut supra). — V. 8: Interiores. — V. 18: opinabantur. — V. 19: publicum || fol. 85 A b. — occasionem n (| permissam. — V. 20: deliberatio (| refundo. — V. 21: tot (| tis quaestionibus. — V. 22: meāsed fidem. — V. 25: tuam magistratui | tantisper reddere temperaui. — V. 26: reuerentiae. — V. 27: deuotionis ^{dinem} magnitu | praetulit ("magnitudinem" in marg. add.). —

p. 249. ep. 60. V. 2 (ut supra). — V. 6: quarum non. — V. 7: usu ||) erupimus. fol. 85 B a. — V. 8: libens |) quae. — V. 9: debueras |) uocatus exerceas sanitatis |) uae indicem stilum. — V. 11: dierum ^h solemnum. — ep. 61. V. 14 (ut supra). — V. 15: haec | adortatio. — V. 16: animum ^{sui} ^{si} iuris. — V. 17: ^{ti} patur libentium. — V. 24 (deest: uale). — V. 25. fol. 85 B b. ep. 62. V. 26 (ut supra). — V. 31: iungemur. — V. 33: nos uestri macerat absentia. —

p. 250. V. 2: comitabimus. — (deest: ualete). — ep. 63. V. 4 (ut supra). — V. 5: dēdederam. — V. 7: exigit. — V. 8: aduentum. — V. 11: praeuertit ^a uale || fol. 86 A a. — ep. 64. V. 13 (ut supra). — V. 15: ut feruor (in marg. " | γ or "). — oculorum | tuorum cum. — V. 17: nec subegerit (in margine: "ne: an"). — V. 30: discrucior || fol. 86 A b. — V. 31: seruu

(| ad uos. — V. 32: noscenda (| dum reuertit. — V. 33 (deest: ualete). —

p. 251. ep. 65. V. 2: Symc' Nich (| — V. 3: horret (| loqui. — V. 4: fa (| rerum. — V. 10: actenus. — V. 15 (deest: uale). — ep. 66. V. 17 (ut ep. 64). — V. 21: incolimus ||) per morantes. fol. 86 B a. — preces |) uideamur quo si facere || tia religionis tuae ante uo |) metuitas rem. — V. 24: quae |) secuta. — V. 27: uerteretur in notam. — V. 32: coherceatur. — V. 33: sentiatis si. —

p. 252. V. 2: a uobis. — V. 3: puteolani || fol. 86 B b. — quo imus ad. — V. 5: rursus ut facias. — ep. 67. V. 8 (ut supra). — V. 13: opimo. — V. 18: inlecebram. — V. 19: uero etiam baiac. — V. 22: puellarum has solas || fol. 87 A a. — V. 23: tui esse delicias. — V. 24: iudico quando aequae nobis. — V. 25: aduenticia | ex tua. — ep. 68. V. 28 (ut supra). —

p. 253. ep. 69. V. 2 (ut supra). — V. 10: cessantis || fol. 87 A b. — succen (| postquam. — V. 11: praesentium (| memoriam. — V. 12: ex (| modo. — V. 13: inter p (| cipua. — V. 14: denuo nobis | adferat metus. — ep. 70. V. 18 (ut supra). — V. 21: capieb (| tandem. — V. 22: dicendae morem salutis. — V. 24: otio lenta. — V. 27: quia frequentationem. — V. 28: antetulit ||) isa est. fol. 87 B a. — V. 29: utendi |) succedentium. — V. 30: noua |) mansura molimini si quidem |) modis tulit. — V. 31: lucullanis |) eribus. — V. 34: conloca/////pe integrare, cedentia. —

p. 254. ep. 71. V. 2: S/////S///N/////HOMACHIS FILIIS. — V. 3: Indu/////e deliciis. — ac mar/////opiis. — V. 4: |poll////i////uilem. — V. 5: elementi |/////stret. — V. 6: quod////nium. — V. 8 (deest). — ep. 72. V. 10 (ut ep. 70). — V. 13: si nobis. — V. 15: nubem tergeat. — (deest: uale). — ep. 73. V. 17 (ut supra) || fol. 87 B b. — V. 18: Rhienum. — discutior. — ad aures uestras. — V. 20: ualetudinis meae. — V. 21: uale. — ep. 74. V. 23 (ut supra). — V. 24: frustra actenus. — distulimus exactans enim. — V. 32: sutilas. —

p. 255. ep. 75. V. 4 (ut supra). — V. 5: fundos oppidum

praeterire. — V. 6: postquam || fol. 88 A a. — ep. 76. V. 13 (ut supra). — V. 16: penitet ~~et~~ diligentiae. — V. 17: quae ex amo|re fiunt. — V. 18: adhoc. — V. 20: ad profectum sanitatis deliberatione. — V. 21: habet animus. — ep. 77. V. 24 (ut supra). — V. 28: sollicitudinis uestrae causa. — V. 29: apud || fol. 88 A b. — inc(| quoque. — V. 30: dictum ///llu (| libor. — V. 31: concordiam(| sanitate. — V. 32: sensum (| penetrat. —

p. 256. V. 5 (deest: uale). — ep. 78. V. 7 (ut supra). — V. 9: | ad uos rediturus. — V. 11: usus est thecna ut paginam. — V. 12: reportaret. — V. 13: ~~redere~~ (=jex e; secundum e ex i). — quod seruili. — V. 14: scriptus ||)implici. fol. 88 B a. — V. 15: soluerim |)uernula. — V. 16: pertulit |)epit. — adicien |)a. — V. 19: compertis. — ep. 79. V. 21 (ut supra). — V. 22: filiam. — V. 28 (deest: uale). — ep. 80. V. 30 (ut supra). — V. 31: domnae. —

p. 257. V. 2: iucunditate || munusculi. fol. 88 B b. — V. 5 (deest). — ep. 81. V. 6 (ut supra). — V. 10: cuncta sumpsimus. — V. 13: religione. — V. 17: exasperata nimium aalegesta. —

Liber VII.

p. 258. Q. Aur. Symmachi ^{ue} consulis | ordinarii explicit liber VI || fol. 89 A a. incipit liber VII. — V. 1—6 (desunt). — ep. 1. V. 7 (rubr. atr.). — V. 11: munificus^l/// tuae in eum (in summo margine: " | simul accipe quod uoto tuo congruit fasces praeturae." m. 1). — V. 20: et ego | festorum. — coram defruar | uoluptate. — ep. 2. V. 23: Symmachus^a Symmacho filio. — V. 24: mihi duos. —

p. 259. ep. 3. V. 4 (ut supra) || fol. 89 A b. — V. 5: ad ama(| ras mitto. — V. 6: ut sit adsi(| mei utrique solacio. — V. 7: tu q(| meum quotiens domnus fr(| us occasiones. — V. 8: aemu(| ut et salus. — ep. 4. V. 12 (ut supra). — V. 16: inpletis iter | ad nostra. — V. 17: laetitia. — ep. 5. V. 20 (ut supra). — V. 25: redundaret ||) quam ut desideretur|. fol.

89 B a. — |) abilitatis. — V. 27: ul |) sumpsi. — tibi |) is summa. — V. 28: eum |) iri animo. — V. 30 (deest: uale). — ep. 6. V. 32 (nt supra). — V. 33: Desideratas. —

p. 260. ep. 7. V. 10 (ut supra). — V. 11: Accessi. — V. 13: retardat || fol. 89 B b. — ep. 8. V. 17 (ut supra). — V. 18: tuo sermonis mei. — V. 20: cuius tibi | lectio. — V. 24: metetur. — ep. 9. V. 28 (ut supra). — V. 33: quod tibi etiam || fol. 90 A a. —

p. 261. V. 6: caput est ut | bene ualeas. — ep. 10. V. 9 (ut supra). — V. 12: facere lectio (spatium 10 litt.) litterarum. — ep. 11. V. 17 (ut supra). — V. 20: ostendat. — hortor igit (|| modi. fol. 90 A b. — V. 21: linguae tuae f (| aspergas. — V. 22: cessation (| dices dum me breui aestimas adfu (| ple^aniora enim mihi fient. — ep. 12. V. 27 (ut supra).

p. 262. ep. 13. V. 2 (ut supra). — V. 4: exploro tuta et. — V. 5: distingo. — mediolanum. — V. 6: perueni ||) domini. fol. 90 B a. — V. 7: principis |) rmo solatus. — V. 8: etiam |) e breui. — V. 9: prin |) perferendam. — cun~~q~~ |) praecelsus. — V. 12: nuntietur. — V. 14 (deest: uale). — ep. 14. V. 16 (ut supra). — V. 19: utrisque autem litteris. — V. 21: anfracto. — intrauerim Y mei compensauit laborem (in imo marg: "Y ueneratusque dominum et principem nostrum cui: sermo | diuinus itineris" m. 1). — V. 27 (deest: uale). — (post ep. 14:) XIII Incipit ad Attalum || fol. 90 B b. — ep. 15. V. 29 (rubr. atr:) Symmachus Attalo. —

p. 263. V. 2: ruris orridi. — V. 4: ipsa igitur ferarum cubilia plenus ac pa|tulus accessus est. — V. 10: quos uomis | stia. — ep. 16. V. 13: gaudeo || fol. 91 A a. — V. 19: quam. — cognitam. — V. 20: multum diluxit | in pectore meo gaudii. — V. 21: litterarum tuarum. — V. 22: petis namque ut tibi ad. — V. 24: nimis te salibus. — V. 27: haustu. — et sucis tristibus. — V. 32: uidearis || fol. 91 A b. — uestro otio (| caperem. — V. 33: qua (| quia me. — popos (| .

p. 264. ep. 17. V. 3: te p (| missi. — V. 6: suscenses. — V. 7: ut inritus spectationis arcesseres; igitur. — V. 8: iuris tui. — me esse contentum tali leuamine. — V. 11: ut uenias. — ep. 18. V. 15: abesse te. — V. 18: uerba perferret. — decreto ||) set tributa. fol. 91 B a. — V. 21: uersan |) ////egisti.

— V. 22: gesse |) confessae. — quas |) optimus. — V. 23: reportauit |) erit benignitatis. — V. 24: actum. — V. 26: an ullus. — V. 27: quid adfluxerit edulium. — V. 29: uoluntarius an umquam. — V. 30: aut longinquo ire mutauerim. — V. 32: utrum me operatum. —

p. 265. V. 2: litterarii | operis. — || balineum. fol. 91 B b. — V. 7: aliquid et scripseris. — V. 8: te conscientiae gloria. — accessum. — V. 10: balnei tui. — ep. 19. V. 16: epistolae tuae salibus diu afueras. — V. 19: ueniae pretium. — V. 24: iterum || fol. 92 A a. — ep. 20. V. 31: quas situs ex | aedito sit in plana iactus oculorum. —

p. 266. V. 1: adnitas uitae | conciliarent. — ep. 21. V. 10: raedarius. — V. 11: itinere reportata. — V. 13: aberis || fol. 92 A b. — quar (| in uoto. — V. 14: prima sunt deum (| unici mei sanitas. — V. 15: urban (| uaticano. — V. 16: rure (| et tamen. — V. 17: consilii. — V. 18: uelle de nobis. — ep. 22. V. 27: reuerenti. — V. 28: consulto. — V. 29: tibi deferens. — V. 30: haustus exiguus. — V. 31: quam ad explendam. — V. 33: || fol. 92 B a. — ep. 23. V. 34: |) credo. — mens |) dubitet. —

p. 267. V. 1: diligen (|) eregrinatur. — V. 2: animi af |) ione circumfero. — V. 3: exer |) eo. — V. 5: possessione ///quia. — posset. — ep. 24. V. 13: ad nos. — V. 14: luxoriae. — V. 18: defen||sionem. fol. 92 B b. — ep. 25. V. 24: taciturnitatem. — V. 25: repensa enim. — V. 26: posse te facere. — V. 28: ne uim facere. —

p. 268 (post ep. 25:) explicit ad Attalum | incipit eiusdem ad Macedonium. — ep. 26. V. 2 (rubr. atr.). — V. 3: lauina-tem. — V. 6: petitionem. — ep. 27. V. 9: Macedonio || fol. 93 A a. — V. 14: in nostra damna. — V. 16: exoptatissimam tui societatem. — V. 17: delenicis amoris. — V. 18: ad celebraturum. — V. 24 (deest). — ep. 28. V. 30: breuitas || fol. 93 A b. — V. 31: cum ex (| nis non. — V. 32: descen (| . —

p. 269. ep. 29. V. 2: Maced (| —. — V. 3: procliani pr (| passa est. — V. 4: sinit (| fectio. — V. 5: mus. — V. 7 (deest: uale. post ep. 29:) explicit ad Macedonium | incipit eiusdem ad Atticum. — ep. 30. V. 9 (rubr. atr.): Simmachus Attico.

— V. 10: uoluptatis, et antiquiorem tibi iudico uoluntatem. — ep. 31. V. 19: frigidus sed haec. — V. 20: nunc pro ||) tu nescio. fol. 93 Ba. — V. 21: fasti |) ///nem dedisti. — V. 22: enim |) tates satietatem. — V. 23: satis |) rmiis puto. — V. 24: renuntiaueras |) i etiam. — ep. 32. V. 30: brebibus.

p. 270. V. 1: faceretis. — ep. 33. V. 5: proxime ad te indicium. — pertuli. — V. 9: amante || fol. 93 Bb. — ep. 34. V. 17: adfectione. — (post ep. 34:) explicit ad Atticum | incipit eiusdem ad Decium. — ep. 35. V. 20 (rubr. atr.). — V. 23: suppetit uoluptatum. — V. 31: comparisonem || fol. 94 Aa. — V. 32: qua. — V. 33: ergo tu potius. —

p. 271. V. 3: longius ne religioni illi quae. — ep. 36. V. 14: actenus. — V. 17: rede||undum. fol. 94 Ab. — V. 18: propere nobis (| nasadfectare delicias ua (| —. ep. 37. V. 21: Dec (| —. — V. 22: sed quod (| miis nostris. — V. 23: praefertur ani (| aduerto. — V. 27: uberior | est; sed natura. — V. 30: libentius. —

p. 272. ep. 38. V. 4: iter tuum. — V. 6: quid ego togae adsuetus amaritudinis. — V. 9: tota militibus | (in marg: "uel tot |" hic desinit folium). — V. 10: africae ||) diuini. fol. 94 Ba. — V. 11: reuer |) d etiam. — rebus |) uel opem. — V. 12: societatem |) irit neque enim praesentiam. — V. 13: sola |) rospira. — V. 15: urbis nostrae uultum. — V. 17: subsidio etiam frugis. — ep. 39. V. 22: potui | rebus retentus urbanis nulla. — V. 26: suburbanitate. — ep. 40. V. 32: desideria || fol. 94 Bb. — nam si tibi uoletudo. — V. 33: suppetit. — causae esse dicam. — quod diu in campania. —

p. 273. V. 1: tui diu defrauderis. — ep. 41. V. 8: speranti mihi recursum. — V. 15: suspirat atque in. — fol. 95 Aa. ep. 42. V. 20 (deest). — V. 22: abrumpenda cessatio. — affatos. — V. 22: ueteres (/ = j). — V. 23: quam ut libentius. — V. 26: quia si etiam. — V. 28: silentii mei accusabo. — V. 30 (deest: uale). — ep. 43. V. 32 (deest).

p. 274. V. 2: fecit mihi ad. — V. 4: distulq et inter | nos agerent. — V. 7: putas causas. — gratia || fol. 95 Ab. — V. 8: fructu (| —. — ep. 44. V. 10 (deest). — V. 11: dictam mihi a t (| quamuis. — V. 12: ultro a (nostram stili opere frequentaueri (| commemoratio non exprobat. — V. 14: officia hu (|

enim. — V. 18: noster sermo. — ep. 45. V. 20 (deest). — V. 24: uiro generis. — V. 26: plenam tui fiduciam. — V. 27: praestabit ||) t de se. fol. 95 Ba. — V. 28: meo |) —. — ep. 46. V. 30 (deest). — V. 31: |) s animi. — saepe |) iustas. — V. 32: non |) mihi commendationum. — V. 33: ueneranda. — p. 275. V. 1: ad hoc meum studium. — V. 2: fore tibi. — V. 5: iam facile. — V. 6: potuissem. — clari^{es}orque. — ep. 47. V. 15 (deest). — V. 16: profici^{es}sciente. fol. 95 B b. — V. 19: recep^{es}it (/ = j). — V. 20: fastidii quamquam enim de eo. — V. 22: talis igitur in eum. — V. 23: adiecit honoris tui. — V. 24: posse te non neges. — ep. 48. V. 26 (deest). — V. 30: igitur remissos mox. — praec^{es}ipias: longo enim tempore (/ = j). — V. 31: opus est de singulis. — V. 32. electio. — V. 33: ualidius. — V. 34: iuberis iter. — V. 35: et document. —

p. 276. V. 1: lectoris. — V. 2: praecellentissimum || fol. 96 A a. — ep. 49. V. 5 (deest). — V. 7: portus est. — V. 10: ego prolixus. — V. 13: cuius pro paupertate |. — ep. 50. V. 17 (deest). — V. 20: sufficiet enim mihi quod. — V. 23: domini || fol. 96 A b. — flauia (| cando labor. — V. 24: optata q (| ab hoc praemio. — V. 26: neq (| retardari. — V. 27: scribo ut n (| nos pro tuo. — aetern (| cipi gratias te idem. — V. 30: actos. — V. 31: nam per multi iugis. — V. 32: cuius te possit magnitudo uel nouitas a negotiis amicitiae | debitis auocare. —

p. 277. ep. 51. V. 2 (deest). — V. 8: test^{es} non laudator^{es} || (/ = j). fol. 96 Ba. — V. 9: |) eseruans morum |) nem quam cum penitus |) s repperies cessisse me potius |) uibus quam per. — V. 12: defuisse |) —. — ep. 52. V. 14 (deest). — V. 17: me tibi culta. — V. 19: exoptare^{es} mercedem. — V. 20: memorari. — ep. 53. V. 24 (deest). — V. 26: familiarem meum | uita. — V. 28: praedictus | merito. — pro se meum. — V. 30: magis || fol. 96 B b. — V. 31: labantem (b ex u). — V. 33: meae uoluntatis. —

p. 278. ep. 54. V. 2 (deest). — V. 3: Vt es rerum omnium sollers. — V. 4: legatio habeat sollicitudinis. — V. 5: difficulⁱtatis; haec domino. — V. 7: benignitates. — V. 8: et meae petitionis. — V. 9: attalo meo. — ep. 55. V. 12 (deest). —

V. 15: animisque. — V. 17: est || fol. 97 A a. — V. 21: esse diligens. — V. 22: sugerimus. — V. 23: otiosos. — ep. 56. V. 25 (deest). — V. 26: Tua nos hortatur humanitas opem. — V. 27: theodolo. — V. 34: interuentui. —

p. 279. ep. 57. V. 2 (deest). — V. 6: gratia familiaribus. — V. 7: prosecutus || fol. 97 A b. — deprecor (| tribuas mihi uicissit (| soluas uale. — ep. 58. V. 10 (deest). — V. 11: nuper (| ad i^llustres. — V. 12: uirtutum ad lit (| rum praeditos sacerdotio. — V. 14: mediotribus. — V. 15: faciant. — ep. 59. V. 19 (deest). — V. 28: adfabilitas ||) nsura adfectionis |. fol. 97 B a. — V. 29: |) quod cumulatissime possim |) em nostrae. — V. 32: implere |) —.

p. 280. ep. 60. (inscr:) Ad Patricium. — V. 3: |) erabat. — V. 4: prior |) cripseras. — V. 7: hanc patientiam. — V. 10: igitur mihi ad. — V. 14: pateris. — V. 17: aduersum. — V. 18: regiarum || fol. 97 B b. — V. 26: deinceps quales. — V. 29 (deest: uale). — ep. 61. V. 30 (ut supra). — V. 32: denuntiaueram tibi quod. — V. 34: deciui a promisso. —

p. 281. V. 4: me || fol. 98 A a. — V. 5: paene iacto mentitum. — (deest: uale). — ep. 62. V. 7 (ut supra). — V. 8: comparatum estⁱ. — V. 15: admoue (u ex n). — V. 17: benignitati^{si} quis anxie. — V. 18: petat. — natura promittit. — V. 20 (deest). — ep. 63. V. 25: iubet crescere. — V. 27: et in regione | campaniae pasci & otio libens audies nam |. — V. 29: || secundas sit (| —. fol. 98 A b. ep. 64. V. 32: Ad Patr (| —. — V. 33: meorum c (| prosequetur. —

p. 282. V. 1: litter (| fragium. — V. 2: quaeso (| ctum sperati. — V. 3 (deest: uale). — ep. 65. V. 5 (ut ep. 62). — V. 6: in manus tuas. — pignoris | mei. — V. 9: credo ne saltem. — cessurus. — V. 11 (deest). — ep. 66: Explicit ad Patricium | (rubr. atr.) incipit ad Alypium. — V. 13 (deest). — V. 15: tui iam securus. — adnecto. — V. 16: ut fieri per dominorum | absentiam solet. — V. 19: querimonia ||) am iudicantis | fol. 98 B a. |) minora non possunt |) fuginus. — V. 21: quaeso |) tot iniuriis. — V. 22: succum |) ebes hoc. —

V. 23: amicitiae |) ae ut. — V. 24: postulati.ⁿ — (deest: uale). — ep. 67. V. 26: Ad Alypium. — V. 27: breui in conspectum se amicorum | esse uenturum solet. — V. 32: et proximo ore pensabis. — V. 33 (deest: uale).

p. 283. ep. 68. V. 2 (ut supra). — V. 6: redisse. — V. 8: tardior || fol. 98 Bb. — V. 12: sponsionis solutio. — V. 13 (deest). — ep. 69. V. 15 (ut supra). — V. 16: res ipsas locuti sunt |. — V. 17: uocati quod. — V. 22: diceretur; at ego non | uereor iumenta quae dederas demoratus | ne in tantis fortunae tuae copiis et animi | beneuolentia usurpationis arcessar | adsumpsi igitur. — V. 23: a metu succensionis (prius c ex s) tuae ut sperem de te ultro. — V. 26: de formiano ad te scribo. — V. 27: equorum || uestrorum copulam. fol. 99 A a. — V. 31: quam in promissis. — V. 32 (deest: uale). —

p. 284. ep. 70. V. 2 (ut supra). — V. 6: satis faciens.^a — V. 8 (deest: uale). — ep. 71. V. 10 (ut supra). — V. 14: iudicie^a tuae. — V. 16: atque ex hoc intellego. — V. 18: lit||teris sal(| fol. 99 A b. — (post ep. 71:) Ad Alyp(| —. (rubr. atr. :) incipit eius(| —. — V. 21 (deest). — ep. 72. V. 22: Mediolanium peruect(| hinc. — V. 23: uobis(| tationis. — V. 24: aequum est(| cura. — V. 25: uicissit(| mitigetur. — ep. 73. V. 27: fratr(| —. — V. 28: paenitet(| ubi. — V. 33 (deest: uale). —

p. 285. ep. 74. V. 3: scriptu superi//// | signauimus. — V. 4: perculsa est. — V. 5: noster status. — V. 7: remedio uobis fuit. V. 9: iter ||) us. fol. 99 Ba. — (deest: uale). — ep. 75. V. 11: |) ratribus. — V. 12: |) xpectari. — lit |) oris est ut minus. — V. 13: huius |) iscentibus inchoet//auspici |) bis salutanda et inter nos saluta |) emitto. — V. 16: tamquam |) o dato. — V. 17: desides |) futuros. — (deest: uale). — ep. 76. V. 20: |) eligiosum. — ut questoribus. — V. 21: solemnna potissimis.^a — V. 22: offerantur (lacuna 14 litt.) | (tum 4 uersuum lacuna usque ad finem epistulae). — ep. 77. V. 31: nam quando ^o amisssem. — V. 32: ualere nostrum paulatim. — V. 33: deferre. —

p. 286. V. 2: mihi si dies || fol. 99 Bb. — V. 3 (deest: ualete). — ep. 78. V. 5 (inscriptio:) fratribus. — V. 7: in tem-

pore. — V. 8: quorum principio | perceptione. — V. 9: debuiss^{cu}.
 — V. 10: conturbatus sum. — V. 15: conturbet iteratio. — ep. 79:
 V. 17 (ut supra). — V. 22: reditu. — V. 24: communes filios.
 — (deest: ualete). — ep. 80. V. 26 — || fol. 100 Aa. — V. 28:
 animum potest. — V. 29: cognitionem posse sufficere. — V. 31:
 diebus effusione uexata. — V. 32: quae iam. — V. 33 (deest:
 ualete). —

p. 287 (post ep. 80:) VIII explicit ad fratres | (rubr. atr.:)
 incipit ad Messalam. — ep. 81. V. 2 (deest). — V. 4: sibi res
 pū indicauit. (☺ alia manu). — V. 7: iam diu grauem. —
 praefectōr aemins. — V. 8: et | illi quidem. — V. 10: sed
 ualetudo obnititur | uoluntati. — V. 11: itin^{er}um recusat incer-
 tum. — V. 15: remota || fol. 100 Ab. — (deest: uale). —
 ep. 82. V. 17: Ad Messalam. — V. 19: ad cuius nos editionem.
 — V. 21: igitur ut mecum. — V. 24: promouendi (12 litt.) di-
 gneris |. — V. 25: litteris res | tantas (supremum t ex d). —
 V. 26: capita igitur rerum — V. 28 (deest: uale). — ep. 83.
 V. 30 (ut supra). — V. 31: unanimo meo. — V. 33: petitioni-
 bus (3 uel 4 litt.) sermo. —

p. 288. V. 1: infirmitatem (17 litt.) conuentio | non iam. —
 V. 3: inpetratio mea esse. — post || quam. fol. 100 Ba. — V. 9:
 inpetrant. — V. 10 (deest: uale). — ep. 84. V. 12 (ut supra).
 — V. 18 (deest: uale). — (sequitur ep. 87, quam ep. 85, 86,
 88 secuntur). — ep. 85. V. 20 (ut supra). fol. 100 Bb. — V. 22:
 et q̄c atque. — V. 23: debuit | (8 litt.) probe. — V. 24: iu-
 ris et meritum. — tua (2 uel 3 litt.) benignitas. — V. 28 (deest:
 uale). — ep. 86. V. 30 (ut supra). —

p. 289. V. 3: tenenda sit a te forma. — V. 4: igitur ut
 quantum. — V. 5: conlocui tantum apud | te. — (deest: uale).
 — ep. 87. fol. 100 Ba. — V. 7 (ut supra). — V. 8: debeo.
 — V. 9: quem tuo (12 litt.) | ut meritum. — V. 10: honestis
 (6 litt.) | conlocauit. — V. 11: tua pro me (11 litt.) compenset.
 — V. 12: eius et qui || rit totum commendandis. fol. 100 Bb.
 — V. 13 (deest: uale). — ep. 88. V. 15 (ut supra) || fol. 101 Aa.
 V. 16: in libros. — V. 18: uelut (t ex d). — V. 21: sed reli-
 giosi. — V. 28 (deest: uale). — ep. 89. V. 30 (ut supra). —

p. 290. V. 1: morbo^s. — V. 2: || qui (| fol. 101 Ab. | cau-

sae mihi (| uicarium uestrum tr (| nam pariter et labora (| iur-
ria et. — V. 6: finis eue (| —. — ep. 90. V. 8: Ad Messa (| —.
— V. 9: immerito a (| rata quae. — V. 10: es ma (| me cul-
pam. — V. 11: si apu (| amantem. — V. 15 (deest: uale). —
ep. 91. V. 17 (ut ep. 59). — V. 18: litte/////rum. — V. 23:
aequiperes. — (deest: uale). — ep. 92 || fol. 101 Ba. — V. 25
(deletus). — V. 26: |) quod ualeam |) gnoscam ego indi |)
eorum partes amantis |) adhuc debes sanitatis |) ia quae. —
V. 30: in no |) m ueniant. — V. 31: et |) scripta. — V. 32
(deest: uale). —

p. 291. ep. 93 (post ep. 92:) |) licit ad Messalam |) (rubr.
atr.:) ncipit ad Longinianum. — V. 2 (deest). — V. 5: dignus
es | cui laeta. — V. 6: scio illius in|stituto uenire. — V. 8:
magisterium sequeris. — V. 10: dilige (/ = j). — ep. 94. V. 12:
ad Longinianum. — V. 13: dandis beneficiis || fol. 101 Bb. — (su-
premi duo uersus columnae 101 Ba et 4 primi uersus columnae
101 Bb uacui sunt; sequitur:) V. 17: | dum enim tibi. — V. 18:
litterae | meae ingerunt. — V. 19: quas sibi potest hominum |
cura praestare sed. — V. 21: reuertetur. — V. 22: potes fa-
cile. — V. 23 (deest: uale). — ep. 95. V. 25 (ut supra). —
V. 32: clarescat adfectio. — parentis meus interuentus. — V. 33:
quid habeat ponderis. —

p. 292. V. 1: commendatio || fol. 102 Aa. — V. 3 (deest:
uale). — ep. 96. V. 5 (ut supra). — V. 6: fauerem. — V. 8:
ornatu. — V. 9: n̄ro^o (o ex ae). — V. 12: diuina statuta. —
honor castrensis. — V. 20: flagitaret || fol. 102 Ab. | (uersus
deletus) | pr///// (| neq///// (| uirum tali contume (| gi quaeso.
— V. 24: ut tan (| deferre. — V. 25: quanti (| conuenit. —
V. 16: ego certe (| parens. — patior strid (| gere quin. —
V. 27: officiis religios (| cere inter. — V. 28: amor (| opto.
— (deest: uale). — ep. 97. V. 30 (ut supra). — V. 31: gau-
dium p///// (| familiares. — V. 32: comm///// (| tes adiutos (se-
cundum o ex u). — V. 33: commendati///// docuisti. — V. 34:
gratiam et///// contineo. — faci///// uerecundia. — (deest:
uale). —

p. 293. ep. 98. V. 2 (ut supra). — V. 3: desiderabam. —
V. 5: adicio postulatam || fol. 102 Ba. — | (primus uersus de-

letus) |) uisti sed |) opus est commo |) titio mea debet elicere
 |) ittit humanitas. — (deest: uale). — ep. 99. V. 11: |) ngi-
 nianum. — V. 12: |) amicitiae. — uideo |) mihi. — V. 13:
 parilis |) gari magnus. — V. 14: diligentiae in |) ntor est. —
 V. 15: beneficii |) oco exprobrare. — ex de |) ito officio deferro.
 — V. 17 (deest: uale). — ep. 100. V. 19 (ut e p. 98). — V. 20:
 |) entio. — V. 23: erga amicitiam tuam esse imparem. — V. 24:
 grauitatis (11 litt.) | ut. — V. 25: ne adsertore || fol. 102 Bb. |
 (12 litt.) et exclusis. — V. 26: constat serues. — V. 27: | et
 amicitias (15 litt.) certe si quid |. — V. 28: aemulus (15 litt.)
 | peruexit. — V. 29: participes (8 litt.) | quae. — V. 31: pur-
 gatoribus. — V. 32 (deest). —

p. 294. ep. 101. — V. 2 (ut supra). — V. 3: commenda-
 tione. — V. 9: si ipse sospitatis. — V. 10 (deest: uale). —
 (post ep. 101:) VIII explici ad Longinianum | (rubr. atr:) inō ad
 Petronium et Patruinum. — ep. 102. V. 12 (deest). — V. 16:
 domini || fol. 103 Aa. — V. 17: inter nos. — V. 20 (deest:
 ualete). — ep. 103. V. 22: Ad Petronium et Patruinum. —
 V. 24: | autem p ad (— postea add.). — V. 27: relatura ad me |
 plurimum. — si te plurimum in amicitiam |. — V. 29: prae
 tuo. — V. 30: ut tuum fauorem. — V. 34 (deest: uale). —

p. 295. ep. 104. V. 2 (ut supra). — V. 3: p^terea|///huc
 usque. — V. 4. fol. 103 Ab: melior || (primus uersus deletus) |
 ficiū i (| uandus sed prae (| fecturae quod muta (| igitur uerba
 tantum mon (| coniungite oro uos nobis (| das praelcelso uiro
 gratias n (| guli uincamur rei magnitud (| opus est. — V. 11:
 ut n (| merumunus inpleat. — debiti (| sane. — V. 14: ignor|///
 (| esse. — V. 16: repend|///| damusque huius rei. — V. 17:
 animos obsides. — V. 18 (deest: uale). — ep. 105. V. 20: Ad
 Patruinum. — V. 22. fol. 103 Ba. mediocritas || (primus uer-
 sus deletus) |) us |) functionis ha |) pud eum |) digneris. —
 V. 26: in rem |) ad hispanias transitus in |) ppetit enim tem-
 pus praetoriae fun |) tusque est mihi. — V. 28: equorum |)
 ulium tarda emptio et morosa de |) uctio. — V. 29: artetur.
 — V. 30: de |) oc etiam. — commonitionem. — V. 32: suf |)
 gator. — V. 33: molesta |) titio non. — V. 34: datis | /// po-
 tissimos hispanorum. — V. 35: litteris | /// sequatur. —

p. 296. V. 2 (deest: uale). — ep. 106. V. 4 (ut supra). — V. 6: mei || fol. 103 B b. — V. 8: sublimissimis | euectionibus. — V. 9: equorum ex hispania celeritas admonenda est. — V. 11: quos iuuari tuis litteris. — V. 13 (deest: uale). — ep. 107. V. 15 (ut supra). — V. 17: doleo fortunam. — V. 19: gratiam esse reditura situo patrocinio. — V. 23 (deest). — ep. 108: Ad Patruinum. — V. 26: monumenta. — V. 27: denuo || fol. 104 A a. — V. 30: hisdem. — quibus | pro eo luctamina. — V. 34 (deest: uale). —

p. 297. ep. 109. V. 2 (ut supra). — V. 3: Conperta est. — V. 11: prolixus in petendo esse non debeo. — V. 13 (deest: uale). — ep. 110. V. 15 (ut supra). — V. 17: fol. 104 B b. honorum || (primi quinque uersus deleti sunt; sequitur:) V. 21: | qu (| uobis (| uŕo in n (| diis etiam (| toria editio (| lata meministi (| iustis ut sollemn (| rescriptum itaq (| sus orauit petit (| mihi uero iucundas (| etiam. — V. 29: magis t (| exempla benigne ut mo (| iubeat effectus sed benefi (| uiri. — V. 32: est supr (| gna praestare. — V. 33: spen (| dendam. — V. 34: poposci uŕi (| monitionibus. — V. 35 (deest: uale). —

p. 298. ep. 111. V. 2 (ut supra). — V. 3: fol. 104 B a: sermone || (primi sex uersus deleti; sequitur:) V. 10: |) praesul |) uiro quem |) familia |) quam merito |) ae conciliat aut i |) nis etiam meae |) mendationis acce |) are non possim cu |) testimonium et tuum iudi |) —. — ep. 113. V. 19 (ut ep. 111). — V. 20: |) eum, attalum. — V. 21: summatibus |) inos et principes nostros am |) rdo legauit. — V. 22: uariis |) mandatis. — V. 23: sunt |) publicum. — V. 26: legationis || fol. 104 B b. — V. 28 (deest: uale). — ep. 114. V. 30 (ut supra). — V. 32: et fortunae fluctibus. — V. 34: uisendae prudentiae. — V. 35: peregrinationis. — (deest: uale). —

p. 299. ep. 115. V. 2 (ut supra). — V. 4: qui etiamsi posset esse continuus. — V. 7: periculum. — V. 9: proprio. — probitatis eius. — V. 10: minus eum. — postulauit. — V. 11: ne ipse laudationem suam mandatam. — V. 12: pro his || fol. 105 A a. — V. 17 (deest: uale). — ep. 116. V. 19 (ut supra). — V. 26: quicquid igitur eorum. — V. 28 (deest: uale). — ep. 117. V. 30 (ut supra). — V. 31: patior. — V. 32: ab scribendi. — V. 33: deducar. —

p. 300. V. 1: fol. 105 A b: uelim || (sex priores uersus deleti; sequitur:) V. 7: Cert (| amico (| prompti (| quae scio a (| esse momenti (| benigne litte (| indicia propriae (| —. — ep. 119. V. 14: AD PAT (| Cordi mihi est fr (| ne uideatur apud me (| liarium cura tepuis (| uobis uotis opto litter (| ut si quando epistolarum mea (| teruallo longiore cessaue (| silentii. — V. 19: desid (| sed. — V. 20 (deest: uale). — ep. 120. V. 22 (ut ep. 117) || fol. 105 B a. (priores 5 uersus deleti; sequitur:) V. 27: |) pud |) etur |) rauxi |) ndet et mu |) — V. 30 (deletus). — ep. 121. V. 32: |) um |) iae pertinere |

p. 301. V. 1: |) rticipem nostrae ne |) cipe igitur quaeso |) tum quod pro mutua |) rogatus. — V. 3: debe |) lurimi ad editionem |) ex italia deuehuntur |) mus celeriter in usum propinqui |) ris exhiberi. — V. 6: igitur |) m transitum. — V. 7: [nec///a eos fraus auara. — V. 8: maxi||me. fol. 105 B b. V. 9: functionis. — V. 10 (deest: uale). — ep. 122. V. 12 (ut ep. 120). — V. 17: quod. — V. 19: gaudia tibi. — V. 23: quod a me postulatam. — V. 28: neces||sitatem. fol. 106 A a. — V. 29: non expetita. — (deest: uale). — ep. 123. V. 31 (ut supra). — V. 35: hunc^{un} animitas uestri. —

p. 302. V. 1: suscipiat si usu aliquo | iam (12 litt.) quaeso. — V. 3 (deest: uale). — ep. 124. V. 5 (ut supra). — V. 12 (deest: uale). — ep. 125. V. 14 (ut supra). — V. 16: fol. 106 A b: iudicium tum || (priores 6 uersus deleti; sequitur:) V. 21: | be (| euen (| praesta (| sio AD (| —. ep. 126. | non no (| fero postu (| auribus recog (| riae uiri ru (| lias paterna a (| quarum solitudinem (| est opto tutari et id (| ut quicquid clarae qu (| bilis domus usus exeger (| petratione mereantur (| est per. — V. 33: reditu am (| censu. — V. 34: iudicium ful (| auxilio. — V. 35: fol. 106 B a: succumbet ||

p. 303. || (priores 6 uersus deleti; sequitur:) V. 8: |) tis |) perata |) ostenta |) o cura nostra |) obis ille quem |) i exitus officia |) enim quae dire |) gata patuerunt |) ii reuertetur legibus |) sed patris. — V. 15: acer |) n uestrae de me exi |) go atque habeo gratias et |) iam nostri. — V. 17: ui |) nansuram. — V. 18: coe |) s Ad Patruinum. — ep. 128. V. 20 (uide V. 18). — V. 21: ad^{ut} || titur^{ut} in dies. fol. 106 B b. — V. 23: tanti. — V. 24: insi-

mulatione improbitate. — V. 27: in|gemescit (/ = j). — V. 28: falsis rumoribus |. — V. 34: artis est. — V. 35: | discordiae suae metum sollicitare po|tiorum. --

p. 304. V. 4: scipioni cum quam. — (deest: uale). — fol. 107 Aa. (post ep. 128:) explicit ad Petronium et Patruinum| XXVI (rubr. atr:) incipit ad Sibidium. ep. 129. V. 6 (deest). — V. 8: salutantis. — sunt | (7 litt.) sed uota. — V. 9: igitur| mihi imitari. — V. 10: confers. — V. 11: tam (9 litt.) ac ore persolvere neque | enim requirit datio. — V. 14 (deest: uale). — ep. 130. V. 16: Ad Sibidium. — V. 20: sollicitudinis tribui| leuamen. — V. 21 (deest: uale). — ep. 131. V. 23 (ut supra). — V. 26: fol. 107 Ab: sed quid per || (prios 5 uersus deleti; sequitur) V. 29: | tem (| muni (| enim p (| ta esse quae (| posco q (| CSULAR: E (| (rubr. atr:) INCIPIT A (| —.

Libor VIII.

p. 305 (inscriptionem uide supra). — V. 1—6 (desunt). — ep. 1. V. 8: | Compertum habeo (| culmine animum (| quicquid enim b (| statis accedit id solutum (| esse quam praestitum et id (| astupere. — V. 15: cur (| atque. — V. 16: praeditus (| circa. — V. 17: litterarum (| occupatione abstineas quod ego (| occupatione magis. — V. 18: | arbi accidisae. — V. 19: fol. 107 Ba: desino || (prios 5 uersus deleti; sequitur) V. 26: |) e |) e cap |

p. 306. V. 1: |) iles manus |) ferae in |) di propriae |) cta rideb|s (/ = j) |) equiris aduer |) nunc morari ca |) emutationibus uici |) hunc mensem cupio |) a si dii iuerint uolun |) appiam (14 litt.) |) ecessu (cetera uersus uacant). — ep. 3. V. 10: |) chus Fructiano. — V. 11: |) atus iam dudum. — tuis |) (12 litt.) quamdiu. — V. 14: promoue|rit. fol. 107 Bb. — V. 16: labor | itinerum. — V. 17 (deest: uale). — ep. 4. V. 19: Ad Lollianum. — V. 23: me esse facturum. — (deest: uale). — ep. 5. V. 25: Ad Priscilianum. — V. 31: abstinere tanto. — V. 32: deorum te benignitas mune|retur. — V. 33: non esse soluendo. — V. 35: (deest: uale). —

p. 307. ep. 6. V. 2: Ad Seuerum || fol. 108 A a. — V. 3: gratae sunt quidem. — V. 4: tūte. — V. 5: bonarum ualeitudini tuae medicos applicet. — V. 8: a qua ego opinione. — V. 11 (deest: uale). — ep. 7. V. 13: Ad Capreolum. — V. 18 (deest: uale). — ep. 8. V. 20: Ad Eusebium. — V. 21: nihil actenus |. — V. 22: quam tibi ad. — V. 23: gratas tibi fuisse — V. 24 (deest: uale). — ep. 9. V. 26: Ad Marcianum. — V. 27: prouo||. fol. 108 A b. — (4 priores uersus deleti; sequitur:)

p. 308. ep. 10. V. 3: | E (| in (| sum (| emplum (| tior si coe (| —. — ep. 11. V. 9 (deest). — V. 10: adfectio in t (| manda est reli (| tinetur in uerborum o (| simulatio quare si ti (| uidear nihil aestime (| et saepe euenit ut hom (| fectionis suae indicium m (| mutuas paginas non repose (| loqui. — V. 17: oportet qui (| amanti. — V. 17: destrecta pur (| ad ea. — V. 18: utrique uoti (| hilaratus. — V. 20: quoque|| fol. 108 B a. — (5 priores uersus deleti; sequitur:) V. 27: |) am |) d si |) iste |) citiarum |) o enim magis |) quam ostenta |) —.

p. 309. ep. 13. V. 2: |) pollodorum |) famam quae te ab |) oris uerum etiam cura |) uit si ita est ero tibi |) tor boni olim desidera |) o sanitas ope diuinitatis |) bi ut salus. — V. 7: reditus |) ndet tam nostra. — V. 8: tua |) praestabunt. — V. 9 (deest: uale). — ep. 14. V. 11: |) cilianum et Probianum. — V. 14: negotiorum || fol. 108 B b. — V. 16: sanciantur. — uos praetoris mei. — V. 23 (deest). — ep. 15. V. 25: Ad Aleuium. — V. 27: secundae | igitur mihi. — V. 28: scripta praeuenit. — V. 32 (deest: uale). —

p. 310. ep. 16. V. 2: Ad Carterium. — V. 4: receptumque esse in. — V. 6: nomine || fol. 109 A a. — artiora. — V. 7: conuenit praestabit. — V. 9: merito eius. — V. 10 (deest). — ep. 17. V. 12: Ad Rufinum. — V. 14: auditorii genitorem. — V. 16: defensor^s(/ = j). — V. 17: igitur ut amicitiae. — V. 18: interim nostri ad stipulatione. — V. 23 (deest: uale). — ep. 18: V. 25: Ad Patruinum. — V. 26: stupeo ad. — V. 28: causam || fol. 109 A b. — (4 priores uersus deleti; sequitur:) V. 31: | bo

(| ti es (| bo sen (| centiam (| si obseru (| tudinis r (| gra-
tus et f (|

p. 311. V. 1: | reditus aut tibi (| diuersor ex cur (| —.
— ep. 19. V. 4 (deest). — V. 5: malo qu (| uerborum tu^{is} contr
(| tiae moras redim qu (| disset opimitas segit (| miae adri-
sisset uberta (| porum uices in otio ruris (| patriam fame in
agris dom (| non respicis. — V. 10: iuuaris (| cuius me. —
donasti se (| gulae inlecebris romae positus largiter || fol. 109 Ba.
— (3 priores uersus deleti; 4 proximorum fines non satis legi
possunt; sequitur:) V. 18: |) nis |) ugem |) atione |) —.
— ep. 20. V. 22 (deest). — V. 23: |) ibus aestate de |) as horas
longior |) nec quod res rationesque |) uge ditescunt sed quod
pa |) tione desideratas mihi lit |) requens inuehit commeatus |)
uel animi uoluptate |) uel ad officium amicitiae |) datius prae-
stari potest quam |) mantem usu crebri sermonis |) ergo dum.
— V. 32: quaedam et || fol. 109 B b. —

p. 312. V. 1: neque enim nobis | alia de. — V. 2 (deest:
uale). — ep. 21. V. 4 (inser:) Lucillo. — V. 8: flaminiae me-
tienda. — V. 10: molitionis. — V. 11: quia multo. — V. 12:
properatio tibi. — V. 13: uerbis meis (10 litt.) nostra funge-
tur. — V. 15: frequentari a potissimis. — V. 17: procul || fol.
110 A a. — V. 18 (deest: uale). — ep. 22. V. 20: Ad Andro-
nicum. — V. 21: in tuo ore. — ^cmusa Caecropia. — V. 22:
ne desideraueris. — V. 23: litteras. — sed haec merito. —
V. 24: si mihi solam. — V. 25: diligens amicorum |. — V. 26:
pro hoc. — V. 27: pauper ingenii. —

p. 313. V. 4 (deest) || fol. 110 A b. (4 priores uersus deleti;
sequitur:) V. 9: | d (| de (| uis esse (| erit pa (| egerim (| ta-
lium cur (| principium u (| sinu nascitur q (| laestrygonum po-
pul (| hos uentri et gulae (| inuidiam legimus obs (| in eo. —
V. 17: sed del (| exegi. — V. 18: caeli salu (| rum frigore
suadentibus (| pignora mea quorum cu (| processeram nec fuit
(| iter aggredi cum praest (| ti illorum dehinc arbitr (| quae.
— V. 23: litus int (|| fol. 110 B a. — (5 priores uersus deleti;
sequitur:) V. 27: |) gimus |) mus |) a in con |) entatio |) num
procaces |) esse in luxoria |) —.

p. 314. ep. 24. V. 2: |) d Maximinianum |) optimum pa-

rentem |) ctione diuisum est ergo |) s ad eius reuerentiam |)
particeps in acceptum |) isti sed iam colendus es |) tuo no-
mine. — V. 7: caui |) te uno imputaretur |) nus duorum con-
uenit |) huic paginae quia re |) praecerpsi. — V. 11: nostri
testem || tenebis. fol. 110 Bb. — V. 12: a me iterati. — V. 13
uestrum. — V. 15 (deest: uale). — ep. 25. V. 17: Ad Albinum.
— V. 25: quod litteris. — V. 26: quippe | me tuus aquae uetuit.
— V. 27 (deest: uale). — ep. 26. V. 29 (tota inscr:) Gregorio.
— V. 31: utrique || fol. 111 Aa. V. 32: satis faceret. — V. 34:
solet fieri. —

p. 315. V. 1: quod tu | proluxius. — V. 5 (deest: uale):
— ep. 27. V. 7: Ad Censorinum. — V. 17: dolorem || fol.
111 Ab. — (deleti 4 priores uersus; sequitur:) V. 19: | nih (|
mort (| rerum (| strinxerit (| plura succ (| pondeo qua (| quam
primum ne (| suorum uisere stu (| urbis religiosae in (| putabo
dehinc si be (| dii iuuerint capuano (| rabilem nobis romam
(| inter. — V. 28: euene (| et colloquio tuo defr (| gaudii
^{at} societate sin n (—tas negauerit nobis (| curarum nube dete (|
resumas animi ala (|. — V. 33 (deest: uale). —

p. 316. fol. 111 Ba. ep. 28: (4 priores uersus deleti; se-
quitur:) V. 6: |) es |) ui |) ne prior |) ut pro |). — ep. 29.
V. 10: |) ium |) redditis reli |) gaudium et aper |) quid ex
amicorum |) ptatis usurpes |) diligo postquam |) ntis inspexi et
quam |) ino pectori mei excellen |) scriptorum. — V. 17: flau
|) honore retulerim |) quaeso ut etiam mag |) lationis meae
apud |) neficii digneris ads |) —. — ep. 30. V. 22: |) Iouium.
— V. 23: ut tibi || fol. 111 Bb. — V. 24: proluxa esse non
debet. — V. 26: igitur ut tibi. — V. 28: mutari posse probi-
tatem. — V. 30 (deest: uale). —

p. 317. ep. 31. V. 2: Ad Eudoxium. — V. 5: quod sis. —
V. 9: cognita. — V. 14: uitae uiae prospera || fol. 112 Aa. —
V. 15 (deest: uale). — ep. 32. V. 17: Ad Urbicum. — V. 20:
domesticus (/ = j). — commoneret quia nobis. — V. 23: reliqu^u (q ex c).
— copia scriptorum tuorum. — V. 25 (deest: uale). — ep. 33.
V. 27: Ad Iustinianum. — V. 28: distuli stilum. — V. 29: re-
foueo itinere | tenuatum. — V. 35 (deest). —

p. 318. ep. 34. V. 2: Ad Eusebium. — V. 5: accepisti || fol. 112 A b. (haec columna una cum proxima 112 B a omnino deleta est). —

p. 319. fol. 112 B b. ep. 40. V. 18: Ad Auentium. — V. 21: posse | e maesta. — V. 22: uisu senatis fecisse. — V. 27: (deest: uale). — ep. 41. V. 29: Ad Anthiochum. — V. 33: a qua | uelim. —

p. 320. V. 4: scissa ueste fugisti || (reliqua codicis desunt.)

Errores lecturis emendandi

scribendum est:

p. 45. l. 1: apollinem.	p. 62. l. 22: Siburium.
p. 46. l. 29: nicasium.	p. 63. l. 6: ^f pacem.
„ l. 34 et 35: V. 2 et 3: ipsos
upea restituere noluisse.	„ l. 9: quid sit ibi.
p. 47. l. 36: quere ⁱ lae.	„ l. 10: omnibus iam.
p. 48. l. 5: delectum.	„ l. 11: desedimus.
p. 49. l. 18: reppereris.	„ l. 16: EUTROPIUM fol.
ibid. l. 24 addendum est: V. 11:
huius operis.	„ l. 26 delendum: .
„ l. 26 addendum est: V. 22:
eadem im ^p otens.	„ l. 28 scrib: conperi.
p. 50. l. 27 scribendum: V. 34.	p. 64. l. 30 „ fiducia posse.
p. 51. l. 12 „ antepro-
peratio.	p. 65. l. 4: ep. 72. V. 19.
p. 54. l. 4: apud.	p. 66. l. 20 addend: V. 28: coh-
tibus nuper optinuit.
„ l. 19: fol. 18 B b.	p. 67. l. 9 scrib: fol. 42 A b.
p. 56. l. 9 addendum: V. 27
(deest: uale). — V. 29 (ut
supra).	„ l. 19 „ : ep. 7.
„ l. 20 scrib: successuum.	„ l. 28: adfectio.
„ l. 24 „ FRATRI.	p. 68. l. 11: ue ^r um.
p. 59. l. 28: quamuis.	„ l. 27: Protadium.
p. 60. l. 19: gaudeo.	p. 69. l. 10: V. 27: salutationis
priorem. fol. 46 Ba. — ne-
que ego moleste. —
„ l. 34: arborẽm.	„ l. 30: V. 8: gloria.
p. 61. l. 25: V. 7: etsi.	p. 70. l. 19: fol. 49 Ba.
p. 62. l. 15: praeloquar.	„ l. 23: uenturum.
„ l. 18: at huius (t ex d).	p. 71. l. 10: V. 7 (deest: uale).
	„ l. 15: V. 29: stipendiorum
eius.
	„ l. 34: tuae praestitit.

- p. 72. l. 8: ^viuuenis.
 „ l. 15 addend: (post ep. 49:) explicit ad Mineruium XV (r. a:) inē ad Florentinum.
 „ l. 19 scrib: V. 8: nodo.
 „ l. 23 add: V. 25: electio est paulisper hac si cum primam.
 „ l. 23 scrib: V. 29: auditas.
 p. 73. l. 9: ualete.
 „ l. 14: (/ = j).
 „ l. 21: V. 25: quam fol. 55 Ba.
 p. 74. l. 13: V. 32: misi |.
 p. 77. l. 11: V. 32: consiliorum.
 p. 78. l. 28: posse | omnia.
 p. 79. l. 15 delend: V. 33.
 p. 80. l. 11 scrib: (deest: uale).
 „ l. 13: p. 204.
 „ l. 18: fol. 67 A b.
 „ l. 24: (post ep. 54:)
 „ l. 32: explic.
 p. 81. l. 27: V. 31: iuri.
 p. 82. l. 4: ducit.
 „ l. 7: V. 7: seruire.
 „ l. 28: fida///atione.
 „ l. 30: opti///iuuenes.
 p. 83. l. 9: V. 34: ocul///s. — cul-
 toris.
 „ l. 31: V. 8 (deest: uale).
 p. 84. l. 3: fol. 74 A a.
 „ l. 13: V. 7: ||.
 „ l. 27: spei dicitur.
 p. 85. l. 5: (ut supra).
 p. 87. l. 12 sq: innotetiam (prius
 t ex c; prius / = j).
 „ l. 13: ep. 33. V. 8.
 „ l. 17: V. 25.
 „ l. 25: V. 29: auctoritate.
 „ l. 32: V. 2: uale.
 p. 88. l. 5: ep. 41. V. 26.
 „ l. 18: si fui dolor.
 „ l. 29: quam.
 „ l. 33: sed si scriptorum.
 p. 91. l. 11: (/ = j ex e; q. s.).
 p. 92. l. 3: (ut supra).
 „ l. 11: ostentat.
 „ l. 33: qua (| qui a me.
 p. 93. l. 6: V. 3: || balineum.
 p. 94. l. 30: V. 21: Abrumpenda.
 „ l. 37: ultro a (| nostram.
 p. 95. l. 7: V. 11: clariorque.
 p. 96. l. 2: otiosos.
 „ l. 17: ep. 61. V. 31.
 „ l. 18: descui a promisso.
 p. 98. l. 2 add: (deest: ualete).
 „ l. 9 scrib: (deest).
 p. 99. l. 5: (ut ep. 89).
 „ l. 29: V. 26:
 p. 105. l. 37: Maximianum.

